לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום א', י"א בתשרי תשמ"ח, 4 באוקטובר 1987 / שנה מ"ח מס' 13461 / המחיר —.1 ש"ח כולל מע"מ

שולץ יפעיל לחצים כבדים על שמיר לא להחמיץ ההזדמנות לוועידה בינ"ל

וושינגטון. — פקידים במחלקת המדינה אמרו בסוף השבוע, כי ארה"ב אינה רוצה כריאליים דיבורים על הסדרי־ביניים בשטחים. הפקידים אמרו, כי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ישמע מפי ראש הממשלה את רעיונותיו על הסדרים כאלה, אולם יאמר לשמיר כי אין להם שום סיכוי וכי הדרך היחידה הנראית מציאותית בשלב זה, היא ניסיון לברוק אפשרות כינוסה של ועידה בינלאומית.

לעומת זאת המשיכו משקיפים בוושינגטון ומקורות ישראלים כאן לרמוז, כי שולץ יפעיל לחצים כבדים ביותר על שמיר ועל צמרת הליכוד ויאמר להם כי בשל הקירבה החדשה בין שתי המעצמות שהושגה באחרונה, הם עלולים להחמיץ הזדמנות בלתי־חוזרת של אווירה נוחה במיוחד לוועידה בינלאומית.

קיבלתי אישור, נתראה בקרוב — הודיעה באושר אידה נודל לאחותה לאחר שקיבלה היתר עלייה

הידיעה הגיעה אליה במוסקבה מפי ראש משרד „אוביר" שעות ספורות לפני תפילת „כל נדרי" ● בישראל מתכננים לאידה קבלת פנים ממלכתית

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

אידה נודל, אסירת ציון לשעבר ומי שמאבקה לעלייה לישראל הפך לסמל, קיבלה היתר יציאה מבריה"מ שעות ספורות לפני תפילת „כל נדרי" בליל יום הכיפורים.

„קיבלתי אישור, נתראה בקרוב" השמיעה אידה נודל, צעקה של אושר, כאשר בישרה לי ביום שישי בצהריים את הבשורה הגואלת בשיחה טלפונית ממוסקבה לביתי ברחובות, סיפרה לכתבנו אחותה אילנה פרידמן. דבריה נאמרו בהתרגשות ובקול חנוק מבכי. „הצעקה שלה עדיין מהדהדת באוזניי", אמרה.

בבוקר עוד לא ידעה

אילנה פרידמן סיפרה כי בבוקר יום שישי, ערב יום כיפור, התקשרה לאידה למוסקבה, כדי לאחל לה „צום קל". אידה היתה מאוכזבת מכך, שהבירור בעניין דירתה, לשמו נסעה למוסקבה, התבטל ללא הסבר.

(המשך בעמוד 4)

אידה נודל עם כלבה פיזו, אשר ליווה אותה בגלות סיביר, ובכל מסעותיה ותלאותיה במושבה האחרון בבגדרי.

פרס ביקש משוורנאדזה לשחרר את אידה נודל

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס העלה בשיחתו עם שר החוץ של בריה"מ אדוארד שוורנאדזה את עניין שחרורה של אידה נודל. מתגובת שוורנאדזה התרשם פרס, כי־יש סיכוי שתינתן לה אשרת־יציאה בקרוב. גם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ושר החוץ של קנדה ג'ו קלארק הגישו לשוורנאדזה רשימות של אנשים המבקשים לצאת את בריה"מ. בראש שתי הרשימות היתה אידה נודל.

חייקה גרוסמן על פגישתה עם אידה נודל: ראיתי לפני אשה קטנה שהיא גדולה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„אני חושבת שאידה נודל קיבלה את הידיעה על מתן היתר יציאתה לארץ כאשר היתה שרויה באחד מרגעיה הקשים ביותר" אמרה אמש ח"כ חייקה גרוסמן בשיחה עם כתבנו.

חייקה גרוסמן פגשה את אידה נודל כאשר ביקרה בבריה"מ לפני כשלושה חדשים עם משלחת ישראלית.

אידה פתחה בהליכים משפטיים נגד השלטון הסובייטי כדי לקבל שוב לידיה את דירתה אשר נלקחה ממנה עם הגלייתה. המשפט אמור היה להיפתח ב־1 באוקטובר, וכנראה היתה עכשיו במתח רב — ציינה חייקה גרוסמן. אני כמעט בטוחה שלא ציפתה שינתן לה עכשיו היתר לעלות לישראל, אך תמיד היתה בתקווה שכך יהיה. המתח אצלה הלך וגבר גם אם לא נתנה להרגיש זאת בשיחה עמה, שהוסיף למתח של אידה נודל היתה העובדה שראתה כי מידי יום ניתנים היתרי עלייה למסורבי עלייה ולאסירי ציון, ואילו היא נותרה מאחור כביכול.

חייקה גרוסמן ציינה שבכל שיחה עם מארחיה הסובייטיים העלתה את נושא אידה נודל, אולם בפי הרוסים לא היתה סיבה מניחה את הדעת לסירובם לאפשר לה לצאת.

היא חשבה שהיא בת ערובה והרוסים מחזיקים בה לעיסקה כלשהי, סיפרה חייקה גרוסמן, שנפגשה עם אידה נודל כמה פעמים במהלך ביקורה במוסקבה. „ראיתי לפני אשה קטנה שהיא גדולה, ראיתי אותה בצניעותה, בפשטותה ובדאגתה לזולת יותר מאשר לעצמה. היא נשאה על גבה את מצוקתם של מסורבי עלייה, והפכה לסמל מבלי שחשבה אף לרגע שהיא כזאת", אמרה גרוסמן.

אידה נודל — נצחון הרוח

אידה נודל, אשר קבלה אתמול היתר היציאה מברית־המועצות לישראל, הפכה מזמן לסמל של עוצמת הכוח הנפשי והמוסרי. אישה חלשת גוף, תשושה משביתות הרעב המרובות שלה נגד כוח שלטוני רב עוצמה, שניסה לשבור את רוחה ולא יכול לה. כל חטאה של אידה נודל היה שפעלה למען העלייה לישראל. במשך שנים היא נמקה בבתי כלא, מושפלת ונתונה לשרירות לבם של המשטרה החשאית, והביורוקראטים המפלגתיים, אשר עשו הכל כדי לקצר את חייה. האישה הערירית הזאת גייסה את כל כוחותיה הנפשיים כדי לאותת ליהודי ברית־המועצות, וגם לדעת הקהל העולמית, כי הצדק יכול לגבור על הכוח. ואומנם, בעולם כולו קמו ארגונים שלחמו את מלחמתה, והפעילו לחץ אדיר על שלטונות מוסקבה כדי שירפו מהאישה, ויאפשרו לה ליישם את זכותה לבחור במולדתה.

הידיעה על מתן היתר העלייה לאידה נודל באה יממה לאחר שבעולם התפרסמו ידיעות מדאיגות על הדרדרות של אידה נודל מפני נסיונות נוספים של השלטונות להתנכל לה. אפשר לנחש, כי ההוראה לאפשר לה לצאת את ברית־המועצות ניתנה על־ידי מיכאיל גורבצ'וב עצמו. אין זה סוד, כי המנהיג הסובייטי נאלץ להתמודד עם המנגנון השמרני, המנסה לפגוע במדיניות הרפורמות של גורבצ'וב. מנהיג ברית־המועצות, הפועל כעת במרץ ובעקביות לשיפור היחסים עם המערב, ולשיפוץ תדמיתה של ברית־המועצות בעולם, הוא אשר הכריע לאחרונה על שחרור אחרוני אסירי ציון, ועל מתן היתרי יציאה לבולטים שבהם.

מאז ינואר שנה זו קיבלו היתרי יציאה 5000 יהודים לעומת פחות מאלף אשתקד. זוהי עלייה ניכרת, המצביעה על מדיניות ליבראלית יותר, אם־כי עדיין אין לדבר על שינוי מרחיק־לכת במדיניות הסובייטית. עדיין יש להיאבק על הכרתה של מוסקבה בעקרון של זכותו של כל יהודי לעלות לישראל. זכות זו מעוגנת באמנת הלסינקי בדבר זכויות האזרח, שברית־המועצות חתמה עליה. רבים מיהודי ברית־המועצות אינם מעזים להגיש בקשה להיתרי יציאה ביודעם את דרך הייסורים שעברו כל אלה שניסו לעשות כן, והפכו למסורבי עלייה, חסרי פרנסה, ונרדפים על־ידי השלטונות.

נצחונה של אידה נודל, אשר הושג במחיר של בריאות רופפת ושנות הבדידות, ייהפך מעתה לאגדה על נצחונה של יהודיה בודדה נגד כוחות רבי עוצמה. נצחונה ישמש עידוד רב לאותם פעילי עלייה, אשר שערי היציאה מברית־המועצות עדיין נעולים בפניהם, וגם עידוד לכל יהודי ברית־המועצות.

מתחדשים העיצומים בבתיה"ח של קופ"ח; הממשלה תדון במצב מערכת הבריאות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

היום מתחדשים העיצומים בבתי־החולים „כרמל" בחיפה ו„העמק" בעפולה והם יעבדו במתכונת שבת.

מחר יעבדו במתכונת שבת רופאי בתי־החולים „קפלן" ו„לוינשטיין" — דברים על כך מסר לכתבנו ד"ר חיים סולן, יו"ר חטיבת הרופאים של בתי־החולים של קופ"ח.

העיצומים יינקטו בהתאם להחלטת חטיבת הרופאים, שהתכנסה ביום חמישי בשבוע שעבר. ד"ר סולן אמר, כי משתתפי הישיבה תבעו להחריף את המאבק אך הנהלת החטיבה הצליחה לשכנע את המשתתפים, כי אין צורך בהחרפה, וכי יש לתת להנהלת מרכז קופ"ח פסק־זמן. „היום מתכנסת הנהלת מרכז קופ"ח כדי לדון במשבר ובתביעות הרופאים.

שמיר נענה לאלמוזלינו

ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, נענה ביום ו' לפניית שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אשר ביקשה לקיים דיון בישיבת הממשלה היום, על העיצומים הננקטים במערכת הבריאות מצד קבוצות שונות של עובדים במערכת הבריאות.

בפנייתה אל ראש הממשלה כותבת שרת הבריאות: „אם הממשלה לא תעשה פעולה מיידית לחיסול העיצומים ולפתיחת משא ומתן עם העובדים, עלולה מערכת הבריאות... להתקלע, ולסחרור... של שביתות, עד כדי השבתה מוחלטת של מערכת הבריאות". היא הוסיפה כי טוב תעשה הממשלה אם תשכיל לדבר עם העובדים בטרם ייגרם סבל לאלפי חולים המאושפזים בבתי החולים.

ביום ו' בבוקר שוחחה שרת הבריאות עם מר אשר גולדשלאגר, מזכיר איגוד עובדי המעבדות, המיקרוביולוגים והביוכימאים במערכת הבריאות, במטרה לשכנעו להפסיק את העיצומים, שהם נוקטים בימים האחרונים. מר גולדשלאגר אמר לשרת הבריאות, כי יאות להענות לפנייתה אם יסכים הממונה על השכר באוצר להכנס עמם למשא ומתן ענייני על תביעותיהם. כעת עוסקים במשרד הבריאות בנסיונות לשכנע את ראשי האוצר להענות לבקשה זו.

פרס יסקור בממשלה את שיחותיו עם שרי החוץ

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יסקור הבוקר בישיבת הממשלה את מסעו בארה"ב והפגישות שקיים עם שרי החוץ של בריה"מ, ארה"ב, סין, תורכיה, הונגריה ועוד. פרס יתייחס בסקירתו גם לפולמוס שפרץ בין הליכוד והמערך בעקבות קריאתו בניו־יורק לוועידת הנשיאים לנקוט עמדה בעד ועידה בינלאומית.

יצויין, כי פרס ושמיר לא ניפגשו ביניהם ביום ו', לאחר שובו של פרס לישראל, וגם הבוקר לא מתוכננת ביניהם כל פגישה לפני ישיבת הממשלה.

סעיפים אחרים על סדר יום הממשלה: סקירת שר המשטרה חיים בר־לב על מימצאי החקירה על בריחת האסירים מכלא נפחא.

ממשל רייגן מתנגד להעברת מים מהירדן לישראל או למתנחלים

וושינגטון. — ממשל רייגן הביע את התנגדותו לאספקת מים לישראל, או להתנחלויות, מקידות שעומדי להתבצע מזרחית לבית לחם.

חברת אמריקנית „מוריה אנרג'י אנד טכנולוג'י" מאנגלווד שבקולורדו מתכוננת לקדוח, תוך שימוש בשיטות חדישות ויקרות, — מים מאגם תת־קרקעי בירדן.

„הבענו את דאגתנו העמוקה בפני ממשלת ישראל בקשר עם תכנית זו וביקשנו לקבל מידע נוסף", אמרה סגנית דובר משרד החוץ פיליס אוקלי. היא הטעימה: „אנו מאמינים באורח עקרוני שמשאבי הטריטוריה חייבים להיות מנוצל לטובת התושבים הפלשתינים [illegible] סלק אותם מהטריטוריה".

[illegible] „אנו מבינים שחלק [illegible] „המים" יועברו לישובים [illegible] בשטחים הכבושים.

עמדתנו בעניין ישובים אלה מוכרת היטב".

בראש חברת מוריה עומד גילמן היל, נוצרי פונדמנטליסטי המבקש לממן את הוצאות התכנית בעזרת משקיעים מארה"ב, כפי הנראה פונדמנטליסטים כמוהו. היל אמר בראיון שפורסם על ידי „וושינגטון פוסט": „יהיה קשה להגשים תכנית זו ללא נס אלוהי גדול". עוד אמר כי הוא „פועל במצבעו היתר בני לפסטו [illegible] יו לארץ הקודש". (עתים־יא)

מימצא חדש עשוי לקדם חקירת רצח החייל

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

„בידי המשטרה מימצא נוסף הקשור לרצח החייל חנוך דנמן, ואני מקווה שזה יקדם את החקירה. אך בשלב זה איננו יכולים עדיין לבשר על איזו שהיא התקדמות. אנו עושים חיפושים נרחבים מאוד בשטח כדי להעלות ממצאים נוספים". כך אמר אתמול מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס בשיחה עם כתבנו בתום טקס סיום קורס קציני משטרה שנערך בביה"ס לשוטרים בשפרעם.

רב־ניצב קראוס, הוסיף, כי עדיין לא ניתן לקבוע בוודאות את המניע לרצח החייל, וכי המשטרה בודקת בכל הכיוונים האפשריים. לדבריו, אין בשלב זה סימנים המקשרים בין רצח החייל חנוך דנמן לרצח חיילים אחרים בעבר.

מפכ"ל המשטרה ציין עוד, כי גילוי הגופה כ־10 ימים לאחר שהחייל נעלם מקשה על החקירה.

רב־ניצב קראוס סירב לומר מה המימצא הנוסף שעשוי לקדם את החקירה וציין, כי לא נעצרו חשודים בפרשה.

הלווייתו של החייל חנוך דנמן תתקיים בארץ ולא בהולנד, כך מסרה אחותו אמש לכתב „על המשמר".

התנועה של המדינה

היום בו חזרו האוטובוסים של "אגד" לקו הראשון של החזית.

איש לא חיכה בצהרי יום הכיפורים תשל"ד למלחמה, אבל את "אגד" אי אפשר להפתיע.

החל משעה 2 אחר־הצהריים יצאו 2600 אוטובוסים של "אגד" אל החזיתות, עמוסי עשרות אלפי לוחמים.

אפילו הדמיון הפרוע ביותר לא יוכל לתאר מה היה קורה ביום הגורלי ההוא בלעדיהם. הם הגיעו לתעלת סואץ ולחרמון, לשארם אל שייך ולבקעת הירדן, לא פעם אחת תחת אש.

האוטובוס של "אגד" היה כלי מלחמה והגנה עוד לפני קום המדינה, מכבישי הגליל ועד חדרך לירושלים הנצורה.

אך גם היום, כשיש טנקים וחל"מים ומטוסים, "אגד" והאוטובוסים שלו הם חלק חיוני במערך ההגנה של המדינה.

כדי שתדבר יהיה אפשרי בכל עת, על "אגד" לקיים מערך חירום קבוע, בקשר רצוף עם הוועדה העליונה של משק לשעת חירום (מל"ח). כדי שהדבר יהיה אפשרי בכל עת, על "אגד" להחזיק במצבת אוטובוסים מלאה, במצב תקין ומוכן לפעולה. התנועה של המדינה חייבת לזרום בימים כתיקונם וחייבת לזרום כפליים בשעת חירום.

מד"א מתגבר שירותיו ביום הכיפורים

מגן־דוד־אדום יתגבר את כל סניפיו ברחבי הארץ ביום הכיפורים. לצורך המשימה גוייסו מתנדבים מכל רחבי הארץ, אשר הסכימו לסייע לפעילות במשך החג.

עקב השבתת התחבורה החלופית, גדל במידה ניכרת מספר הנזקקים לעזרת מד"א, כדי לקבל טיפול עזרה ראשונה בתחנה, טיפולי רופא תורן או העברת חולים ויולדות לבית־החולים.

מגן־דוד־אדום פונה לציבור בבקשה לעזור לצוותים להציל חיים, ולהימנע מלהפריע לתנועות אמבולנסים ורכב הצלה אחר. כל הפרעה על־ידי התקהלות בכביש, וליד הגשרים, הנחת מחסומים או זריקת אבנים עלולה לגרום לעיכוב בהגשת העזרה החיונית.

תנועת תושבים מיהודה ושומרון לישראל תיאסר החל משעה 16.00 ותחודש במוצאי יום הכיפורים בשעה 19.00.

המשטרה וכוחות הביטחון תיגברו את אמצעי הביטחון בצפון הארץ לקראת יום הכיפורים. פעילות הביטחון השוטף של צה"ל לאורך גבולות לבנון וסוריה תהיה ביום הכיפורים בהיקף רגיל, כדי למנוע כל הפתעות ביום השבתון.

הערב תיאמר תפילת „כל נדרי" במאות בתי־כנסת בירושלים. נוכח המחסור במקומות תפילה הוכשרו מבני ציבור כבתי־כנסת ארעיים.

ח"כ גרוסמן: תוכניות פיתוח הנגב נפלו כבניין קלפים

ארה"ב, בניגוד לממשלת ישראל, עושה את חשבון האינטרסים שלה, ומתוך שיקולים פוליטיים ופריצת דרך ביחסים בין בריה"מ לבין ארה"ב, מבטלת את תוכנית הקמת משדרי „קול אמריקה" בנגב. כך נשארה ממשלת ישראל עם התדמית המגוחכת של משרתת אינטרסים של זרים." — אמרה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן, בתגובה על גניזת תוכנית הקמת משדרי „קול אמריקה".

„כל תוכניות פיתוח הנגב שבאו בעקבות הקמת משדרי „קול אמריקה" נפלו כבניין קלפים. הגיע הזמן לפתח את הנגב וליישבו לפי הטעם הפוליטי הציוני העצמאי שלנו" אמרה ח"כ גרוסמן. (שעיה)

ח"כ שריד: למנוע גיוס רמי זית מ„כך" לצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חבר הכנסת יוסי שריד מר"צ פנה אתמול לשר־הביטחון יצחק רבין וביקשו למנוע את גיוסו לצה"ל של רמי זית, איש תנועת „כך" וסגן ראש המועצה המקומית קרית־ ארבע.

ח"כ שריד אומר, כי בחטיבת „גבעתי" פועלים להחזרתו של רמי זית לשירות קבע בתפקיד פיקודי. „אין להסכים בשום פנים שחיילים צעירים ישרתו בחטיבת גבעתי' תחת פיקודו של קצין הממלא תפקיד פוליטי מובהק מטעם תנועת „כך", כותב ח"כ שריד לרבין.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 18 עד 32; תל־אביב 22 עד 30; חיפה 24 עד 31; רמת־הגולן 20 עד 34; נהריה 21 עד 31; צפת 19 עד 31; טבריה 20 עד 33; נצרת 20 עד 31; עפולה 20 עד 34; השומרון 17 עד 33; נתב"ג 20 עד 30; יריחו 20 עד 36; עזה 22 עד 29; באר־שבע 21 עד 33; אילת 24 עד 39 מעלות.

במוצאי יום הכיפורים
3.10.87 בשעה 22.30
האזינו לח"כ חייקה גרוסמן
בתוכנית הטלוויזיה
„מסך אישי"
עם אהוד מנור

מזכיר חוג ידידי מפ"ם „סחט" מגורבצ'וב התייחסות ליהודים

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פאריס. — מנהיג בריה"מ מיכאל גורבצ'וב הבטיח להפחית את תוקף סעיף ידיעת סודות מדינה שמנע לפני הטיעון הרישמי, מתן אשרות יציאה למדענים ומתמטיקאים יהודים.

גורבצ'וב ענה לשאלה ישירה שהציג לו מזכיר חוג ידידי מפ"ם בצרפת הנרי בולבקו בפגישה עם משלחת צרפתית בקרמלין ביום שלישי שעבר. הוא אמר לו: „עד כה נערמו מכשולים בפני יציאת יהודים מטעמי סודות מדינה. אני סבור שתקופת ההמתנה שהוקצבה עד התיישנות הסודות היתה ארוכה מידי. אנו צריכים להפחית אותה".

מעתה לא יצטרכו מדענים יהודיים להמתין שנים על שנים באמתלה שהם יודעים סודות, חוק גורבצ'וב לא נקב בפרק הזמן החדש.

בולבקו, היה היחיד שהגיב על אתגר גורבצ'וב, ששאל את חברי המשלחת אם „יש להם מה לומר" הוא עט מייד על ההזדמנות ומנה את בעיות היהודים. גורבצ'וב קטע אותו במהלך דבריו ... „רוצה לומר שמצב יהודי בריה"מ הוא רע?" בולבקו: „לא, אבל יש מקום לשיפור.

כפי שאתה עצמך הצגת בפנינו את מדיניות השיפורים שלך בכל התחומים, יש מקום גם לכלול את התחום היהודי". גורבצ'וב פרץ בצחוק יחד עם אורחיו. לאחר מכן ענה: „אנו מטפלים בבעיות אנושיות, דואגים לאיחוד משפחות". לגביו, בעייה יהודית קיימת רק מהיבט של היתרי יציאה. הוא לא הגיב על בעיית היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל. בשיחה של שעתיים הוא לא הזכיר כלל את ישראל. בולבקו נפגש במוסקבה עם מזכיר המדינה לענייני דתות וביקש לשים קץ לפעולות האירגון האנטישמי החדש „פמיאט", מעין תנועה לאומנית רוסית אנטישמית. המזכיר ענה לו שזה כמו „אצלכם להפן".

עיקר השיחה הוקדש לבעיות הפנימיות של בריה"מ. גורבצ'וב עשה רושם שהוא שולט במצב, אבל יש לו בעיות פנימיות קשות. הוא ביקש עזרה במדיניות הדימוקראטיזציה שלו ודיבר על „נסיון הפיכה פוליטי", אבל לא פירט.

הרמטכ"ל: אין התגברות הטרור

הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון אמר במוצאי יום הכיפורים, כי הטרור עתה הוא מקומי ברובו, ובחלקו הוא מונחה מבחוץ. עוד אמר הרמטכ"ל, כי הוא מניח שהדרג המדיני הפיק לקחים, וכי אם חלילה יווצר מצב של אתראה מוקדמת על מלחמה, הוא יתיר התקפה מקדימה, כפי שביקש צה"ל לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים.

הרמטכ"ל אמר, כי ישנה אמנם תחושה של התגברות הטרור, אולם זוהי תחושה בלבד, שכן מבחינה מספרית, אין שינוי, להיפך — השנה היתה טובה יותר משנים קשות יותר, כגון 1974. עם זאת, אין הדבר מנחם, אמר הרמטכ"ל.

רב־אלוף שומרון אמר, כי יש קשר בין הפעילות בשטחים להנחיות המועברות מבחוץ, לאו דווקא מרבת עמון. עם זאת הטרור הוא מקומי ברובו, ורק בחלקו הוא מונחה מבחוץ. הוא אמר, כי בחצי השנה החולפת נהרגו 5 חיילים, ויותר מ־100 מחבלים ...

עוד אמר, כי אזור הבטחון נחשב לאיזור השקט בלבנון, וצה"ל משתפר כל הזמן. אנו עוזרים לו ללמוד, אמר, וציין כי צה"ל ישאף להוציא כוחותיו משם. הרמטכ"ל הוסיף, כי ישנו מאמץ מתמשך בטפול בפרשת הנעדרים והנווט השבוי, והפרסום יפריע במאמצים אלה.

3 תושבי הרצועה נהרגו בעת נסיון לפרוץ מחסום צבאי ליד אל־בורג'

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שלושה ערבים תושבי רצועת עזה נהרגו ביום חמישי בערב מאש של כוח צה"ל בעת שניסו לפרוץ מחסום צבאי ליד מחנה הפליטים אל־בורג' ברצועה.

השלושה הגיעו בריכבם בסביבות השעה שמונה ושלושים בערב אל המחסום, ועוררו את חשדם של החיילים במקום. החיילים הורו לנהג הרכב לעצור, והמכונית פתחה בתאוצה ופרצה את המחסום. לאחר שהחלו החיילים לירות באוויר נעצרה המכונית, ונוסעיה נטשו את הרכב ופתחו במנוסה.

לאחר שהחיילים קראו להם לעצור ולא נענו, בוצע נוהל עצירת חשוד, ואחריו ירו החיילים לעבר השלושה והרגו אותם.

זהותם של שניים מההרוגים ידועה. וזהותו של השלישי ניבדקת. נימסר כי האחרון לא נשא עליו תעודות מזוהות.

גורמים צבאיים אמרו, כי יתכן שהשלושה ביקשו לפרוץ את המחסום היות ולאחד מהם לא היו תעודות. אפשרות נוספת — שהרכב היה גנוב, והשלושה ביקשו להעבירו לשטח מצריים.

כתבנו הצבאי מעיר כי זהו מקרה רביעי בשבוע החולף, שבו פורצות מכוניות מחסומים של צה"ל ברצועת עזה.

נאסרה כניסתו לפרלמנט של עוזר לציר אנטי־ישראלי מהלייבור

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — יו"ר הפרלמנט הבריטי, ברנרד וודריל, נקט בצעד חסר־תקדים, כאשר שלל את זכויות הכניסה לפרלמנט מעוזר המחקר של חבר הפרלמנט, ג'רמי קורבין. נימוקו של דובר הבית, שטען כי נקט בצעד זה מטעמי ביטחון לא שכנע את אנשי מפלגת העבודה אשר הביעו את זעמם על הצעד הלא שגרתי.

עוזר המחקר, רונן בנט, הואשם בשנת 1975, כאשר היה בן 18, ברצח תוקף משטרת בצפון־אירלנד, אך לאחר 13 חודשי מאסר התקבל ערעורו והוא שוחרר ועבר לבריטניה. כאן הוא נעצר שוב מספר פעמים באשמות שונות, אך בכל המקרים שוחרר.

חבר הפרלמנט ג'רמי קורבין אמר, שיילחם בהחלטה בה הוא רואה רצח־אופי של אדם ששני בתי משפט שונים זיכוהו.

קורבין, הוא מהקיצוניים בעמדתו האנטי־ישראלית בין אנשי מפלגת העבודה הבריטית. בוועידה השנתית של המפלגה שהסתיימה בסוף השבוע, ישב קורבין בראש אסיפת שוליים של ארגון הנקרא „מערכת הליכוד למען פלשתין", אשר רוב המשתתפים בה היו כאלה נרחו על ידי המפלגה.

עמדותיהם של הנוכחים במיפגש הוגדרו על ידי נציג הארגון לשחרור פלשתין שנכח במקום כקיצוניות בהרבה מאלה של ארגונו.

תאצ'ר לוחצת על ארה"ב להיכנס לעובי הקורה במזה"ת

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, „ממטירה" על הנשיא רייגן מכתבים המאיצים בו לעמוד בראש המסייעים לפתרון הסכסוך הישראלי־פלשתינאי ולגרור את ישראל לוועידת שלום בינלאומית.

מוסף היום העתון הלונדוני „סאנדי טיימס". לדברי כתב העתון, תאצ'ר סבורה, שהאמריקנים טועים כשהם נותנים לרוסים להוביל באזור.

העתון מרגיש, כי תאצ'ר רואה את עצמה יותר ויותר כ„מנהיגה אמיתית של המערב, ומתרכזת במה שהיא מכנה הנושאים הגדולים בעולם", והיא מאמינה שהמזרח התיכון צריך להיות לפחות באותה דרגת חשיבות במדיניות החוץ של ארצות הברית כמו מרוץ החימוש.

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2 תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים. שירות שק־דואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור הדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' סבוור 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הוואתיקן תובע כיבוד 6 עקרונות בענין ירושלים כתנאי ליחסים עם ישראל

קרית הוואתיקן. — תיק על בעית ירושלים, המכיל כ־100 מסמכים שונים של השירות הדיפלומטי של הוואתיקן, התפרסם אתמול בוואתיקן.

מעמדה של ירושלים, שבה שוכנים מקומות קדושים של הנוצרים, היהודים והמוסלמים, מהווה אחד מבין המכשולים העיקריים המונעים כינון יחסים דיפלומטיים מלאים בין הכס הקדוש לישראל.

מחבר התיק, מונסיניור ארמונד פרחאת, כומר לבנוני המועסק מזה 20 שנה בוואתיקן, מציין כי האפיפיורים הקדישו לירושלים למעלה מ־100 מסמכים במאה השנים האחרונות.

הוואתיקן תובע בעניין ירושלים כיבוד שישה עקרונות יסודיים:

● יש להבטיח את אופיה המיוחד של ירושלים כמורשת קדושה המשותפת לשלוש הדתות המונותאיסטיות על ידי צעדים הולמים.

● יש לשמור על חופש הדת על כל הבטיו.

● יש להגן על כל הזכויות שנרכשו על ידי הקהילות השונות בקשר עם המקומות הקדושים, והמרכזים הרוחניים, מרכזי הלימוד והסיוע.

● יש להבטיח המשכיות ופיתוח הפעילות הדתית, החינוכית והסוציאלית של כל קהילה.

● תנאי זה יש לממש תוך הבטחת יחס שווה לכל אחת משלוש הדתות.

● דבר זה יש להבטיח על ידי „ערבות משפטית הולמת" שלא תיקבע בהתאם לרצונו של אחד מבין הצדדים המעוניינים בלבד.

נקודה אחרונה זו, מציינים המשקיפים, עולה בקנה אחת עם התביעה „למעמד מיוחד מלווה בערבויות בינלאומיות" נושא שבקשר עמו מתייצבת הדיפלומטיה של הוואתיקן בעמדה מנוגדת ישירות לזו של מדינת ישראל. (עי"מ)

חברנו היקר
ברוך אלעזרי
איננו
ההלוויה היום, יום א', 4.10.87 בשעה 15.00
בבית־העלמין בקיבוץ אילון
אוטובוס ייצא ב־12.00 מתחנת הרכבת ארלוזורוב בתל־אביב ויסע דרך חדרה
המשפחה
ובית אילון

במלאת שנתיים
לפטירתו של
צבי שלם
תתקיים אזכרה לזכרו
ביום שלישי י"ג תשרי תשמ"ח 6.10.87, בבית־העלמין בחולון (בשער החדש) בשעה 4.30 אחה"צ
המשפחה

ביום השלושים
למות חברתנו
שרה צודקביץ ז"ל
נתייחד עם זכרה
ביום שני 5.10.87 בשעה 21.00 בחדר האוכל
המשפחה
וקיבוץ כפר־מסריק

במלאת שלושים
למותו של חברנו
אברהם (ברטיקו) דגן
נעלה לקברו ביום ב' 5.10.87 בשעה 16.00
אזכרה לזכרו תתקיים בשעה 21.00 בחדר אוכל
המשפחה
וקיבוץ עין־שמר

היום, יום השנה ה־14 לנפילת בנינו־חברינו במלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם זכרם של הבנים
שי אביטל
אדם אלטמן
דן ספיר
יוסי ספיר
רמי רויף
נעלה לקברם בבית העלמין בקיבוץ גת בשעה 15.00
היציאה מהאנדרטה לאחר ההנצחה
המשפחות
וקיבוץ גת

אנו מודים לכל אלה
שהשתתפו אתנו בצערנו
על מותו של
אלכסנדר (אלכס) ארד
ועודדו את רוחנו
משפחת ארד
ובית רמות־מנשה

במלאת 14 שנים לנפילת בנינו
צבי הורביץ ז"ל
יעקב קרמרסקי ז"ל
יהודה בן־ארי ז"ל
במלחמת יום הכיפורים
נפקוד את קברותיהם ונתייחד עם זכרם
ביום שלישי 6.10.87 בשעה 15.00
בבית העלמין בקיבוץ מסילות
המשפחות
וקיבוץ מסילות

במלאת 14 שנה
למלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם זכר בנינו־חברינו אשר נפלו במערכה
אליהו אמסטר
ארז ארבל
בן־עמי תמיר
משה אגוזי
משה ניר
עמיקם מעיין
צבי (צבה) סדן
העלייה לבית הקברות היום, יום ראשון, י"א תשרי תשמ"ח 4.10.87, בשעה 15.00
המשפחות וקיבוץ מזרע

צבן: רבין הכשיל מפגש בארה"ב, בין אישים ישראלים לפלשתינים מתונים

מנע השתתפותו של עו"ד אבו רחמה מעזה, ובכך גרם לביטול המפגש

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) האשים אמש את שר הביטחון, בהכשלת מפגש הידברות בין ישראלים מן המחנה היוני לבין פלשתינים מתונים. המפגש אמור היה להיפתח היום באוניברסיטת סן־דייגו בקליפורניה בהשתתפות אמריקנים ומצרים.

ביום ה' שעבר הודיעו רשויות הביטחון לעוה"ד פאיז אבו־רחמה מעזה, כי לא יתירו לו להשתתף במפגש. הרשויות לא נימקו את ההחלטה.

לצדו של אבו־רחמה היו אמורים להשתתף ראש עיריית בית לחם, אליאס פרייג', העיתונאי חנא סניורה והד"ר סרי נוסייבה. ד"ר נוסייבה הודיע, כי בגלל האיסור על נסיעתו של אבו־רחמה, יבטל גם הוא את נסיעתו. בעקבות הודעתו של נוסייבה החליטו המארגנים האמריקנים לבטל את המפגש.

מצד ישראל היו אמורים להשתתף מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, חברי הכנסת בנימין בן אליעזר, אהרן הראל ואבא אבן (עבודה) חיים צדוק, פרופסור יהושפט הרכבי והפרשן הצבאי של „הארץ", זאב שיף.

ח"כ צבן אמר אמש, כי החלטת רבין היא סטירת לחי מצלצלת לגורמים המתונים במחנה הפלשתיני ועידוד לגורמי הסירוב והטרור, שגם הם מעוניינים לחבל בכל ניסיון הידברות בין שני העמים. הוא קרא לראשי המחנה היוני ב„עבודה" לא לעבור לסדר היום על הפרשה ולתבוע במפלגתם הכרעה ברורה, אשר תצדד בעידוד מפגשים מן הסוג שבוטל בסן דייגו.

כמה מן המוזמנים הישראלים והמצרים כבר הגיעו לסן דייגו, נמסר אמש מסיעת מפ"ם בכנסת.

שישה נהרגו בהפגנות אלימות של נזירים בטיבט נגד שלטון סין

(צילום: אי. פי.)

נזירי הדלאי למה בפעולה במהומות בלהאסה

צ'נגדו. — נזירים מתפרעים ניהלו קרבות פנים־אל־פנים עם כוחות משטרה, בהפגנות אלימות נגד השלטונות הסיניים בטיבט, שנסתיימו בהריגתם של שישה מפגינים.

שני אמריקנים, שהיו עדי־ראייה למהומות שפקדו את להאסה, בירת טיבט, ביום ה', דיווחו על התקפת כוחות המשטרה, שפתחו באש על ההמון. לפחות שישה אנשים נהרגו ורבים נוספים נפצעו. לפחות 19 שוטרים נפצעו קשה.

בניו דלהי קרא הדלאי לאמה, המנהיג הרוחני של תושבי טיבט, לממשלת סין להפסיק מה שכינה מסע הוצאה־להורג וכליאה של בני עמו.

ההפגנה תוארה כפעולת המחאה החמורה ביותר נגד השלטון הסיני בטיבט, מאז ניסיון התקוממות ב־1959, שבעקבותיו נאלץ הדלאי לאמה להימלט מארצו

אחד מבין שני האמריקנים שחזו במהומות אמר, כי נעצר לזמן מה בתחנת משטרה, שהועלתה לאחר מכן באש ונשרפה עד היסוד על ידי נזירים זועמים ומפגינים אחרים, שתבעו עצמאות לטיבט. „המשטרה התנהגה בצורה אלימה ביותר," אמר.

המהומות פרצו ליד מקדש יו־חאנג, לאחר שהמשטרה עצרה 50 נזירים. ואזרחים שפתחו במצעד למען עצמאות לאומית, ובמחאה על מעצר שמונה נזירים.

בניו־דלהי היו התנגשויות בין כוחות המשטרה לגולים מטיבט שניסו להגיע לשגרירות הסינית, וקראו „יחי הדלאי לאמה". (עי"ר, עי"צ)

ויקטור מדינה מועמד למנכ"ל משרד האוצר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר אישר אתמול שויקטור מדינה, מי שהיה מנהל המחלקה המוניטרית של בנק ישראל, הינו מועמד לתפקיד מנכ"ל המשרד לאחר פרישתו של המנכ"ל הנוכחי, עמנואל שרון, בסוף החודש.

בתגובה על דיווחים לפיהם שר האוצר משה נסים כבר החליט שמדינה הוא המועמד הסופי לתפקיד, אמר אתמול דובר המשרד, שמדינה הוא מועמד אך שר האוצר טרם דיבר איתו, ולכן אי אפשר לומר שהוא המועמד הסופי.

מדינה פרש מבנק ישראל על רקע חילוקי דעות עם הנגיד מיכאל ברונו. מקורות יודעי דבר אמרו, שלמרות חילוקי דעות אלה, ברונו כבר תמך במועמדותו של מדינה לתפקיד מנכ"ל משרד האוצר.

מדינה היה אמור להתמנות לתפקיד בכיר בבנק לאומי עם פרישתו מבנק ישראל.

מנהיג חדש לסוציאל־דמוקרטים בדנמרק

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהגן. — סבן אוקן (44) נבחר כצפוי כיורשו של אנקר יורגנסן, כמנהיג המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הדנית.

המפלגה, שהיא הגדולה בדנמרק איבדה מכוחה במערכות הבחירות האחרונות, למרות הנהגתו של יורגנסן, שכיהן גם שנים ארוכות כראש הממשלה.

בעקבות הבחירות האחרונות, בחודש שעבר, בהן ירדה המפלגה מ־56 ל־54 צירים, החליט יורגנסן (65) לפרוש והמליץ על סבן אוקן כיורשו. בקונגרס המיוחד שהתקיים אתמול באחד מפרברי קופנהגן, נבחר אוקן ברוב עצום.

נוער מפ"ם מגיב על מכתב השמיניסטים:

הסירוב לשרת בשטחים — דיון בזכות לסרב במקום בעיקר

בתגובה על מכתב השמיניסטים, שמסרבים לשרת בשטחים, מסר דני פלג, מזכיר נוער מפ"ם, כי נוער מפ"ם רואה בחיוב כל התעוררות של בני נוער למחאה כנגד המשך ישיבתנו בשטחי הגדה המערבית ורצועת עזה.

„נוכחותנו שם מרחיקה כל סיכוי לשלום בין מדינת ישראל, ירדן והפלשתינים. נוכחותנו שם משחיתה את החברה הישראלית מבפנים. נוער מפ"ם קובע, שכמאבק על השלום, הכרזות בדבר כוונות של סירוב לשירות מסיטות את עיקר הוויכוח הציבורי מהשאלה הקיומית: שלום ושטחים, לדיון מופשט בדבר זכות לסרב.

● ניצב משנה טוביה גולן (46) החל לכהן מ־1 לאוקטובר כמפקד משטרת מחוז לכיש. גולן מחליף את ניצב משנה יוסף זכויה שמלא תפקיד זה בשלוש שנים האחרונות ובעת יוצא להשתלמות של שנתיים.

אלפים לנים בחוץ בלוס אנג'לס, מפחד רעש נוסף

לוס אנג'לס. — אלפי אנשים לנים בפארקים וברחובות של לוס אנג'לס. הם חוששים מזעזועים נוספים, בעקבות רעידת אדמה שפקדה את האזור וגרמה למותם של שישה אנשים.

פקידים ממשלתיים אמרו בשבת, כי הנזק שנגרם על ידי רעידת האדמה, שהרסה 20 בניינים וגרמה נזק למאות בניינים נוספים, נאמד ב־75 מיליון דולר.

רעידת האדמה, היתה בעוצמה של 6.1 מעלות בסולם ריכטר וזעזעה את העיר השנייה הגדולה בארה"ב ביום ה' בבוקר. נרשמו 19 זעזועים נוספים בעוצמה של יותר מ־3 מעלות בסולם ריכטר.

מושל קליפורניה הכריז על מצב חירום בפרבר ויטייר של לוס אנג'לס ובפארק מונטרי הסמוך.

רבים מבין אלה שישנו תחת כיפת השמיים הם מהגרים מדרום אמריקה, שהם למעלה משליש מאוכלוסיית העיר. „אנו נשארים בחוץ עד שנשתכנע כמוח לשוב לבתים" אמרה רוזה טורס, מהגרת ממכסיקו.

עם זאת נמסר, כי לוס אנג'לס חוזרת במהירות לחיים תקינים על אף אזהרות שהשמיעו מומחים לרעידות אדמה, לפיהן צפויה רעידת אדמה נוספת.

משמרות מיוחדים של משטרת לוס אנג'לס הוצבו בתוך גלי ההריסות והחורבות בעקבות הרעש בעיר, כדי לשמור מפני בזוזים. (עי"ר עי"צ)

גם ליפן לא יהיה „לביא"

וושינגטון. — יפן הודיעה לארה"ב ביום ו', כי גנזה את התכניות לייצור מטוס קרב סילוני משלה. במקום זאת תרכוש יפן מטוסים אמריקניים מהדגמים „אף־15" או „אף־16", בעיסקה שהיקפה כמה מיליארדי דולרים.

מאבק פנימי התנהל ביפן על השאלה, אם על המדינה לפתח מטוס יירוט משלה „אף.אס.אקס". לבסוף הוחלט שיפן תוכל לקבל תמורה רבה יותר אם תרכוש מארה"ב „אף־15" או „אף־16", ותכניס בהם שינויים ומכשירים אלקטרוניים מתוצרתה. (עי"ר־עי"צ)

ח"כ רן כהן התלונן על פעולות רבנים ודיינים למען אסירי המחתרת

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ רן כהן (ר"צ) פנה אמש ליועץ המשפטי לממשלה, בתלונה חריפה נגד הוראתם של הרבנים הראשיים וכן עשרות רבנים ודיינים נוספים למתפללי 5,000 בתי־כנסת, לתרום ולהתרים למען שחרור אסירי המחתרת היהודית.

ח"כ כהן תובע מן היועץ המשפטי, להורות למשטרה לאסוף מיד את חומר התעמולה וההתרמה מבתי הכנסת, ולחקור מהי מידת מעורבותם בעניין של הדיינים המקבלים שכר מן המדינה ומבזים את חוקיה ואת פסיקת בית המשפט. „הללו", מאשים כהן, „פועלים למען שחרור אסירים שידיהם מגואלות בדם. יתכן שכספים אלה מוזרמים לכיסי נוכלים או לתנועות פוליטיות קיצוניות, שהרי אין עליהם כל פיקוח".

פרס ישראל במדעי החיים לפרופסור נתן גולדבלום

פרופ' נתן גולדבלום נקבע ע"י משרד החינוך והתרבות כחתן פרס ישראל, על מפעל חיים בתחום הרפואה והמחקר במדעי החיים לשנת תשמ"ח.

פרופ' גולדבלום נולד בשנת 1920 בפולין. בשנת 1938 עלה לישראל ונתקבל ללימודי בקטריולוגיה באוניברסיטה העברית. ב־1943־1947, היה אסיסטנט בתחנה לחקר המלריה בראש־פינה.

בין 1947־1951 כיהן כראש המחלקה לרפואה צבאית בצה"ל בדרגת סא"ל. ב־1949 יצא לעדן לבדיקת מחלות מדבקות שדבקו בעולים מתימן. תוך זמן קצר הצליח לזהות את המחלות ולנסח הנחיות לטיפול מונע, כך תרם למניעת התפשטות מחלות מדבקות, ביניהן מלריה. בין 1951־1956 כיהן כיו"ר המחלקה לאפידמיולוגיה במכון לחקר רפואה צבאית בתל־השומר ובין 1956־1960 ניהל את מעבדת הנגיפים של משרד הבריאות ביפו־תל־אביב. כמקביל פיתח מערך ייצור עצמי של תרכיבים נגד שיתוק ילדים.

מאז 1967 הוא גולדבלום פרופסור מן המניין וראש המחלקה לווירולוגיה בביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה. במחלקתו התבצע מחקר מקיף על וירוסים גורמי סרטן. שם גם הקנה חינוך מקצועי לרבים מהווירולוגים בארץ.

התגלה חלק נוסף משלל שוד הכספות בלונדון

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — משטרת לונדון גילתה בסוף השבוע חלק נוסף מהכסף שנשדד בשוד הכספות הגדול שהיה בלונדון לפני כחודשיים, ובו הואשמו גם שני ישראלים.

בלשי ה„יחידה המעופפת" של משטרת בריטניה אישרו בסוף השבוע, כי במשיטה שערכו על מרכז הכספות בחנות הכלבו היוקרתית „סלפרידג'ס" מצאו באחת הכספות סכום של 85,000 לירות שטרלינג משלל השוד, וכן קוקאין בשווי של 10,000 לירות שטרלינג ותכשיטים.

חלק אחר משלל השוד התגלה בחשבון בנק בארץ, לאחר ששני ישראלים, אליהו אפרתי וישראל פינקס, נעצרו כחשודים במעורבות בשוד. בינתיים, שוחרר אפרתי בערבות, ובית הדין הבריטי אפשר לו לחזור לארץ עד תחילת משפטו.

מטוס הביון הציץ ונפגע

ספינת מלחמה סובייטית סינוורה, ככל הנראה בקרן לייזר, מטוס ביון אמריקני שניסה לעקוב אחרי ניסוי טילים סובייטי באוקיינוס השקט, ליד הוואי. טייסת המשנה של המטוס האמריקאי איבדה את ראייתה ל־10 דקות כתוצאה מן הסינוור, ויש חשש לפגיעה תמידית בכושר הראייה שלה.

ארה"ב הגישה מחאה לסובייטים הן בשל עצם הניסוי שנערך בקרבה לשטח טריטוריאלי אמריקני, והן בשל מעשה הסינוור.

שי לנערים שגילו תושיה בפרשת הרצח בצומת מגידו

מאת שלמה גלור, כתב „על המשמר"

ראש עיריית נצרת עילית, מנחם אריאב, העניק ביום שישי ערב יום הכיפורים, שי לאבנר אלון (14) אלמקיאס ואיר (14) ולשי מנרלוביץ (13), שלושת הנערים שהיו מעורבים באסון הרצח של החייל אלכסנדר ארד בצומת מגידו בא' דראש־השנה.

השי ניתן לשלושה כאות הערכה והוקרה על התושיה וגילוי האחריות למופת שגילו במהלך האירוע.

נציג המשטרה אמר שעל אף גילם הצעיר, פעלו שלושת הנערים כפי שחייבו הנסיבות וגילו תושיה רבה.

המשכים

אידה נודל קיבלה היתר

(המשך מעמוד ראשון)

כידוע, עם שובה מגלות סיביר, נלקחה דירתה ממנה, בניגוד לחוקה הסובייטית.

אילנה הפצירה בה ללכת ל„אוביר", ולדבר עם המנהל אלברט קוניצוב, בעניין אישור העלייה שלה. „אינני הולכת, אם יצטרך אותי הוא ימצאני" — השיבה אידה. אחותה נסתה לעודד אותה. מסתבר, כי אנשי האוביר התקשרו ביום שישי בבוקר למשפחת רוייק בבנדרי, ידידיה של אידה. היא השאירה אצלם את כלבה „פיזר" עד לשובה ממוסקבה. אנשי האוביר קיבלו מהם את כתובתה במוסקבה.

טלפון ממנהל „אוביר"

סמוך לשעה 3 אחרי הצהריים צילצל הטלפון בביתה של משפחת רדנר, ידידיה של אידה במוסקבה, שם התארחה. אידה נתבקשה להתקשר מיד טלפונית למשרדי האוביר בבירה. היא עשתה כן. מעברו השני של הקו הודיע לה ראש האוביר, אלברט קוניצוב: „לחזור מיד לבנדרי, ולקבל בקישינייב את האישור ליציאה". „אצלנו יום כיפור, ואינני יכולה לנסוע. אעשה זאת במוצאי החג ביום ראשון בבוקר", השיבה אידה.

אידה נודל ביקשה מאחותה להתקשר מיד לכל האנשים בישראל, ולהודות להם בשמה, על שעודדו את רוחה במשך שנים ו„עזרו לי להגיע לרגע המאושר ביותר בחיי, לעלות לישראל".

אחותה אילנה פרידמן התקשרה מיד לנשיא המדינה, לראש הממשלה ולממלא מקומו, לרעיה יגלום יו"ר הוועדה „נשות ישראל למען אידה נודל", למאשה לובלסקי מזכירת נעמ"ת ועוד. הודעה מיוחדת נמסרה למנחם בגין ראש הממשלה לשעבר. כמו כן התקשרה למשרדו של שולץ בוושינגטון, וטילפנה לג'יין פונדה בלוס אנג'לס, לאישים באנגליה ולמקומות אחרים בעולם.

קבלת פנים ממלכתית

כתבנו מסור, כי מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, חיים צ'סלר, שמסר אף הוא את הידיעה ביום שישי אחה"צ אמר, כי במועצה מכינים לאידה קבלת פנים ממלכתית, כיאה לאישה שידעה סבל, עינויים וקשיים אין־ספור, ואשר רוחה לא נשברה והיא מגיעה אלינו, לישראל, כגיבורה. אידה נודל הגישה את בקשתה לעלייה לישראל בראשית ינואר 1971 יחד עם אחותה אילנה. היא קיבלה סירוב, אולם אחותה, בעלה ובנה עלו לישראל באפריל 1972. אידה נודל, שהיא כלכלנית במקצועה, עבדה במכון המיקרוביולוגי במוסקבה. היא פוטרה מעבודתה, למרות שלא היתה לה כל נגיעה לסודות מדינה.

ב־1978 גזר בית המשפט את דינה ל־4 שנות גלות בכפר קריבושיינה בסיביר. אחרי חודש קיבלה מידידה גור כלבים. הכלב ליווה אותה בנאמנות כל שנות גלותה, ובשנים לאחר מכן בבנדרי, עד היום הזה.

ב־1982 חזרה אידה נודל מסיביר למוסקבה. חודשים נדדה בין ידידיה עד שמצאה לבסוף, מקום מגורים בבנדרי, שם התגוררה חמש שנים עם כלבה הנאמן, עד שקיבלה את האישור לעלות „למולדתי ישראל".

מברקי ברכה

עקיבא לוינסקי, ממלא מקום ראש הסוכנות היהודית שיגר מברק לאילנה פרידמן, אחותה של נודל, בו נאמר „מתן היתר היציאה לאידה נודל הוא ניצחון ההקרבה והעקשנות האישית והאמונה הציונית".

אידה נודל קיבלה את פרס גולדה מאיר שהוענק לה על ידי בנק הפועלים ב־1985 „על מאבקה לתיקון מצבם של יהודי בריה"מ". ארגון נשות ויצ"ו והמועצה הציבורית למען יהדות בריה"מ חגגו השנה את יום הולדתה ה־56.

כתבתנו המדינית דליה שחורי מוסרת כי ראש הממשלה בירך את אידה נודל „על שמאבקה הממושך והכרוך בסבל הוכתר בהצלחה הודות להתמדתה מצד אחד, והודות לסיוע שקיבלה מהעם היהודי בישראל ובתפוצות וממשלות ארה"ב והמערב מצד שני". שמיר אמר, כי הוא עדיין לא רואה בכך את המיפנה בשאלת עליית היהודים מבריה"מ. מפנה זה יחול אם בעקבות יציאתה של אידה נודל ישנו שלטונות בריה"מ את מדיניותם ויאפשרו לכל יהודי הרוצה בכך לעלות לישראל.

שר החוץ שמעון פרס הביע שמחה וסיפוק על אישור יציאתה ועלייתה הקרובה של אידה נודל לישראל. אידה נודל, אמר פרס, מסמלת את אחדות העם היהודי ואת גבורת האדם היהודי.

איראן מאיימת להפציץ הבוקר את בגדאד

פאריס. — איראן איימה אמש להגביר את פעולות הנקם שלה בעיראק החל מהבוקר ולהפציץ את בגדאד וערים עיראקיות נוספות.

בהודעה של משרד ההסברה האיראני נאמר, כי הכוחות האיראנים יתחילו הבוקר „שלב חדש במסגרת התקפות הנקם נגד עיראק". במהלך פעולות אלה תיפגענה מטרות צבאיות, כלכליות ותעשייתיות בכל ערי עיראק, „וכמיוחד בבגדאד" מציינת ההודעה.

אשת החייל שנרצח למנחמיה הערבים: דווקא עתה אהיה פעילה לקירוב לבבות

מבל ארד אירחה משלחת נכבדים מכפרים שכנים ● בנובמבר ייערך ברמות מנשה שבוע יהודי־ערבי

מאת שלמה גלזר וקאסם זייד, כתבי „על המשמר"

מבל ארד, אלמנתו של אלכסנדר ארד שנרצח בראש־השנה בצומת מגידו, אמרה בערב יום הכיפורים למשלחת של אישי ציבור ערביים מהמשולש שבאו לנחם אותה: „אם עד עכשיו הייתי תומכת פאסיבית בשלום ובדו קיום בין יהודים וערבים הרצח הטראגי של בעלי הביא אותי למסקנה, שיש להיות אקטיבית ופעילה. אני מתכוונת להירתם למאמץ של קירוב הלבבות בין שני העמים".

מבל אמרה עוד: „אנחנו אולי לא נזכה לראות בדורנו את השלום המלא אולם למען ילדינו עלינו לתאבק נגד הקיצוניים משני הצדדים. כל חיינו האמנו, אני ובעלי, בחיים משותפים של יהודים וערבים".

מזכיר קיבוץ רמות־מנשה, ניסן ברקת, אמר: „למרות האסון, אנחנו איתנים בדעתנו שפתרון הסכסוך הישראלי־פלשתיני יבוא רק בדרכי שלום".

חברי משלחת התנחומים: מחמוד יונס, יוסף ג'ברין, עאדף וואשדי, ריאד, כבהא, וג'יה יונס, ועבד אללטיף יונס, הביעו השתתפות בצער המשפחה, והביעו תקוה שהרצח לא יפגע בשכנות הטובה. הם הרגישו, שהם מייצגים ציבור רחב המאמין, כי הדרך לחיות בארץ היא דו־קיום בשלום.

בביקור סוכם גם לערוך בחודש נובמבר שבוע יהודי־ערבי בקיבוץ.

וקול התור נשמע בארצנו — בטלפון

מרפאות תל־נורדאו בתל אביב הצטרפה לעשרות ממרפאות קופת חולים הכללית שבהן ניתן להזמין בטלפון תור לרופא משפחה. בתמונה, חברי קופת חולים במרפאה מתקבלים בפרחים ביום הראשון להפעלת התוכנית (צילום: ישראל חדרי)

לבנוני שניסה לדרוס אנשי סיור צה"ל נורה ונפצע

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כוח צה"ל פצע קשה אזרח לבנוני בעל אזרחות אמריקאית, שניסה לדרוס אנשי סיור של צה"ל.

סמוך לשעה 5 בבוקר, כשלושה ק"מ צפונית למושב אביבים, בתוך רצועת הביטחון באזור מרון אל־ראס, הגיח לפתע מול סיור רגלי של צה"ל „מרצדס" לבנונית, וניסתה לדרוס את החיילים. ה„מרצדס" פגעה באחד החיילים, אך הוא היה לבוש באפודת מגן, ולא נפצע.

חיילי הסיור פתחו באש לעבר המכונית הנמלטת, ופצעו קשה את נהגה, שהועבר לבית־החולים „רמבם". בחיפוש שנערך בניירותיו התברר שהוא לבנוני בעל אזרחות אמריקאית.

● צמרת אמני הזמר והבידור בישראל נאותה לבקשת עיריית חולון לבוא ולהופיע בתערוכת הפרחים. וכך יוכלו המבקרים להנות ממופעים של ירדנה ארזי, חיים משה, אילנית, גלי עטרי ועוד. גם הילדים לא ייצאו מקופחים, ויוכלו לחזות בספי ריבלין מפיסטוק, באפי בן ישראל מפרפר נחמד, תני נחמיאס, דוד זר ועוד.

מפ"ם לרפול: אתה ושכמותך הורסים את בניין השלום שאנו בונים בעמל

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

צוות ההעפלה של מפ"ם במגזר הערבי, שהתכנס ביום ו' בסניף מפ"ם בעפולה, שיגר מכתב לח"כ רפאל איתן, בו הוא מפציר בו לחזור בו מדברי ההסתה שהשמיע בשבוע שעבר, בעקבות רצח אלכסנדר ארד.

במכתב שמסר לרפול רכז מפ"ם באזור העמק הנרי אלקסלסי, נאמר „דברי האימים שהשמעת מזכירים לנו את הימים האפלים, דברי הבלע ועלילות הדם, שכוונו נגד היהודים בארצות אירופה.

עוד נאמר: „אתה ושכמותך באים להרוס את בניין השלום שמחנה השלום, ובראש וראשונה מפ"ם, בונה בעמל רב".

אסיר ציון יוסף ברנשטיין הגיע לוינה בדרכו לישראל

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

אסיר ציון לשעבר, יוסף ברנשטיין (60), ורעייתו פניה (50), הגיעו ביום שישי בבוקר מקייב לוינה.

„אני מחכה באי סבלנות כדי להגיע ביום ראשון לישראל. כל רגע שאני נשאר בוינה נראה לי כמו נצח", אמר יוסף ברנשטיין בשיחה טלפונית מיד עם הגיעו לוינה, לפעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בת"א.

משפחת ברנשטיין הגישה לראשונה בקשה לעלייה ביוני 1979. הוא מהנדס תעשייה ואשתו היא מהנדסת. בתם יאנה הגיעה לישראל ב־1 ביולי 1987.

ברנשטיין נעצר מספר פעמים באשמת הוראת עברית.

ב־10 בדצמבר 1984 נידון לארבע שנות מאסר באשמת התנגדות לשוטרים. הוא נכלא בכלא ז'יטומיר בתא עם פושעים קשוחים. הם היכו אותו והתכו את פניו בזכוכית שבורה. למרות ארבעה ניתוחים בעינו, איבד אחוז ניכר מכושר ראייתו.

במהלך 1987 נבדק תיקו מחדש והוא שוחרר מהכלא שנה לפני תום עונשו. המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ מכינה למשפחת ברנשטיין קבלת פנים בשדה התעופה בן־גוריון. (עתיים)

■ תזמורת הנוער של עפולה הוזמנה לנגן בחול המועד סוכות בבית הנשיא בירושלים, ביום האושפיזין המסורתי. היא נבחרה לנגן בבית הנשיא מתוך 60 תזמורות נוער.

תרגיל הג"א במרחב תל־אביב

ביום שני וביום שלישי, 5 ו־6 באוקטובר, יהיה תרגיל הג"א במרחב תל־אביב.

במהלך התרגיל יבויימו קולות ירי ויושמעו צפירות.

אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות־יורדות.

היום לפני 40 שנה

שמיר הסתתר בג'יבוטי ואשתו שבתה רעב בכלא

שולמית שמיר, רעיית ראש־הממשלה, התארחה אתמול בתוכניתו של דודו דיין „עושים מדינה", ששודרה בגל"צ.

שולמית שמיר נעצרה בספטמבר 1947, כערב ראש־השנה ע"י הבולשת הבריטית, למרות שבביתה נותר בנה בן השלוש, יאיר, ללא כל השגחה. לאחר יומיים של חקירות אינטנסיביות וקשות, ללא עינויי־גוף, הכריזה על שביתת רעב, עד שתשוחרר או עד שיוחזר אליה בנה. ביום השישי לשביתת הרעב אושפזה בבית חולים. הגיע אליה ראש־הבולשת הבריטית בא"י, ג'יילס, והוא פתח בחקירה נוקשה, וניסה לגלות היכן מתחבאים ראשי לח"י — נתן ילין־מור, ישראל אלדד ואחרים. שולמית שמיר, שזה היה כינויה המחתרתי, סירבה להשיב. ג'יילס נעץ בה את עיניו וסינן: „מצדי את יכולה למות". „לא היה לי ספק שהוא יניח לי למות. הוא התכוון לזה", סיפרה.

בעלה, מפקד הלח"י יצחק יזרניצקי, ברח חודשים אחדים קודם לכן, ממחנה המעצר באריתריאה, ומצא מקלט במושבה הצרפתית ג'יבוטי. הפעלת הלח"י היתה בידי חברי המפקדה האחרים. שולמית שמיר היתה עמם בקשר הדוק. היא לא נשברה בחקירתה, אבל החליטה להפסיק את שביתת הרעב במועד מתאים, מוצאי יום־הכיפורים.

שולמית שמיר נותרה במעצר, ללא משפט, עד מאי '48. במשך שמונה חודשי מעצרה גדל הבן אצל משפחה אומנת, ולא ראה כלל את אמו. יצחק שמיר שב ארצה לאחר שהשתחררה. (עתיים)

מוזיאון לאומי ראשון למדע ותכנון יוקם בחיפה

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הכריז על הקמת מוזיאון לאומי למדע, תכנון וטכנולוגיה בחיפה, שיהיה המוזיאון הלאומי הראשון בארץ בתחום זה. השר הניח מסמך בנושא על שולחן הממשלה.

המוזיאון יוקם במסגרת המאמצים לקדם את החינוך המדעי והטכנולוגי בארץ. השר ביקר באתרים שונים, נפגש עם מרצים ומומחים והחליט להפוך את מוזיאון הטכנודע בחיפה למוזיאון לאומי. המוזיאון נועד להמחיש לתלמידים ולמבוגרים שיבקרו בו חוקים בסיסיים במדע, להציג את ההתפתחויות בתחום הטכנולוגיה המודרנית ולהביא לידיעת הציבור את הישגי הטכנולוגיה בתעשייה הישראלית.

המוזיאון מוקם ביוזמת פרופסורים מהטכניון בראשות פרופ' צבי רוזי ויצחק עודד וישכון במבני הקמפוס הישן של הטכניון בהדר הכרמל. המוזיאון הלאומי מתכנן להקים רשת של שלוחות בישובים השונים, בעיקר בערי פיתוח. שלוחה ראשונה נפתחה לאחרונה בשכונת גבעת אולגה בחדרה ושלוחה שנייה בקריית שמונה.

בהתקפה ה־100 על אונייה במלחמת המפרץ:

קברניט ספינת דיג אוסטרלית נהרג בהתקפת טילים של מטוסים עיראקיים

באחריין. — סירת מהירה שלא זוהתה תקפה והעלתה באש מיכלית הודית במפרץ הפרסי ביום שישי.

אוניית הצי הבריטי שטה בקירבת המיכלית, „ספיק אמראלד" במעמס 17,500 טון והושיטה סיוע לצוות לאחר ההתקפה, שאירעה בדרום המפרץ, 25 ק"מ מחוף דובאי.

הימאים, בעזרת הצי הבריטי, השתלטו על האש ונמסר כי לא היו נפגעים בין אנשי הצוות.

בהתקפת טילים של חיל האוויר העיראקי נהרג רב חובל של ספינת דיג אוסטרלית.

מקורות של חברות הספנות מסרו, כי רוברט וילקוקס, קברניט ספינת הדיג „שנטון בלאף", נהרג מירי טילים. שישה ימאים אחרים על הספינה לא נפגעו.

יפן מתחה בטני איראן על התקפת אוניות סוחר במפרץ הפרסי — לאחר שנציגי הממשלה, חברות הספנות ואיגודי הימאים היפנים החליטו להפסיק בינתיים הפלגת האוניות היפניות למפרץ הפרסי.

מקורות המקורבים לתעשיית הנפט ביפן סבורים, שהחרם היפני על ההפלגות למפרץ לא יימשך זמן רב. „אם החרם הזה יימשך שבועיים או יותר, הדבר ישפיע על מחירי הנפט", אמר נציג אחד מבתי הזיקוק הגדולים ביפן. (עיר)

ספינת הדיג הפגועה, שנטון בלאף, נגררת לנמל בדובאי לאחר שקברניטה נהרג בהתקפה ה־100 על אוניות במלחמת המפרץ (צילום: אי. פי.)

ספורט

קפטן נבחרת הודו, ויז'איי אמריטראז' בן ה־33, מנצח את האוסטרלי וולי מאסור בסידני. (תצלום: איי.פי.)

הודו מובילה במפתיע 1:2 נגד אוסטרליה

● טניס

טניסאי הודו מוליכים במפתיע 1:2 נגד אוסטרליה, מחזיקת גביע־דייויס, בתום היום השני בחצי־גמר גביע־דייוויס, במשחקים המתקיימים בסידני.

ההודים הפתיעו ביום הראשון כשניצחו במשחקי היחידים. אלוף ווימבלדון, פאט קאש, לא שיחק בגלל פציעה. ראמש קרישנאן ניצח את ג'ון פיצג'ראלד בארבע מערכות — 1:6, 2:6, 6:3, 6:8, לאחר שפיגר 5:2 במערכה הרביעית.

ויז'איי אמריטראז', בן ה־33, גבר על וולי מאסור, גם כן בארבע מערכות — 6:1, 3:6, 10:12, 4:6.

למחרת נאלץ קפטן הנבחרת האוסטרלית להזעיק למשחק הזוגות את פאט קאש, למרות ברכו הפגועה, ושיתף אותו במשחקי הזוגות, ואכן קאש ורודאן הצליחו לנצח בשלוש מערכות — 3:6, 4:6, 4:6, ואת האחים אמריטראז', וכתוצאה מכך צימצמו האוסטרלים ל־1:2.

הבוקר יתקיימו שני משחקי היחידים האחרונים, וההודים זקוקים רק לניצחון אחד כדי להדיח את אוסטרליה ולהעפיל לגמר.

בחצי־הגמר השני שנערך בברצלונה מוליכה שבדיה 1:2 נגד ספרד, לאחר שהמארחים צמצמו את הפער כשניצחו במשחק הזוגות בארבע מערכות.

● איוואן לנדל עמל קשה כדי לנצח בסאן־פרנציסקו את האמריקני דן גולדי 5:7, 4:6, 4:6.

● בגביע־דייוויס בטניס באירופה מובילה שווייץ במוסקבה נגד בריה"מ — 1:2, ודנמרק מוליכה בקופנהאגן 1:2 נגד אוסטריה.

השופט היווני: אתלונן בפיב"א נגד אליצור ת"א

אנטוניס מנוס, שופט הכדורסל היווני, שניהל את משחק אליצור ת"א עם קלוני הרומניה בגביע־אירופה לאלופות נשים, רגז בסוף השבוע ואיים להתלונן לפיב"א על האווירה העוינת.

השופט טען כי איש לא טיפל בו והוא נאלץ לנסוע באוטובוס לירושלים, שם הזמין מדריך, שנטל ממנו מחיר מופרז, ובקושי נותרו לו מספיק שקלים כדי לחזור לתל־אביב. אחרי המשחק הראשון לא הוזמנו השופטים ע"י המארחים לארוחת־ערב. הם נסעו לנתניה, לחזות במשחק בין אליצור נתניה ושיבנסק היוגוסלבית, והנהלת האגודה הנתנייתית הזמינה את השניים, יחד עם השופטים שניהלו את משחקה, לארוחה. גם למחרת סעדו בנתניה.

ביום חמישי הגיע השופט היווני למשרדי איגוד הכדורסל וטען כי הכרטיס שקיבל הוא לשבעה ימי־שהייה בארץ, רק אחרי שיחות, בטונים גבוהים, הובטח לו שיוכל לחזור לאתונה ביום שישי. הוא גם תבע מהאיגוד את הוצאותיו בירושלים.

לעומת זאת, שהה השופט התורכי קאדיר טורקאן, עשרה ימים בארץ, וחלק מהזמן בילה עם יוצאי תורכיה שאירחוהו.

גם לחוליות קבוצת קלוני היו טענות. בין השאר טענו כי נקבע להם ביום חמישי אימון ב־9 בבוקר, אבל איש לא בא לקחתם. מאמן אליצור ת"א, יצחק (רוקי) רעקוביץ־ניר, שהגיע ב־10 במקרה למלון דן תל־אביב, שמע את הסיפור, גימש להזמין ארבע מוניות, אולם הרומניות השיבו: „מאוחר מדי".

סטריק קבע שיא ישראלי בתחרויות בסיאול

● קליעה

גיא סטריק מהפועל ירושלים שיפר אתמול את השיא הישראלי ברובה תחמושת 40x3 בדרך בתחרויות הקדם־אולימפיות בסיאול, כשצבר 1156 נקודות — בנקודה אחת יותר משיאו הקודם. סטריק דורג במקום ה־36 מבין 89 קלעים.

אדי פפירוב השיג 1144 נקודות, ומנחם אילן — 1134.

במצב כריעה השיג סטריק 390 נקודות מ־400 אפשריות והדורג במקום ה־14.

ברובה אויר השיגו הישראלים: פפירוב — 571 נקודות; סטריק — 564 ואילן — 546.

נקבעו הנבחרות לאליפות העולם

איגוד ההתעמלות קבע בסוף השבוע את הרכב נבחרות ישראל, גברים ונשים, שישתתפו באליפות העולם, שתהיה במחצית השנייה של חודש אוקטובר בהולנד.

ישראל תופיע גם בתחרויות ליחידים וגם בתחרות הקבוצתית.

נבחרת הגברים: יעקב לוי, רון קפלן, אייל ויסבליט, עוזי רחומים, עופרי פורת ועופר כהן. נשים: רויטל שרון, פרנסין גארט, מיכל ארזון, אושרית וליגמן, רונה הרמלין ותמר אייזנברג.

● משקולות

שטראוס וסדרס קבעו שיאים

שני שיאים ישראלים בהרמת־משקולות נקבעו ביום חמישי בתחרות שהיתה בגבעתיים.

יואל שטראוס, עולה חדש מקנדה, שיפר את שיאו של גיל ידידיה בהנפה במשקל עד 90 ק"ג — 141 ק"ג, שיפור של ק"ג לשיא הקודם.

אלי סדרס שיפר בק"ג את שיאו בהנפה במשקל עד 110 ק"ג והעמידו על 186 ק"ג.

גרשון קבע שיא נוער בדיסקוס

עופר גרשון שיפר בסוף השבוע את שיא הנוער בזריקת דיסקוס כשקבע 57.80 מטר. שיאו הקודם היה — 55.68 מ'.

השיא נקבע בתחרות־הזמנה שהיתה בהדר־יוסף. גרשון, חייל בן 19, דורג בהישג זה בין חמשת זורקי הדיסקוס הטובים בעולם בין הנוער.

גרשון דורג אשתקד באליפות העולם לנוער במקום ה־14.

שגב מועמד לנצח בכנרת

שגב פורת מהפועל הגליל העליון הוא המועמד לנצחון בצליחת הכנרת התחרותית וה־18 שתיערך מחר.

בין הנשים המועמדת למקום הראשון היא יעל קוסובצקי מהפועל־ימק"א ירושלים. בצליחה האחרונה, שנערכה בשנת 1985 הגיעה יעל שלישית בין הנשים, אך ראשונה בין השחייניות הישראליות.

נ.י. טיימס: פרס דחה הצעה רוסית לפתיחה הדדית של משרדי אינטרסים

שר החוץ, שמעון פרס, סירב להצעה סובייטית לפתוח משרדי אינטרסים בתל אביב ובמוסקווה, והודיע נחרצות, כי ישראל לא תהיה מוכנה אלא ליחסים דיפלומטיים מלאים בין שתי המדינות — מסר „ניו יורק טיימס" ביום שישי.

העיתון המצטט מקורות אמריקנים אותם לא זיהה, כתב כי בריה"מ הציעה במפתיע הקמת מחלקת אינטרסים דיפלומטית בשיחה שהתקיימה בין מר פרס לבין שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה. הצעה זו באה בהפתעה.

הצעת שווארדנאדזה עולה בקנה אחד עם שיפור שחל השנה ביחסים בין ישראל לבין הגוש המזרחי ציין העיתון ומזכיר שפולין והונגריה כבר הקימו משרדי אינטרסים עם ישראל.

העיתון טוען כי פרס אמר לשווארדנאדזה, שלמרות תקדים פולין והונגריה, בריה"מ חשובה מכדי שתהיה מיוצגת בצורה כלשהי הפוחתה ממעמד דיפלומטי מלא.

משרדי אינטרסים אינם נהנים מזכויות דיפלומטיות מלאות. בדרך כלל מסמלים משרדים כאלה אפשרות של חידוש יחסים מלא בעתיד. (עיר עי"צ)

מנהיג המרד שנכשל בפיליפינים מאיים במרד נוסף, עוד החודש

מאנילה. — מנהיג המרד הכושל שהיה בפיליפינים באוגוסט, קולונל גרגוריו הונאסאן, אמר בראיון לעיתון במאנילה, כי יבצע הפיכה נוספת החודש.

הוא אמר בראיון לעיתון „טמפו", כי כבר ביקר בחשאי בכמה מחנות צבא כדי לשכנע חיילים שיתמכו בו. „איננו יכולים לדחות זאת יותר", אמר מנהיג המורדים שנמלט מידי השלטונות. „נתנו לעצמנו פחות מחודש וחצי לאחר הניסיון הראשון באוגוסט".

דבריו אלה של הונאסאן באו על רקע דיווחים מן הבוחן הצבאי כי יש לצפות לניסיון הפיכה חדש.

כתוצאה מן המתח שהשתרר בצבא באחרונה, החליטה הממשלה לשפר מיד את הציוד ולהעלות את שכר החיילים והקצינים.

בינתיים הודיעה ארה"ב על תמיכה מלאה של הממשל בנשיאה, קוראסון אקינו. נציגי הממשל הודיעו, כי ארה"ב תפסיק כל סיוע צבאי וכלכלי לפיליפינים אם תתבצע הפיכה. (עיר)

שווייץ מעוניינת לארח הוועידה — יזמה ביקור ג'ומאייל, ומחכה לאסד

אבל נשיא לבנון האורח טוען: אין תנאים לכינוס ועידה בינלאומית

מאת יוסף אלפרין, כתב „על המשמר" בשווייץ

ז'נבה. — „אין תנאים מתאימים לכינוס ועידה בינ"ל לשלום במזה"ת, בגלל תביעות הסותרות וקיימות בכל אחת מן המדינות שצריכות להשתתף בה", אמר אתמול נשיא לבנון, אמין ג'ומאייל, במסיבת עיתונאים בברן בתום ביקור רשמי בן יום אחד בשווייץ.

הוא קיים שתי שיחות עם פייר אוברט, המכהן כנה"מ וכשר החוץ. הנשיא הלבנוני גם הודה לשווייץ על הסיוע ההומניטרי (שיגיע השנה ל־3.5 מיליון פרנק) שהיא מגישה ללבנון.

שווייץ, המעוניינת לארח את הוועידה בז'נבה, יזמה עד כה ביקורים של שמעון פרס, חוסני מובארק, המלך חוסיין וערפאת, ומקווה שגם אסד יבקר בה בקרוב.

שמיר מתנגד לפשרה טריטוריאלית ביו"ש ולשלטון משותף ישראלי־ירדני

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

לשכת ראש הממשלה הכחישה אמש ידיעה, לפיה מוכן ראש הממשלה יצחק שמיר להסדרי שלום בגדה המערבית המבוססים על שליטה משותפת של ישראל וירדן.

כן נאמר בידיעה זו, כי אין להוציא מכלל אפשרות דיון על פשרה טריטוריאלית „בסוף הדרך", לאחר הפעלת הסדרי־ביניים תקופה מסויימת. על פי הידיעה אמר את הדברים מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין בהרצאה בוושינגטון.

ביום ו' שוחח אליקים רובינשטיין בטלפון עם ראש הממשלה ואמר לו, כי לא אמר את הדברים שיוחסו לו. הוא הדגיש, כי בהרצאתו דיבר על מה שהוסכם במסגרת מדיניות הממשלה, הנשענת על הסכמי קמפ דייויד. ראש הממשלה מצדו הבהיר, כי הוא מתנגד לכל מה שאינו מוזכר בהסכמי קמפ דייויד והורג מהם.

קולומביה מציעה עיסקה: קחו פחם — תנו „כפיר"

בוגוטה.— קולומביה מנהלת מו"מ עם ישראל על רכישת 14 מטוסי יירוט מדגם כפיר, את התמורה היא מבקשת לשלם בפחם — גילה מיגאל מיינו, שר המיכרות לשעבר בראיון ברדיו.

הוא אמר, כי 2.1 מיליון טונות פחם, השוות כ־60 מיליון דולר, במשך 4 שנים הן התמורה שקולומביה מבקשת לתת תמורת המטוסים.

אב ובן, מתנגדי חומייני, נרצחו בביתם בלונדון

מאת דפנה וורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון.— שני גברים איראנים, תושבי בריטניה, נרצחו בסוף השבוע בלונדון, ככל הנראה על רקע פוליטי. השניים, אב ובנו, נרצחו בביתם, ואנשי משטרה מעריכים שהסיבה היתה התנגדותם הנמרצת לשלטון חומייני באיראן.

השניים קיימו מפגשים רבים ב„פינת הנואמים" שבהייד פארק בלונדון, בהם הביעו את התנגדותם למשטר באיראן. רבים הזהירו אותם מפני התוצאות של פעולות אלה, אך השניים חזרו וטענו, שהדבר היחיד שיש להם להפסיד הוא חייהם, והם מוכנים לכך כל עוד יוכלו לפעול נגד משטר הדיכוי בארצם.

משטרת לונדון עדיין לא עצרה חשודים, אך מחקירה ראשונה עולה, כי האב ובנו הכירו ככל הנראה את הרוצח, שכן לא היו סימני פריצה לבית. אנשי הסקוטלנד יארד, הזהירו בסוף השבוע איראנים המתגוררים בבריטניה מפני פעולות דומות, והבטיחו הגנה לאלה מביניהם שחוששים לשלומם.

עלייה מסחררת לדולר הטייוואני

טוקיו. — הדולר נשאר יציב בשוקי הכספים של המזרח הרחוק ונסחר כמעט ללא שינוי בשער של 146.30 ין ו־1.841 מארק.

סוחרים בשוק ההון של טוקיו אמרו, כי מקורה של היציבות בירידה בעודף במאזן המסחרי של יפאן, ל־6.21 מיליארד דולר באוגוסט לעומת 8.18 מיליארד דולר באותו חודש לפני שנה ו־8.55 מיליארד דולר ביולי.

הדולר הטאיווני עלה אתמול בצורה מסחררת, גורמים כלכליים הסבירו את העלייה כתוצאה של הצפת השוק האמריקני ביבוא מטייוואן ולחץ אמריקני לייסף את הדולר המקומי, כדי לייקר את היבוא הטייוואני לארה"ב.

בחרות לוחצים לסלק את עמירב

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

בתנועת חרות גובר הלחץ לסלק משורותיה את משה עמירב, על שניהל שיחות עם מנהיגי אש"ף במזרח ירושלים.

בין הדורשים לכנס את מועצת סניף המפלגה בבירה עומד מנהל לשכת ראש הממשלה, צחי הנגבי, כנראה בעקבות רמז מגבוה. ראש הסניף בירושלים, הארכן ריבלין, מסרב לנקוט בצעד כה קיצוני.

על היום

4.10.87

משהו נרקם כאן

הערפל המסקרן ביותר אינו נוגע דווקא לפגישת פרס עם שר החוץ הסיני אלא לסיכום שהושג עם שרי החוץ של ארה"ב ובריה"מ ■ ועידה בינלאומית היא עכשיו הבת המאומצת של שולץ — ושמיר יתקשה לבעוט בה

מאת דליה רפאל, וושינגטון

שמעון פרס ואנשי פמלייתו היו חתומי שפתיים שלא במנהגם בימים האחרונים של ביקור שר החוץ בארה"ב. פרס עצמו אף אמר לכתבים ישראליים כאן כי הוא מונע עצמו אף מלדווח דיווחים מלאים ומפורטים בחזרה לירושלים, מחשש שמא הדלפות חסרות אחריות בישראל יסכלו מהלכים מדיניים שהוא החל ברקימתם בניו־יורק.

הסודיות המסקרנת ביותר מתרכזת לאו־דווקא במגע המפתיע, האקזוטי מעט עם הסינים, אלא במשולש של שולץ־שווארנדזה־פרס שבו נוהלו מגעים אינטנסיביים, הן פנים אל פנים והן באמצעות דרגי עבודה. התחושה היתה כי משהו נרקם כאן, אולם גם העקשנים החרוצים וטובי הקשרים שבין הכתבים נתקלו הפעם בקיר אטום בצד הישראלי ובצד האמריקני, בניסיונות נואשים לדלות פרטים. מה שהיו הכל מוכנים למסור היה רק שמדובר בביקור של שולץ, שנועד בעיקרו לאוורר את נושא הוועידה הבינלאומית וכי לשולץ יש כמה „רעיונות חדשים" מסתוריים בנושא זה.

מי שנזעק מיד היה, כמובן, יצחק שמיר, שמיהר להוציא הודעה על פיה אין שום כוונה להעלות על סדר היום בעת ביקורו של שולץ את נושא הוועידה הבינלאומית. אולם פקיד במחלקת המדינה אמר בסוף השבוע בתדרוך לכתבי החוץ, כי רעיון הוועידה הבין־לאומית יעלה בשיחות שולץ בירושלים ופטר את הודעתו של שמיר במשיכת־כתף.

ההודעה על ביקור שולץ בירושלים הפתיעה רבים בארה"ב, עד עתה היה מקובל מפי בכירי הממשל כי שולץ אינו מתכוון לבקר באיזור, אלא אם כן מובטחת לו הצלחה או פריצת דרך משמעותית. הפצרותיו של שמעון פרס בשנה האחרונה כי שולץ ימחל על כבודו, יפשיל שרווליו ויבוא לעבור על רעיון הוועידה הבינלאומית, לא נענו, לפתע נמס שולץ והחליט לבוא בכל זאת. רבים קשרו את היענותו למעורבות הסובייטית הפעילה המתגברת באיזור וברצונה של ארה"ב להוכיח כי היא עדיין גורם מרכזי במזרח־התיכון שעל פיו יישק דבר.

אולם עתה נראה כי בכל זאת סבורים במחלקת המדינה שניתן להזין איכשהו את תהליך השלום וכדאי לפחות לנסות להפעיל לחץ על יצחק שמיר. עתה נראה כי השיחה החשאית שניהל בוושינגטון שמחה דיניץ עם שולץ בחודש שעבר, לא היתה תמימה כפי שניסו להציג אותה. היה זה צעד ראשון בסיכום עצה בין לשכות שרי החוץ של ישראל וארה"ב, במגמה לטלטל את שמיר מסרבנותו העיקשת.

השאלה היא, כמובן, אלו רעיונות חדשים מביא עימו שולץ, שיהיה בהם כדי לספק לפחות סיכוי של היענות מצידו של שמיר. אין מידע ברור על כך בשלב זה, אולם נראה כי משהו, שעדיין לא דווח, הושג במגעים של פרס ושולץ עם שווארנדזה. איזה ויתור סובייטי נוסף, ככל הנראה בעניין סמכות המעצמות במסגרת הוועידה עשוי, אולי, לעורר את בלוטות הירוק הפוליטיות של יצחק שמיר ולנסוך בו תיאבון להשתתף בוועידה בינלאומית.

אפשרות נוספת היא, שבעצם אין לשולץ בבואו לירושלים רעיונות חדשים בשביל שמיר, אלא פשוט לחץ מחודש. שולץ יפרוש בפני שמיר, בכל כובד משקלו האישי, את העובדות המחייבות, לפי דעתו, הליכה לוועידה בינלאומית דווקא עכשיו: ההשפעה האמריקנית הגוברת בסוריה, היחסים החמים הנרקמים בין שתי המעצמות, האמורים לתת אותותיהם גם במזרח־התיכון, והכדאיות לישראל במהלך כזה דווקא עכשיו, כשיש בוושינגטון ממשל אוהד במיוחד, ומזכיר מדינה הנחשב לגדול ידידיה של ישראל בוושינגטון בכל הזמנים.

רעיון הוועידה הבינלאומית — אמור שולץ לטעון באוזני שמיר — עלול לעלות בעתיד שוב בקונסטלציה פחות נוחה לישראל ועם פחות אופציות ישראליות לסירוב. שולץ עשוי להעמיד את שמיר בפני ברירה: ללכת עם הרעיון או להסתכן בסטירת־לחי פומבית ומכעיסה לידיד הגדול. עד כה עברו האמריקנים דרך לא קטנה בנוגע לוועידה הבינלאומית. מצינה ופיקפוק, עברו לתמיכה מסויגת תוך פקיחת עין חשדנית על הסובייטים, ועד לתמיכה חמה למדי, אותה הם מביעים היום. לשמיר היה קל להגיד „לא" כששמע טונים פושרים בוושינגטון, אולם הפעם עליו לדעת שבעיטה בוועידה הבינלאומית היא בעיטה בבת המאומצת של שולץ.

הקרב על הריבית

היחלשות זרימת המט"ח לישראל, עצירת הגידול בפקדונות הציבור וגרעונות הנזילות בבנקים, משחקים תפקיד בעלילות הריבית בחודש האחרון

מאת אודי נחשון

בנקאי בכיר, שעקב אחר גלגולי פרשת הריבית בחודש האחרון, אומר כי התחרות שהתפתחה בין בנק הפועלים לבנק לאומי מחזירה את שני הבנקים האלה לעידן יפת־לוינסון. הכוכבים הנוכחיים של המאבק הם המנכ"לים בתוח, צדיק בינו (בל"ל) ועמירם סיון (הפועלים).

עלילות הריבית על הפקדונות השקליים החלו לפני כחודש, כאשר מערכת הבנקאות נקלעה לגרעונות נזילות שגרתיים למדי של למעלה מ־300 מיליון ש"ח. גרעונות בהיקף כזה חוזרים על עצמם בעיקר לאחר תשלומי מע"מ ומסים באמצע החודש, ונעלמים עם ההזרמות למערכת. אולם בעבר יכלו הבנקים להגדיל את היקף האשראי בלי להיכנס לגרעונות נזילות. הדבר התאפשר בעיקר בשל הזרמה מוגברת של מטבע־חוץ לארץ, כדי לזכות בריבית הגבוהה המשולמת בישראל. באחרונה נחלשה מאד ההזרמה של מט"ח לישראל, והגידול בפקדונות השקליים נפסק. להפסקתו תרם גם מעבר של הציבור לתכניות חיסכון, במסגרת מבצעים שאיפשרו להעביר כספים לתכניות חדשות לפני שנגמרו תכניות החיסכון שבהן מחזיקים עתה. בבנקים מעריכים, כי גורם נוסף שהשפיע על עצירת הגידול בפקדונות היתה משיכה מוגברת של כספים ערב החגים, תופעה המאפיינת תקופה זו של השנה. התוצאה, כאמור, היתה גידול מתמשך באשראי (שהגיע באמצע ספטמבר ל־9.5 מיליארד ש"ח), גידול שלא אוזן על־ידי עליית היקף הפקדונות, והגרעונות הגדולים נשמרו זמן ארוך יותר מהמקובל.

במערכת הבנקאית מייחסים את מהלך הפתיחה בקרב הגדולים לבנק הפועלים. לפני כחודש העלה בנק הפועלים את הריבית על פקדונות ג'מבו (פקדונות בסכום של למעלה מ־100 אלף ש"ח) מרמה של 14־15 אחוז לשנה ל־19 אחוז לשנה. בנק הפועלים נקלע אז לגרעונות נזילות גבוהים במיוחד, ובנק לאומי, שבדרך כלל מוכר לו עודפי נזילות, לא עשה זאת הפעם. בצר לו, ביקש בנק הפועלים לגייס כספים מהציבור על־ידי העלאת הריבית על פקדונות הג'מבו. השאלה הגדולה היא, מדוע נקט בנק הפועלים צעד דראסטי כל־כך והעלה את הריבית ב־4־5 אחוזים לשנה, מדוע לא יכול היה להסתפק בהעלאה של אחוז אחד, שהרי מדובר בריבית על עסקות בסכומים גדולים מאד והבנקים מתחרים ביניהם על שברי אחוזים.

מקור בנקאי טוען, כי החלטת בל"ל שלא למכור עודפי נזילות לבנק הפועלים לא היתה על רקע תחרותי, אלא נבעה מהיקף הביקוש של בנק הפועלים — שהיה מעבר ליכולתו של בל"ל באותם ימים, ולכן לא ברור צעדו של בנק הפועלים במהלך העלאת ריבית הג'מבו ל־19 אחוזים.

לוו בבל"ל והפקידו בבנקים

במאבק הפועלים־בל"ל מילא תפקיד גורם נוסף. שני הבנקים הגדולים היו בעיצומה של מלחמת אשראי נרחבת. לבנק לאומי היו הלוואות זולות מאד לגופים גדולים המחזיקים עודפי מזומנים גדולים. במצב שנוצר, יכלו גופים כאלה לקבל הלוואה זולה מבל"ל — ולהפקיד אותה בבנק הפועלים בריבית גבוהה. הדבר פגע בבנק לאומי ותוך מספר ימים התיישרו הבנקים עם הרמה הגבוהה של ריבית הזכות שקבע בנק הפועלים, כ־19 אחוז לשנה. הורעה נוספת בתחרות גרמה לכך שהריבית אף עלתה עד 22 אחוז לשנה.

את הצעד הבא עשה בנק לאומי. בתגובה לסוכריה שחילק בנק הפועלים לבעלי הפקדונות הגדולים, העלה בל"ל את הריבית גם על הפקדונות הקטנים (מתחת ל־100 אלף ש"ח) עד 3 אחוזים בחישוב שנתי — מרמה של 14־11 אחוז לשנה ל־17־14 אחוז לשנה. הפעם הלך בעקבותיו רק הבנק הבינלאומי, ולאחר מספר ימים חזר בו בל"ל מהעלאת הריבית לפקדונות האלה. אולם „החזרה בתשובה" לא היתה סימן למפנה כולל בריבית הבנקאית, וריבית הג'מבו שמרה על שיעור גבוה ביותר של למעלה מ־20 אחוז לשנה.

מתקשים לרדת מהעץ הגבוה

בשלב זה הבינו בכירי הבנקים המסחריים שקשה להם לרדת מהעץ הגבוה עליו טיפסו. אולם בנק ישראל שמר כל אותה עת על מדיניות של אי־התערבות בשוק, מתוך עמדה כי אין לנקוט באופן אוטומטי צעד של הזרמה כל אימת שבנק בודד או המערכת כולה נקלעים למשבר, כיוון שתהליך זה כרוך בהרחבה מוניטרית.

לאחר שלא נראה באופק הקרוב כל גורם שיביא להורדת הריבית על הפקדונות השקליים, החליטה הנהלת בל"ל להוביל את מערכת הבנקאות בצעד של ייקור ריבית החובה על האשראי, שאמור היה להיכנס לתוקף היום. הודעת בל"ל היתה מעין הפרחת בלון־ניסוי, שנועד לאותת לבנק ישראל כי הגיעה העת לפעול להורדת הריבית. במערכת הבנקאות הבינו כי בתנאים שנוצרו, העלאה זו בשיעור של 12 אחוזים (מ־1.25 ל־1.4 אחוזים לחודש, בריבית הבסיסית) היא מחוייבת המציאות.

בסופו של דבר נמחר המשבר באמצעות שורה של מהלכים לצמצום גרעונות הנזילות של הבנקים, עליהם החליט צוות שוק ההון, המשותף לאוצר ולבנק ישראל. מקור בנקאי אומר, כי הפיתרון בא למעשה מהאוצר (בראש הצוות עומד סגן שר האוצר, עדי אמוראי), ש„עזר" לבנק ישראל להחליט. לדבריו, זה נובע מכך שבאוצר רגישים יותר להעלאת הריבית מאשר בבנק ישראל, האופן בו התקבלו ההחלטות אינו מחמיא לראשי בנק ישראל.

בסוף השבוע שעבר כבר היתה להחלטת צוות שוק ההון השפעה פסיכולוגית על המערכת. הריבית על פקדונות הג'מבו ירדה מ־21 ל־18 אחוזים לשנה והריבית על פקדונות לחודש ירדה ב־4 אחוזים, ל־17 אחוז לשנה.

ההורדה הצפויה בעקבות פריון המניות הבנקאיות בסוף החודש מוסיפה לאופטימיות כי השוק יחזור בקרוב לרמת הריבית הקודמת, והבנקים הגדולים ירכזו עכשיו את תותחיהם הכבדים במלחמה על כלפי המניות הבנקאיות.

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

חורי חגורה

מאת חיים מרו

למנהיגי מדינות ... שומרי ראש, ... להבטיח את שלומם ... אומר העתונאי יעקב ... המוסד לשעבר ... ראש, יהיה מיספרם ... שיהיו, אינם יכולים ... הרמטית על חמות ... למנוע ממנו פגיעה ואחרות.

השמועות על הרעלת ... גורבצ'וב בעת ארוחה, ... פירסמה סוכנות הביון ... ארה"ב (סי.איי.איי), ... אם בודקים את המזון ... למנהיג. ברור שבודקים ... משיב, כלומר, את הטעמים ... את אלה שמגישים מזון, ... „טועם מזון" כפי שהיה ... בבית־המלוכה, כדי לטעום ... אולי כן — אומר כרון — ... מה שבטוח, קיימת ביקורת ... העוסקים במזון. כרון מזכיר ... סאדאת המנות נלווה טעם ... ביקורו ההסטורי בירושלים ... שנים. או הסבירו את הישג ... בריאטה התמורה של סגנ...

...א מן הרפובליקות „הצעירות" ... ליטא כוכור, נכבשה על־ידי ... הסובייטי כתוצאה מהסכם ... ריבנטרופ" ב־10.10.39. ... לפני 48 שנים, כאשר פלשו ... לבריה"מ ביוני 1941, ... בליטא מרד נגד הרוסים. ... עוד לגרמנים להשתלט על ... מרבים מתושביה שיתפו פעולה ... הנאצים בגלל שנאתם ההסטורית ... ליטא נכבשה בפעם ראשונה ... הרוסים בשנת 1765 וקיבלה ... בסוף מלחמת העולם ... ב־1919, עצמאות שנמשכה ... שנה. כל זאת מספר כרון, כדי ... עד כמה שנואה שם בריה"מ ... אין ספק, שהשרות החשאי ... סובייטי, ק.ג.ב., נמצא שם בכל פינה, ... סיפור ההרעלה נשמע כמפוקפק. ... בארה"ב יש שרות חשאי מיוחד, ... תפקידו לשמור על חיי הנשיא, ... כרון. השרות הזה מאוייש על־ידי אנשים שנבחרו במיוחד מתוך ... השרותים החשאיים האחרים, ולמרות ... השרות הזה נרצח הנשיא קנדי. ... כוכור, נפגע גם הוא מיריות ... גם בבריה"מ יש שרות חשאי ... שומר על מזכ"ל המפלגה ... הקומוניסטית, הנחשב כאישיות מס' 1 ...

סיפור ההרעלה נראה ... בישראל אין שרות מיוחד, אך אין בעיני כרון. הוא מרגיש ... לדאגה. יש מי שתפקידו לדאוג ... מתנגדים לשלטון ... שלמות חייהם ושלומם של ... מנהיגים.

הם מתים במיטה

התנקשויות בדר"כ הסוף ... המנהיגים

מאת ירון אמיתי

מיתות משונות היו ... מהמשחק הפוליטי, ... שהוא חלק מהחיים באמ... האימפריאלית. סיומו ... מהקיסרים את חייהם ... האחרים, מיולוס קיסר ... קלאודיוס המורעל, ... ההסטוריה בדרכים פחות ... גם בזמנינו המודרניים ... בטרם עת הוא נחלת מנהי...

ארבעה מארבעים נשיאי ארה"ב ... נרצחו בידי מתנקשים: לינקולן ... גרפילד ב־1881, מקקינלי ב־1901 ... ב־1963. בגרמניה נרצח שר החוץ וולתר רטנאו (1922), ראש ... הנאצית הוסלו בליל הסכינים ... (1934) והיטלר עצמו ניצל ... ב־1944. ארכידוכס ... בסרייבו הצית ב־1914 את מלחמת ... הראשונה. יאן מסאריק ... הופל ב־1948 מחלון ... במדינות ערב ובעולם השלישי ... הם עניין שבשיגרה, ... שפגע באנואר סאדאת, ... הראש שסגרו חשבונות ... גאנדי.

במאה העשרים ... אמצעי נתרך לסגירת חשבונות ... פטריס לומומבה נרצח ... האמרשלד ... בג'ונגל. באופן דומה ... האיש החזק ... מוזמביק סמורה מאשל...

גם אם לא ... שייתו דעתו על ...

אנטומיה של התנקשות

וושינגטון, 1865: אין ... התשע־עשרה. ... „סטייל". הנשיא לינקולן ... בתיאטרון. זה היה ... המסתו, ה־14 באפריל 1865 ... קורד בוושינגטון, ... „קריבלי האמריקני" ... נכנס לאולם ... בתשואות ... והלקינס בות ... הוא ירה באקדחו ישר בראשו ... הנשיא, קפץ מהתא אל הבמה וצעק: „Tyrannis sio semper" בוושינגטון ... מצע המאה ידעו מספיק לטינית, כדי ... את המשמעות: „כך ייעשה לרודן" ... נצחון הצפון במלחמת האזרחים ... קודם לכן.

באפלו, 1901: גורלו של וויליאם מקקינלי, הנשיא הפופולרי, היה דומה. ... 1900 הגיעו לארה"ב דיווחים, ... אנרכיסטים אירופאים עומדים לפתוח ... שרשרת התנקשויות בינלאומית. ארצות־הברית היתה החמישית ביעדי המחסלים ... אוסטריה, איטליה, רוסיה ואנגליה. ... עד אחרי שנרצח מלך איטליה ... בידי מתנקש, לחץ מקקינלי את ... קהל, מבקרים בתערוכה הפאן־אמריקנית, בבפאלו. אמצעי ביטחון חסרי ... ננקטו למנוע התנקשות. אך משום מה איש לא חשד, שידו החבושה במטפחת של האנרכיסט לאון צ'ולגוש מסתירה אקדח. מקינלי נורה מטווח קצר ומת מפצעיו אחרי עשרה ימים.

„מאורת הזאבים", 1944: „הרוסים מסתערים ממערב לדרוך" אמר היטלר לגנרלים שלו, במפקדת החזית המזרחית בפרוסיה. „אם קבוצת המחנות שלנו סביב אגם פייפוס לא תיסוג מיד, אסון..." המשפט לא הושלם מעולם. בדיוק ברגע זה, בשעה 12:42 בצהרי ה־20 ביולי 1944, התפוצצה הפצצה שהטמין שם הרוזן קלאוס פון שטאופנברג. גופות וחלקי בניין הועפו מהחלונות, אבל היטלר עצמו ניצל באורח נס. הרקעו קשר קצינים בכירים על רקע

(המשך בעמוד 12)

מנהיגים על הכוונת

המיתוס של הטוטליטריות

משקיפים מערביים רבים מאמינים עדיין שלמנהיג ברית־המועצות יש כוח פוליטי אבסולוטי, בעוד שכוח זה לא מומש במלואו אפילו בידי סטאלין ● הסכנה הגדולה ביותר לקו החדש בבריה"מ היא לא רק קיומה של אופוזיציה פנימית אלא הקשר בינה לחוגים קיצוניים במערב

מאת מיכאל אגורסקי

היעדרו הממושך של גורבצ'וב והשמועות שהוא היה קורבן להתנקשות עוררו עניין רב במערב לגבי הנעשה בחיים הפוליטיים הפנימיים של בריה"מ.

עד כמה שייראה הדבר מוזר, משקיפים מערביים רבים מאמינים עדיין שלמנהיג הרשמי של בריה"מ יש כוח פוליטי אבסולוטי והוא יכול לפטר כל פקיד בכיר, כולל חברי הפוליטביורו, ולהחליפם בכל מי שהוא רוצה. כלי התקשורת במערב מלאים ביטויים כגון: „גורבצ'וב־מינה", „גורבצ'וב פיטר" וכו'.

אין ספק, שהמזכיר הכללי של הוועד המרכזי הוא בעל ההשפעה הגדול ביותר בבריה"מ, אבל להיות בעל השפעה זה דבר אחד ולהיות שליט כל־יכול זה דבר אחר. תהיה השפעתו של מנהיג בריה"מ גדולה ככל שתהיה, הכוח שלו תמיד יישאר מוגבל.

המיתוס של מנהיג סובייטי אוטוקרטי הוא תוצאה של התקופה הסטליניסטית ונובע גם מהתיאוריה של הטוטליטאריות של חנה ארנדט. תיאוריה זו אף פעם לא יושמה במלואה לא בגרמניה הנאצית ולא בבריה"מ. היא היתה רק תרשים אידיאלי אליו שאפו שתי החברות אבל אף פעם לא השיגו אותו. היטלר לא הצליח להשתלט לגמרי על מערכת הבטחון בגרמניה הנאצית ולמנוע התמודדות בין אנשיה ואילו החברה הסובייטית פיגרה בהרבה אחר החברה הנאצית בהגשמת אידיאל הטוטליטאריות.

המפלגה הקומוניסטית בבריה"מ אף פעם לא השתלטה על החיים הפרטיים והמשפחתיים, למרות שתמיד שאפה לכך. אף פעם היא לא היתה מסוגלת לדכא נון־קונפורמיזם תרבותי ואידיאולוגי. היא היתה צריכה להתפשר גם עם הדת. סטאלין לא הצליח לבנות מערכת פוליטית מונוליטית ללא מאבקים פוליטיים. הגודל של בריה"מ לא איפשר לו לעשות זאת. כמה אנשים היה סטאלין מסוגל להכיר באופן אישי כדי שיוכל לפקח על כל מנוי פוליטי חשוב? כמו כל בן־תמותה אחר, סטאלין לא יכול היה להכיר יותר מ־500־600 איש, זאת אומרת, שבאיזו שהיא רמה הוא היה צריך להעביר את הסמכות למינויים פוליטיים למישהו אחר. אבל בכך טמונה סכנה רבה לרודן, מכיוון שכל פקיד יכול לנצל את סמכותו לבצע מינויים פוליטיים ליצירת קואליציה משלו ולאיים על כוחו הפוליטי של הרודן.

מערכת בלמים ואיזונים

כדי למנוע זאת המציא סטאלין מערכת מסובכת של בלמים ואיזונים. במסגרת אותה מערכת העניק סטאלין את הסמכות לבצע מינויים פוליטיים חשובים רק לשניים שלושה ממקורביו. אחרי 1938 אנשים כאלה היו ז'דנוב, מאלנקוב ואנדרייב. רק הם יכלו להקים קבוצות פוליטיות מתחרות. נוסף להם היה מנגנון עליון מיוחד בוועד המרכזי בראשות מזכירו האישי של סטאלין, פוסקרבישב, אשר ביקר את כל המערכת הפוליטית מלמעלה.

יותר מזה, סטאלין אפילו עודד ראשי קבוצות מתחרות, שהציעו תוכניות פוליטיות משלהם, אולם רק לו היתה סמכות לבחור בקו פוליטי מסויים והוא תמיד היה צודק. את השינויים המוזרים במדיניות החוץ ופנים תחת שלטונו אפשר להסביר בעובדה שסטאלין נטה לקבל דעה זו או אחרת בלי להקפיד על עקביות מדיניותו. מה שהדאיג אותו היה הכוח האישי שלו. לקראת סוף חייו הוא אפילו התחיל לחשוב שכדאי להחליף את המנגנון המפלגתי במנגנון מדיני־ממלכתי. מאלנקוב רצה לממש את הרעיון אחרי מותו של סטאלין, אבל לא הצליח.

נוכחות הקואליציות המתחרות עדיין מאיימת על היציבות הפוליטית של בריה"מ.

המינויים הפוליטיים, העומדים במרכז המערכת הפוליטית הסובייטית, יוצאים כולם מהמנגנון המרכזי, אבל המנגנון המרכזי מורכב מהנציגים של הקואליציות השונות שלהן שורשים עמוקים מאוד המגיעים בסופו של דבר לתקופה שלאחר הטיהורים הגדולים ב־1938. אותן קואליציות נשארו באופן חלקי, רק שהן שינו את צורתן, התפרקו והתמזגו וכיום אין מחלקה ואין תחום פוליטי בבריה"מ שנמצא תחת שליטה בלעדית של קואליציה אחת בלבד. כל מינוי של נציג קואליציה אחת מאוזן על־ידי מינוי של נציג קואליציה אחרת לאותו גוף. יותר מזה, מעודדים מינוי של סגן אשר מתחרה עם הבוס.

החיים מנצחים תמיד

מה שמכונה „נומנקלטורה" זה לא רק מערכת של זכויות לממסד הסובייטי, אלא גם מערכת של קביעות פוליטית. ידוע שמינויים פוליטיים בדרגה ראשונה דורשים רוב קולות במזכירות המפלגה וזה מביא למו"מ ממושך וסחר־מכר פוליטי. כלומר, המבנה הפוליטי בבריה"מ מאפשר הופעתה של אופוזיציה בבעיות החשובות.

בבריה"מ יש מפלגה אחת. תקנון המפלגה אוסר קיומן של סיעות בתוכה. אבל החיים תמיד מנצחים. מה שרוצים לזרוק מהכניסה הראשית נכנס מהכניסה האחורית. אם יש בעיות שנויות במחלוקת בבריה"מ, ותמיד יש כאלה, לובש הוויכוח גם צורה ארגונית ומתוך דינמיקה פנימית תופסות הקואליציות המתחרות בתוך המנגנון עמדות פוליטיות שונות. כך זה קורה בדינמיקה של החיים הפוליטיים.

מזה אפשר להבין שלמנהיג הסובייטי הרשמי אין די כוח כדי לשבור את המערכת הפוליטית הקיימת והוא יכול לפעול רק במסגרתה. מגמות שמרניות ופרוגרסיסטיות תמיד היו בקרב הצמרת הסובייטית. תמיד היו גם קונצפציות שונות של מדיניות חוץ. למשל, היו תמיד מנהיגים שחשבו שבריה"מ צריכה לשמור סטטוס־קוו בינלאומי במסגרת מאזן הכוח ולהסתפק במעמד מעצמת־על סטאטית. אבל באותו זמן חשבו מנהיגים אחרים שיש בכך סכנת מוות לבריה"מ והאפשרות היחידה להישרדות זו התפשטות מתמדת. במשך כמה עשרות שנים שום קואליציה בבריה"מ לא התגברה על חברתה והאפשרות לחידושים היתה משותקת, רק החרפת המשברים, במיוחד בכלכלה, הביאה לשינויים ולעלייתו לשלטון של מיכאיל גורבצ'וב. למרות גילו הצעיר והיותו נטול בסיס כוח אישי חזק.

גורבצ'וב. אויבים מבית ומחוץ

גורבצ'וב קיבל לנהל את המדיניות החדשה, אשר הוגבלה למטרותיה הלאומיות של בריה"מ. אולם גורבצ'וב והקואליציה שתמכו בו לא הסתפקו ביחסים בינלאומיים בלבד. הם החליטו לבצע רפורמות אשר לפי דעתם עשויות לא רק לשפר את המצב הכלכלי של בריה"מ, אלא גם לחזק את היציבות הפוליטית שלה. למען זה פתחו במדיניות של „גלסנוסט" ובאמצעותה להוציא

(המשך בעמוד 12)

מכתבים לידיד

הסוף של דון קישוט ממולדביה

וורדש חשף שחיתות בסניף המפלגה ושילם על כך בחייו ■ הקרב על הפנים החדשות

נפתלי היקר,

העתונות אינה יודעת מה מתרחש בברית־המועצות ואולי איננה מעוניינת להתעמק בתמורות האדירות המתחוללות שם מדי יום. הסיפור על „התנקשות בגורבצ'וב" עושה כותרות עד שהמנהיג הסובייטי מופיע על גבי מסך הטלוויזיה אחרי חופשה, שלפי טענתו הגיעה לו — כמו לכל אדם עמל. אבל מעבר לפיקנטריה הזאת מסתפקים רוב אמצעי התקשורת בקלישאות שחוקות, כאילו המהפך בברית־המועצות אינו אלא איזה תמרון של גורבצ'וב, שבא לאחוז את עיני המערב, ובחלקו גם להשלות את העם הסובייטי. אחד מהם הוא אנטולי שצ'ראנסקי, אשר משום־מה נבחר על־ידי הטלוויזיה הישראלית כפרשן לסדרה האמריקנית (במסגרת „מבט שני") על עידן ה„גלאסנוסט" בברית־המועצות. שצ'ראנסקי „מייעץ" למדינות המערב לא ליפול במלכודת, ולא לתת אמון בשינויים בברית־המועצות. הוא, כמו מספר פרשנים שטחיים, מנסים להחדיר לדעת הקהל העולמית, כי הסערה העוברת היום על החברה הסובייטית אינה אלא גימיק של המשטר הקומוניסטי, שנועד להטעות את המערב. הם אינם מבינים שלא ייתכן לביים מחוז המתרחש כעת בו זמנית בכל רבדי החברה הסובייטית, בכלכלה ובתרבות, בערים גדולות ובכפרים נידחים של רפובליקות מרוחקות. אני יכול לשפוט רק על־פי הפירסומים של העיתונות הסובייטית, שפירסומיה גם היום אינם מלאים, אך די בהם כדי להתרשם מעוצמת השינויים, וגם מן המאבק העריף בין הישן לבין החדש. זהו עדיין מאבק פתוח, שהכל צפוי בו, אפילו מפלה של גורבצ'וב וניצחון „הכוחות השמרניים", ניצחון המנגנון הביורוקראטי־האוטוריטרי המושחת בחלקו, שנלחם בשינויים, לעתים בלי לברור באמצעים, כדי למנוע את הרפורמות מרחיקות־הלכת של גורבצ'וב. נכון, שהמנהיג הסובייטי נתן אות ל„גלאסנוסט" ול„פרסטרויקה", אבל ססמאות אלה עלולות להפוך לריקות מן התוכן, אם לא יתחוללו תמורות אמיתיות בשטח.

מי שהפיץ שמועות על נסיונות התנקשות בגורבצ'וב, צריך לשאול עצמו האם קיימים בתוך ברית־המועצות אויבים בעלי השפעה וכוח ממשי נגד הרפורמות של גורבצ'וב? אחד מעיתונאי השבועון „פוליטיקה" (המופיע בוורשה) יצא למוסקבה כדי להתרשם מן העידן החדש. הוא בא וניסה לברר „האם ישנם אויבים של ה„פרסטרויקה" (כלומר השיקום מחדש של החברה, הכלכלה וכו') והנה מסקנתו: בדרך כלל אמרו לי במוסקבה, כי אכן ישנם אויבים. במשך מספר חודשים של ביקור במוסקבה לא נתקלתי אף באדם אחד שיאמר לי גלויות: אני מתנגד ל„פרסטרויקה". אין טעם גם לחפש הצהרות כאלה באמצעי התקשורת. אלה מפרסמים נתונים של סקרים, המצביעים, כי יותר מ־90 אחוז של תושבי ברית־המועצות תומכים ברפורמות של גורבצ'וב.

אבל לא העיתונאי הפולני ולא בני שיחו במוסקבה אינם מתייחסים ברצינות לסטטיסטיקה זאת; שכן מתברר, כי גם המתנגדים בוחרים בדרך של תמיכה הצהרתית, אך בפועל מסתייגים מן הקו של גורבצ'וב, או שפועלים נגד יישומו.

תוך קריאת העיתונות הסובייטית מצאתי עשרות אם לא מאות סיפורים מן השטח, שמהם עולה, כי הביורוקראטיה, המנגנון, נאבק בכל האמצעים כדי לבלום את ה„גלאסנוסט", שפירושו בין היתר גם ביקורת, חשיפת שחיתויות וכו'. אביא רק דוגמה אופיינית אחת מני רבות שתעיד על כך, שהמאבק בין החדש לבין הישן הפך למאבק קיומי של כוחות מנוגדים — במקרה הנתון מאבק לחיים ולמוות. מדובר באירוע בכפר קטן במולדביה, שבו נרצח אנטולי וורדש, עובד וטרינארי, האיש, כמו דון־קישוט, האמין כי בעידן התמורות יוכל להיאבק נגד הקליקה המקומית — כל „הגדולים" של הכפר, כמו מנהל החווה, יושב ראש הקולחוז ומזכיר סניף המפלגה במקום. אותו וורדש חשף שקבוצה זו גנבה כספים ורכוש ציבורי, והפירה חוקים. גילוייו של וורדש לא הועילו, משום שהקליקה נהנתה מגיבוי „מלמעלה", כלומר מן העסקונה האזורית, שכפי הנראה גם היא נהנתה מן הגניבות הללו. במקום לפתוח בחקירה החלו להתנכל לו, פגעו בשכרו, ובסוף פטרוהו מן העבודה. וורדש־קישוט האמין בתמימותו, כי זכותו להמשיך במאבק, שבראשו עומד גורבצ'וב עצמו. אך המנהיג הסובייטי יושב רחוק בקרמלין, ואילו אנשי הכנופיה הזאת מחזיקים כבעבר בכל אמצעי הכוח. כאשר התברר להם שלא יוכלו להשתיקו, ארגנו התנקשות בו ובאשתו (שהיתה בהריון). וורדש נהרג על־ידי רוצח שכיר (כן, זה לא קרה באמריקה, אלא בברית־המועצות!). והאשה אושפזה פצועה קשה בבית־החולים. לא אפרט יותר את הסיפור, אך משהחלה החקירה התברר, כי במעשי השחיתות היו מעורבים מאות פקידי המפלגה, מעבר לאותו כפר, ויד רוחצת יד — עד כדי חיפוי על מעשה הרצח. כאשר העניין נדון בוועד המרכזי של מולדביה, נאמר בסיכום, כי הסיפור המפליל הזה חשף עד כמה קשה להמשיך בתהליך שיקום המשטר, קיימים מתנגדים מסויימים, שאינם מעוניינים לצאת בגלוי נגד הרפורמות של גורבצ'וב. הם כולם מקלמים את תמיכתם ב„גלאסנוסט" וב„פרסטרויקה" אך הם יודעים, כי עם ביצוע הרפורמות ייזרקו לכל הרוחות, לכן הם נלחמים תוך שימוש בעמדות השלטוניות שעדיין בידיהם. הרצח של וורדש — כך החליטו — היה ניסיון לרצוח את ה„פרסטרויקה".

סיפרתי את האירוע במקום נידח כדי להדגיש היכן נמצאים אויבי גורבצ'וב, ואולי פה ושם מסתתר מישהו שירצה לרצוח לא רק את הווטרינאר האומלל וורדש, אלא את גורבצ'וב עצמו. הקרב על פניה החדשות של ברית־המועצות עדיין בראשיתו. המנהיג הסובייטי מגייס עתה את כוחות האינטליגנציה ואת כלי התקשורת, אך גם את הפועלים, כדי שיקדמו את המהפך החיובי וגם יגנו על מחוללי התמורה. עדיין לא ברור אם גורבצ'וב יצליח במשימתו ההיסטורית, הייתי אומר, ההיסטורית. ייתכן שהצלחתו בהסכם הטילים עם ארצות־הברית תחזק את מעמדו הפנימי גם כמנהיג, אך גם כמי שיוכל להפנות כעת את כל המרץ וגם המשאבים לשיפור כלכלת ברית־המועצות, שהרי, זה עקב־אכילס העיקרי, וללא הישגים ממשיים בהבראת המשק לא יועילו ה„גלאסנוסט" והליברליזציה של המשטר הפנימי.

שלך בידידות
מארק גפן

קולנוע

גדולים מהחיים

"הבלתי־משוחדים" — בקולנוע "שחף" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

"הבלתי משוחדים" – שוטרים בעקבות אל קפונה – מימין: קווין קוסטנר ושון קונרי

פעם חשבו שהוא יהיה יורשו של היצ'קוק. בריאן דה פאלמה באמת אימץ לעצמו הרבה טריקים שאמן המתח הגדול נהג להשתמש בהם בסרטיו באופן אלגנטי ומתוחכם, אך אצל דה פאלמה הם רק חיקוי של המקור. אחרי קומדיה אחת בשם "מסיבת נישואין" עם רוברט דה נירו, פנה דה פאלמה לביטוי העתקים היצ'קוקיים טובים יותר או פחות. סרט המתח הראשון שלו היה "רצח אילה מוד" שנעשה בסגנון "פסיכו". אחר כך באו שורת מותחנים: "הזדמנות שניה", "בכור התאומות", ו"פנטום גן העדן". בשנת 76 הוא עשה את "קארי" — סרט בלהות מסוגנן ויפה תנראה לרגע שהוא עולה על דרך המלך לקראת יצירה יותר ייחודית. אולם דווקא אז באו עוד מותחנים היצ'קוקיים: "לבוש לרצח", "התפוצצות", "תעתועי גוף", וגירסה חוזרת לסרט משנות ה־30: "פני צלקת".

יתכן שלדה פאלמה נמאס להיחשב ליורש המוהמץ של אמן המותחן. לאחרונה הוא עשה שני סרטים שונים מסרטיו בעבר אך לגמרי פושרים. הוא פנה לכימוי קומדיות פשע. הראשון היה "חכמים בלילה": קומדיה שולית על פושעים קטנים במאפיה שהכינה אותו לאפוס הגדול והיוקרתי: "הבלתי משוחדים" — הפקת אולפן אלגנטית וגדולה, עטורת כוכבים נוצצים. סיפור פשע מסורתי המצייית לכל חוקי הז'אנר, לקלישאותיו ולקונבנציות שלו ועם זאת אינו הופך לסיפור פשע אפל כמו "הסנדק". האלימות בסרט נשארה משע־שעת, הגיבורים גדולים מהחיים, הטובים הם לעולם טובים. בקיצור, סרט שהוליווד לא תוכל לעמוד בפניו ובוודאי תקצה לו מספר מועמדויות בטוחות בתחרות ה"אוסקר" 88.

הוליווד רגילה בסרטי ג'אנג'סטרים. פעולות הסינדיקאט האיטלקי בשיקאגו בשנות ה־30 נטחנו עד דוק, והן נושא אהוב על הבמאים האמריקניים, בין אם עשו מהם סרט אפל, פארודיה, אפוס או סרט המשחזר תקופה. לרוב הציגו הסרטים רק את הצד של הפושעים. "הסנדק", "הכבוד של פריצי", "העוקץ" — מבכירי סרטי הז'אנר — עסקו בחייהם של הגאנגסטרים: על דרך ההיתול ב"כבוד של פריצי" שבויים על־ידי יוסטון, באלגנטיות מקסימה ב"העוקץ" של ג'ורג' רוי היל, או על־ידי בחינה מרשימה של מעמקי הרוע האנושי ב"סנדק" של קופולה.

"הבלתי משוחדים" קרוב ברוחו לסרט "העוקץ" — אך הוא עוסק בשוטרים במקום לתאר בפעם המיליון את מעלליהם העליזים של מאפיונרים קשוחים. מכנה הסרט כשל מערבון. שוטרים הגונים ועשויים ללא חת ימגרו את הפשע. שוטרים שהם גירסאות קומיות לשוטר "הארי המזוהם". הם יחזירו את הכבוד לסוכן הפדרלי שבדרכה סרטי גנגסטרים הוצג כרמות שלומיאלית. מין ארגרים הוברים קטנים וגרוטסקיים.

"הבלתי משוחדים" מתרחש בתקופה שנלעסה רבות בסרט הז'אנר־תקופת "היובש הגדול" שלו שנות ה־30, הרביר אדגר הובר את מוכרי האלכוהול ובה שיגשגו עסקי הסינדיקאט האיטלקי. זוהי תקופה מעין רומנטית של נעלי לכה שחור־לבן וחליפות מחוייטות המסתירות אקדחים, שיצרה הרבה מיתוסים ואת הגדול שבהם זה של אל קפונה. רוב סרטי הג'נג'סטרים טיפלו במיתוס הזה. המאפיונר דון קורליאונה של קופולה ב"הסנדק" קיבל השראה מדמותו האגדית של קפונה. מרוב עיסוק חל פיחות במיתוס, מה עוד שמישהו צריך להחזיר לאיש הקטן ולשוטר הטוב את כבודו האבוד. צריך גם לעשות מפעם לפעם איזה סרט מוסרי שמראה שהפשע המאורגן לא תמיד משתלם.

דה פאלמה עשה את סרטו על השוטרים שהכניסו את אל קאפונה לכלא. השוטרים הללו הם אנשי כבוד, בני אדם אפרוריים, עמך, מלח־הארץ. האחד איטלקי קרטני, השני נ'עבר מכוער, אחר אחר משמש כשוטר מקוף והוא אירי זקן ומהוגן שנראה כאילו יצא מסיפורי או. הנרי (מגלם אותו שון קונרי) ומנהיגם העשוי ללא־חת (קווין קוסטנר) — איש משפחה אמיץ ורגשני, יפה, הגון ובורגני. מנהיג השוטרים נראה כמו גרי קופר אבל במובהן ממנו הוא אינו זאב בודד וקשוח מפני שמשפחתו חשובה לו, וביתו הוא מבצרו. הוא סופר־סטאר לא מפני שהוא שוטר מושלם ורב ביצועים, אלא מפני שכל כך איכפת לו, וזה מה שהופך אותו לדמות על־מוסרית. למרות שמבחינה מוסרית הוא מאמץ לבסוף את תאוריית "הארי המזוהם" לפיה מותר וכדאי להכות כאשכיו של פושע מתוסט־סנים, למען המטרה הקדושה של הגנת חיי תינוק לבן שמנמן עם תלתלי זהב. במלחמתם באל קאפונה האיום ובכני החושך שלו מאמצים השוטרים את כל השיטות הניבזיות של הג'נג'סטרים — ולמרות זאת דמותם נשארת מוסרית וטהורה כתינוק. מותר להם לחסל מאפיונרים על מנת לשמור על חיי המשפחה הבורגנית והקהל יריע להם על כך. מרמוריות אפורות הם הופכים לדמויות נערצות, גדולות מהחיים. הכבוד האבוד הוחזר לשוטר המקוף הקטן.

היחיד שהכניס לתפקידו הומור כמעט פארודי הוא רוברט דה נירו בתפקיד הרון האימתני. הוא פארודי מפני שהוא משחק את קאפונה בנהנתנות ובקריצה לדון קורליאונה של "הסנדק" וגם מפני שהוא היה קורליאונה הצעיר ב"סנדק" חלק, אבל והכי חשוב מפני שהוא זה שהיה פושע איטלקי קטן ונרדף ב"רחובות זועמים" של סקורסזה. ותראו לאן הוא הגיע, עכשיו הוא מגלם דון שמן, שבע־רצון, בחליפה יקרה. תיאור מקביל לקריירה הקולנועית שלו. היום הוא יכול להרשות לעצמו כל תפקיד אורח קצרצר תמורת מליוני דולרים, כמו דמותו השטנית ב"ליבו של אנג'ל" או כמו זו ב"הבלתי משוחדים".

מוסיקה

מוסיקה בהרי אפרים

מאת יוסי שיפמן

בחול המועד סוכות המתקרב ובא יודרשו חובבי המוסיקה אוזן רגישה במיוחד. אחרת אין כל סכוי שיבחינו בדקות הצלילים המסורידה בין "מוסיקה דהקאמרה" ארבעה ימים של מוסיקה קאמרית ביטוי העתיקה, לבין "מוסיקאמרה" שיתקיים באותם ימים (2+) בקבוץ עין השופט.

לחלק מן הבלבול הצפוי תורמת גם השתתפותם של אמנים אורחים זהים בשני הפסטיבלים. השלישיה השוויצית לכלי נשיפה "למאלר" מופיעה גם ביפו וגם בעין השופט, וכך עושים גם נגני הבארוק החלילניות מריון פרבוכן והרדין טנָיה מהולנד, וכריסטופר פַאר מאנגליה.

אבל בכל זאת ישנו שוני מהותי בין שני המוקדים הקאמריים. בעוד הצלילים היפואיים הם בעצם קונצרטים לכל דבר, הרי שבעין השופט המטרה העקרית היא חינוך מוסיקלי, כשהקונצרטים הם בבחינת עיטור ולווי בלבד. ההנהלה המוסיקלית של המוסיקאמרה של עין השופט מתבססת בעיקר על מורים למוסיקה כחם מנהל ביה"ס התיכון שליד האקדמיה הירושלמית, עודד שור ומורה החלילית ההולנדי, פיטר ואן האולינגן, העושה כבר מיספר שנים בארץ.

אביו מולידו של הרעיון להקמת המפגש המוסיקלי בעין השופט הוא אהוד לייבנר. אהוד, איש עין השופט, הוא מוסיקאי פעיל, נגן בסון בתזמורת הקאמרית הקבוצית, ומפעיל בית מלאכה לתיקון כלי נשיפה הפועל בקבוץ. החל משנת 1983, מגלגל לייבנר את רעיון החייאת פעילות מוסיקלית בקבוצי הרי אפריים וכסביבה. לעין השופט אולם גדול ומוכר, וכחופשות סגויים מיספר חדרים סביר בבית־הספר האזורי, כדי לארח מוסיקאים. הבחירה הטבעית נפלה על יחידת הנגנים הצעירים, קבוצה של צעירים מצטיינים מבין זוכי מלגות שרת של קרן התרבות אמריקה־ישראל, שנפגשים ממילא בתופשות בתי־הספר כדי לעסוק במוסיקה בקבוצות שונות ועם מורים מן השורה הראשונה בארץ. כשמזדמן משתתפים גם אורחים מחו"ל בהוראה. מרגע שהסכימו מנהלי היחידה התחילה המוסיקאמרה לרוץ. סדר היום בקורס המוסיקה הקאמרית, מתחלק בו־ב להוראה בבוקר, לעבודה בצוותות אחה"צ ולקונצרטים בהשתתפות התלמידים המורים ואורחים בערבים. כל המפגשים האלה פתוחים לקהל, ואהוד לייבנר יחד עם אנשי המועצה האזורית מגידו עושים רבות בארגון הסעים, האוספים של בעיקר צעיר, מישובי הסביבה הבאים לעין השופט.

לאירוע המסכם, יש כמובן של מנהלם ברמותם של הורי הצעירים וקרובי משפחה אחרים. אבל שמעו של הקורס כבר יצא למרחקים, וכשנות קיומו המעטות הגיעו אליו שוחרי מוסיקה וגם מבלים אורחים בדרכם לפסטיבל עכו או לפסטיבל הסרטים בחיפה. בשנים הקודמות היו בעין השופט גם מוסיקאים מפורסמים כאייזק שטרן, שפעל בזמנו להקמת יחידת הנגנים הצעירים; יהודי מנוחין שבינו עמו גם תזמורת צעירה שלמה מבית הספר בסארי, אנגליה, שאותו הוא מנהל ולידו וובר, מורה הקלרנית המפורסם מגלילהיד ועוד. לצידם פועלים כאמור, מורים ואמנים ישראליים.

מה מתחדש השנה בקורס? הדבר הבולט ביותר הוא היתר הבארוקי שנעשה בעין השופט. הר סלע, מי שהוא מורה מועדון "יובל", עוסק בשנים האחרונות בהפצת מוסיקת הבארוק על פי אסכולת ואן־האולינגן. מתברר שגם בארץ קמו כשלנו, הספיק לחיות... כבר מיסד אסכולות, הנאמנות כל אחת לשיטת סלע, בתמיכת המרכז למוסיקה בירושלים מקיים פסטיבל לבארוק בעין כרם, ומתוך כעת לפעול גם בעין השופט.

בנוסף לבארוק יעבדו ב"מוסיקאמרה" על יצירות של מוצרט, שוברט, ובקריטו סן־סנס, בארטוק, שוסטקוביץ', יצירות מן הרפרטואר המקובל להרכבים קאמריים לכלי קשת ועוד. בין המורים ישנם מלבד צעירים בחלקם גם באלה שלנו כשנתיים נמנו עם התלמידים והיום מופיעים כמורים, אם תרצו — נוסטלגיה צעירה.

יש בקורס גם משום קולה [illegible] מספקים המלחין מרק קופיטמן, [illegible] עברון, חוכב הביצועים הישנים, המופיע כאן גם כמנהל מרכז המוסיקה הדרוסית, מוסר השותף בהפקת האירוע.

אם אתם גרים בסביבה (אינכם יכולים) להגיע לעין השופט, יש סכוי שילדיכם הקטנים יבקרו אתכם ביום האחרון בבוקר במועצה האזורית.

אז כאמור, עם הבגרות [illegible] הסרטים מחיפה יעצבנו אתכם [illegible] עין השופט עוד על המפתח [illegible]

תערוכות

פיסול פילוסופי

מאת נתן גרוס

לקראת ראש השנה נפתחה בחיפה בגלריה "בתום מלוס" (רחי סבונר 11) תערוכת פסלים מעניינת של זוג פסלים מאשרות יעקב המאוחר. את עמרי עמרני היתה לי הזדמנות להכיר לפני שנה בתערוכתו ב"בית אורי ורמי". מאז הצליח להכין קולקציה חדשה, והוא מציג אך מעט מעבודות הישנות.

עמרי מפסל בשייש אך מציג את רוב עבודותיו בברונזה. למה? כי פסל מברונזה הוא סחורה מבוקשת יותר אצל הלקוחות. עמרי עמרני שולט שליטה מוחלטת באיזמיל וכאבן, והוא מוציא ממנה, כל מה שהוא רוצה. ומה שהוא רוצה זה לא צורה מודרנית־אבסטראקטית, שהצופה צריך להכניס בה את התוכן (לא תמיד זהה עם מה שרצה להביע האמן). עמרני מותש מפלט לרגשותיו הסו־ערים בדמויות של בני אדם. זוהי אמנות אקספרסיוניסטית בעיקרה הנותנת ביטוי לסבל ולאינסטינקטים ראשוניים של אדם המגלה את עצמו. עמרי נותן לפסלים שלו שמות הקולעים אמנם למטרה, ותואמים את מה שהדמות צריכה לבטא, אך השמות מוש־אלים מעולם הספרות והפילוסופיה — ואינני בטוח אם יש צורך בהם: "השחר הצל והתמודעי" בברונזה יכול בלי שם לקבל הסבר רחב יותר מהתגדרה הנ"ל, כך גם "חגולת ספק" — תמונת הפסל המפסל את עצמו. יש "רגיעה" לא רגועה בידי־שיש הלא־שקטות, העדינות היפות ויש "מוריס" בזוג כפות רגליים המיוגעות, הזקנות. "כי האפסי", סמרטוט־אדם היושב על גזע עץ כרות, הוא שיא היאוש ואפילו "הגירותו" הבוריססית — פסל מרשים משייש — כולו ראנה ופילוסופיה פסימיסטית. עמרני הוא פסל צעיר וכאמור שולט בחומר, הוא גם פסל מתפתח — במונחי שעור נשמע עליו.

ג'ולי עמרני – מסרים לחלל

גם אשתו של עמרי ג'ולי עמרני מרגימה פיסול פילוסופי, אבל מסוג אחר לגמרי. בעת שעמרי יורד למעמקי האינסטינקטים היסודיים, הפרימיטיביים, ומציג את נפשו המיוסרת של אדם במערומיה, מסתכלת ג'ולי בעתיד במחשבה ובצורה מודרנית. גם אצלה דמות אדם היא הסוד לדיוקנה מחשבה כאשר עמרי נוטה לבדידות (אפילו כאשר הם מציג שתי דמויות ביחד, הרי אין אלה אלא אותה הדמות המפסלת את עצמה), מציגה ג'ולי זוגות ושלשות. גבר ואישה צעירים מוצגים אצלה בשם "עתיד העולם" הערצה הרבה רגש ואהבה קורנים מזוג מתחבק אחד ומשולש אחר של רמויות מרוח בחלל־ לפנים של אישה מהורהרות, מתרוממות מין קריאטידה מודרנית — קראו המסלה "מסרים לחלל", יש מין שוויון נפש נשגב בפסליה של ג'וליה, גם בעבור החומר וגם במבע.

מי שמוכן להתבונן, והתבוננות אקטיבית מהורהרת ביצירות המוצגות, בודקת, תוהה את השאלות הנשאלות שהולכה להתמודד עם ולהבין לרוחם של האמנים מאשרות יעקב ייזכה בחוויה מעולם אחר.

התערוכה עד 23 באוקטובר. ש.ג.

תיאטרון

לבד עם חוויות הילדות

"מבט לאחור" — הצגת יחיד של יענקלה יעקובסון

מאת ציפי שוחט

כשחיה נוסע במונית, אחרי הצגת־תיאטרון, יחד עם חבריו השחקנים, ידעו כולם שלא יהיה משעמם, כי ליענקלה יש אוצר בלום של סיפורים. יענקלה יעקוב־סון אוהב לספר סיפורים. את הכישרון הזה הפך לסגנון תיאטרלי בו משולבים סיפור ומשחק. לסגנון הזה הוא קורא Story Tell, ואם לשפוט לפי כמות ההצגות שהוא מריץ ברחבי הארץ, נראה שאנשים, אכן, אוהבים לשמוע סיפורים. "הסיפור" הוא אומר "הוא האבא של התיאטרון — אנשים מרותקים למי שיודע לספר."

ארבע שנים הוא מסתובב ברחבי־הארץ. מריץ סימולטנית את "שחקנים כבני־אדם", "הסיסמא עוגת קרם" וסיפור לילדים בשם "ראש בעננים". אינו שחקן מפונק — מופיע במקומות נידחים, בצבא, גם בעיר הגדולה. עתה יוצא עם "מבט לאחור" — מבט רטרוספקטיבי של איש בוגר אל עבר וזכרונות ילדותו.

כשמסתכלים על יענקל'ה — קשה להאמין שמאחורי החזות הקשוחה, המצ'ואית משהו, מסתתרת נשמה רגישה כל־כך, הרוצה לשתף אותנו בחוויות שהוא אינו יכול לשכוח. "במקום לשלם לפסיכיאטור" — הוא אומר — "אני עושה זאת על הבמה". ארבעה סיפורים בונים את ההצגה. הסיפור על אליעזר עם הזור בתחתונים, סיפור הצריף במעברה שעלה באש, הבחורה ההונגריה אָנה שנסעה לאמריקה וסיפור הגירה להסכריה. "אני מרבר על אנשים. רואה דברים שאחרים לא שמים לב. אני מתייק את הדברים ורק אחרי תקופה קצרה או ארוכה הם יוצאים החוצה. הדברים הגדולים לא אומרים לי הרבה, רק הקטנים. זה גובה העיניים שלי", אומר יענקלה.

על במה חשופה הוא עומד ומספר את סיפוריו. ללא תוספות של צלילים בלי תפאורה ועם תאורה מינימליסטית. לבד, לבד, עם חוויות ילדותו. את הטקסט כתב בעצמו. גם ביים. איך? "הדברים יוצאים לי. אני מתחיל לעשות את הדברים ומרגיש אותם. מצאתי לי סיגנון אישי — ואם זה אישי או שיהיה עד הסוף. נורא מסוכן לערב אנשים נוספים שיכולים לזרוק אותי לעור כיוונים. רק בסוף הראיתי לניקול קסל — המורה שלי מבית־הספר למשחק "ניסן נתיב".

אצל המבוגרים מעוררים הסיפורים טעם של פעם. האם הגיבורים של ילדותך — הם גם הגיבורים של ילדינו?

יענקל'ה: "הגיבורים האלה הם מנוף אחר, אבל הם אנשים. עובדה שזה תופס את הנוער. הצעירים חווים חויה, כי הסיפורים נוגעים בבעיות שנוגעות להם.

ארבעת הסיפורים נקשרים על־ידי הגיבור מהקולנוע (האמפרי בוגרט, כנראה), אותו גיבור נערץ שיענקל'ה, כמו רבים וטובים מאיתנו, חלם להיות. "הלכתי עם הקולנוע ופינטזתי הלאה. זה נתן לי את העולם שרציתי לעשות לעצמי. הקסם של הקולנוע היווה מקום מפלט מהחיים".

במציאות של יענקל'ה ניצחו גיבורי החיים שגברו על גיבורי הקולנוע. הגיבור הקולנועי נותר מהייך כזיכרון מרוחק ואילו גיבורי הילדות עולים וצפים ולא נותנים מנוח. כמונולוג הסיום אומר יענקל'ה: ...."ואז ראיתי

יענקלה יעקובסון – "הלכתי עם הקולנוע ופינטזתי הלאה."

על הריצפה של הצריף מוט ברזל, ברזל־זוית. הרמתי אותו והתחלתי להכות מסביב. בדיוק כמו שעשה הגיבור שלי באיזה סרט. התחלתי פשוט לרסק את הצריף, את כל העולם רציתי לרסק, לפוצץ. ככה המכתי להכות ולהכות ולהכות, עד שבסוף נפלתי על הריצפה, בדיוק כמו שעשה הגיבור שלי בקולנוע. רק כשהוא עשה את זה, היה זה הסוף של הסרט, ואצלי אני הבנתי שזה רק מתחיל".

חברה חדשה

מאת גדי יציב

עבירות שבין אדם לחברו

עבירות שבין אדם לחברו אין יום כיפורים מכפר, עד שיתרצה חברו. החברה הישראלית עשויה היתה לרכוש את רצונם הטוב של חבריה אילו אמרה להם משהו כזה: היעד שלנו עכשיו הוא שיגשוג כלכלי מהיר. המטרה — שיעורים גבוהים של צמיחה כלכלית, אשר עתידה להרעיף את כל טוב פירותיה על כולנו. לפיכך, מה לעשות, צריך לוותר בשלב זה על שיוויון וצדק חברתי. כדי שיתרצו חבריה היתה החברה יכולה לומר גם כך: מצבנו המיוחד וקשיינו המיוחדים אינם מאפשרים לנו להצליח מבחינה כלכלית, כפי שמצליחות אומות אחרות — אבל אנחנו ניצבים אל מול הקשיים הללו תוך סולידריות חברתית וערבות הדדית בין כל אזרחי המדינה ומקפידים לחלק את המעמסה בצדק, ולהטיל את הנטל באורח שיוויוני ככל האפשר. הנתונים המובאים כאן — הלקוחים מלקט עתונות בשם "החברה הזאת", שיוצא מדי חודש על־ידי המרכז ללימודים סוציאליסטים, בגבעת חביבה — מוכיחים בעליל, כי לשתי האמירות הללו אין יסוד. הביצועים הכלכליים שלנו גרועים מאוד וגם התוצאות החברתיות גרועות באותה מידה. אזרחי ישראל אינם יכולים איפוא להתרצות על מדיניות חברתית חסרת־לב. הביצועים הכלכליים אינם מכפרים על העדר צדק, ואין שום צדק שעשוי לכפר על הכשלונות הכלכליים. עד יום הכיפורים הבא אולי יבינו, כי במציאות שלנו הישגים כלכליים אינם סותרים, אלא עולים בקנה אחד עם מדיניות חברתית צודקת יותר. עד אז, על כל עוול חברתי, שהוא מעשה ידינו — אין כפרה.

ביצועים כלכליים

צמיחה – ישראל בסוף הרשימה

המדינה	התוצר השנתי לנפש (בדולרים)	מדד ארה"ב
ארה"ב	17.302	100
יפאן	16.218	94
דנמרק	15.885	92
שוודיה	15.665	91
גרמניה	14.774	85
צרפת	12.841	74
בלגיה	11.464	66
סינגפור	7.205	42
אירלנד	6.351	37
ישראל	6.245	36
קוריאה	3.116	18

("ידיעות אחרונות" 10.7.87)

אינפלציה: ישראל עדיין ב"ליגה הדי־ספרתית"
(עליית מדד המחירים לצרכן ב־12 החודשים האחרונים)

יפאן	0.1%
הולנד	0.2%
גרמניה	0.8%
שוויצריה	1.8%
בלגיה	2.2%
צרפת	3.4%
ארצות הברית	3.8%
איטליה	3.9%
שוודיה	4.2%
בריטניה	4.4%
קנדה	4.7%
ספרד	4.9%
אוסטרליה	9.3%
ישראל	20.0%

("ידיעות אחרונות" 18.9.87)

מדיניות חברתית

מס רווחי הון — נדיבים מאוד כלפי העשירים
המס המירבי על השקעות במניות

המדינה	בטווח הקצר	בטווח הארוך
אוסטרליה	50.25%	50.25%
גרמניה	56.00%	פטור
שוודיה	45.00%	18.00%
בריטניה	30.00%	30.00%
ארה"ב	38.50%	28.00%
קנדה	17.51%	17.51%
צרפת	16.00%	16.00%
בלגיה	פטור	פטור
ישראל	פטור	פטור

("ידיעות אחרונות" 24.7.87)

מי מקבל כמה ואיפה?

	ערי פיתוח	התנחלויות
משכנתא (באוקטובר 1986)		
משפחה עד 3 ילדים	26 אלף שקל	38.9 אלף שקל
משפחה 4־5 ילדים יחידים	33.7 אלף שקל	43.2 אלף שקל
קרקע		
מחירים ל"בנה ביתך"	16 עד 60 אחוז מערכה (בהתאם לסיווג העיר: ב' או א')	5 אחוזים מערכה (בכל ההתנחלויות)
עידוד תעשייה		
סיווג א+ (הגבוה ביותר)	13 ישובים בגליל ו־3 בנגב	כל 18 ההתנחלויות
מענקים: משרד הפנים מענק שנתי לנפש	מטה יהודה — 86 ד' שער הנגב — 126 ד' גליל עליון — 97 ד'	גוש עציון — 230 ד' מטה בנימין — 245 ד' שומרון — 357 ד'

הטבלה מציגה השוואה, לגבי חלק מן ההטבות הניתנות לתושבי ההתנחלויות ולתושבי עיירות הפיתוח. הנתונים המופיעים בה לקוחים מהמיסמך המיוחד, שהוכן על־ידי אנשי המערך.
("על המשמר" 3.2.87)

סע ב"פרייבט" — תגיע בנוחות
כך זהרו עלויות הנסיעה מאז 1985:

נסיעה עירונית באוטובוס	+138%
נסיעה עירונית במונית	+123%
נסיעה בינעירונית באוטובוס	+122%
נסיעה בינעירונית במונית	+127%
נסיעה ברכבת	+126%
רכב פרטי והחזקתו	+70%
נסיעה לחו"ל	34%
מדד המחירים הכללי במשק	+75%

("ידיעות אחרונות" 26.6.87)

תוצאות חברתיות

אחוז אחד מהאוכלוסיה "גורף" 11 אחוזים מכלל ההכנסות במשק
בידי העשירון העליון — כארבעים אחוז מכלל ההכנסות במשק, בידי העשירון התחתון — פחות מאחוז אחד מכלל ההכנסות במשק.

שכבת האוכלוסיה	חלקו של העשירון בכלל ההכנסות במשק
העשירון העליון	39.58%
העשירון התשיעי	18.35%
העשירון השמיני	13.15%
העשירון השביעי	9.92%
העשירון השישי	7.47%
העשירון החמישי	5.34%
העשירון הרביעי	3.46%
העשירון השלישי	1.89%
העשירון השני	0.72%
העשירון התחתון	0.12%

- בכל עשירון יש 117 אלף משפחות. בכל מאון יש 11.700 משפחות. חלקו של המאון העליון בכלל ההכנסות מגיע ליותר מ־11 אחוז.
("ידיעות אחרונות" 23.1.87)

במעלה המדרגות היורדות
גברים יהודים (שכירים ועצמאים) ברמות עיסוק שונות — לפי מוצא, דור ומיגזר (1983, באחוזים)

עיסוק	חניכי הארץ בני 30־34: מזרחים	חניכי הארץ בני 30־34: אשכנזים	ילידי חו"ל בני 60־64: מזרחים	ילידי חו"ל בני 60־64: אשכנזים
צווארון כחול	63	31	61	42
צווארון לבן נמוך	19	20	27	33
צווארון לבן גבוה	18	49	12	25

("דפוסי התרחבות ההשכלה ומבנה הזדמנויות התעסוקה: המימד העדתי"
ד"ר יעקב נהון, הוצאת מכון ירושלים לחקר ישראל, 1987)

בקרב המזרחים ילידי חו"ל היו 61% בעלי תעסוקות של צווארון כחול (פועלים מקצועיים ובלתי מקצועיים ועובדי שירותים). בקרב המזרחים חניכי הארץ נשאר עדיין אחוז דומה של העוסקים בכך, ואף קצת יותר מזה, לעומת זה, פחות בעשרה אחוזים שיעור בעלי תעסוקות "נמוכות" אלה, בקרב האשכנזים חניכי הארץ לעומת האשכנזים ילידי חו"ל. הפער העדתי בקרב עוסקי הצווארון הלבן הגבוה (מנהלים ובעלי מקצועות אקדמיים, מדעיים וטכניים), גדל יותר בקרב חניכי הארץ מאשר בקרב ילידי חו"ל. אמנם יותר חניכי הארץ ממוצא מזרחי הגיעו לתעסוקות המשכילות, והמכניסות והמכובדות יותר — אולם מנקודת מוצא כל־חברתית היתה זו התקדמות במעלה המדרגות היורדות: שיעור בעלי תעסוקות אלה בקרב חניכי הארץ האשכנזים גדל במידה רבה יותר. בקרב השכירים הפער גדל עוד יותר בקרב ילידי חו"ל המזרחים היו 13% בתעסוקות צווארון לבן גבוה, ואילו בקרב חניכי הארץ ממוצא מזרחי כבר יש 20% בתעסוקות אלה. לעומת זה, בקרב ילידי חו"ל האשכנזים היו 26% בתעסוקות אלה ואילו בקרב חניכי הארץ ממוצא זה כבר יש 52 אחוזים! ממצאים דומים קיימים לגבי רמות ההכנסה וההשכלה.

הקיצוצים

● תקציב הסובסידיות לרמה הנמוכה ביותר בעשור האחרון. בשנת 1987 יהיו הסובסידיות במשק ברמה הנמוכה ביותר זה עשר שנים, ויתכן שאפילו יותר. ("על המשמר", 5.2.87).

● הממשלה הקשיחה תקציבה לבריאות מ־43% ל־27% מהחוצאות הלאומיות. ("על המשמר" 16.4.87).

● משחק בנתונים מזוהים: על העובדות כבר אין ויכוח: לקראת הדיון על התקציב, מסר משרד האוצר לממשלה ולחברי הכנסת נתונים כוזבים על גרעון צפוי ועל הרמה, שפירושה הרעסה. ברור לגמרי כיצד שרתו נתונים כוזבים אלה את הצורך המדומה בקיצוצים בחינוך ובבריאות, ואת טענות האוצר, שאסור בשום אופן לשלם תוספות שכר, למרות השחיקה. אם יש גירעון, טוען תמיד האוצר, הרי צריך לקצץ. ואכן, הממשלה והכנסת קנו את הבלוף והצביעו על תקציב של קיצוצים. יומיים אחרי ההצבעה בכנסת פורסמו הנתונים האמיתיים, והתברר שיש פער אדיר של מיליארד וחצי ש"ח לפי חישוב אחר, או של 3.4 מיליארד לפי נתון אחר, בין מה שמסר האוצר ובין האמת. (חדשות, 27.4.87).

— אין יום הכיפורים מכפר

שוטרים סמויים יוצבו בין הצופים במשחקי הליגה

● כדורגל

שוטרים סמויים יוצבו החל ממחזור הליגה הקרוב במגרשי הכדורגל וישתלבו בקהל הצופים ביציעים — כך סוכם שלשום בין ממכ"ל המשטרה, דוד קראוס, לבין ראשי ההתאחדות לכדורגל.

הפגישה התקיימה בעקבות גל האלימות במגרשי הכדורגל, שהגיע לשיא לפני שמונה ימים, בדקירתו של העתונאי, צדוק יחזקאלי.

כמו־כן סוכם כי החל מהמחזור הקרוב יקפיד איגוד השופטים, בצוותא עם המשטרה, על נוכחות מספר מוגבל של בעלי תפקידים במגרש. שופטי הליגה הלאומית והארצית יקבלו הנחיות ברורות מהנהלת איגוד השופטים.

ראשי ההתאחדות סיכמו עם מפכ"ל המשטרה כי ב־4 בנובמבר, יתקיים בבסיס המשטרה בשפרעם כינוס, ביוזמת המשטרה, שבו ירוכזו מנהלי קבוצות, שופטים, עתונאים ועסקנים בתחום הכדורגל. כנס זה יעסוק במניעת האלימות בכדורגל.

ראשי ההתאחדות לכדורגל הב־הירו כי בפגישה לא עסקו כלל בנושא החקירה המתנהלת לגבי זהות הדוקר של צדוק יחזקאלי: "זה עניינה של המשטרה" — אמרו בהתאחדות.

שים לב

ניפוח מלאכותי – אסון

דו"ח הביקורת של מכבי חיפה, שנחשף בסוף השבוע ושכל החלקים המעניינים שלו דלפו עוד קודם־לכן, הוא מסמך רב־חשיבות. הוא מהווה — בראש וראשונה — אזהרה לכל אגודות הספורט, המתנפחות באופן מלאכותי ובתוצאה מכך נפגע הניהול התקין שלהן.

פרטים מהדו"ח, הנוגע למחלקת הכדורגל, הם חמורים. הגזבר לשעבר החזיר בסוף השבוע 14 אלף דולאר לקופת מכבי חיפה. ראשי מחלקת הכדורגל, שהצעידו את הקבוצה לשתי זכיות רצופות באליפות המדינה, נאלצו להתפטר. ישנה תביעה של כמה מחברי מועצת האגודה להעביר את ממצאי הדו"ח לחקירת המשטרה.

העובדה שהדברים נחשפו באגודה גדולה ומפוארת, בעלת פעילות ספורט ענפה, היא המדאיגה. האם כל מי שמרבה בפעילות חוטא יותר? האם הצלחות גוררות הפסדים ומעשים שלא ייעשו?

מרכזי הספורט, האחראים לאגודות, איבדו מזמן את השליטה עליהן. ישנם המבקשים שכספי הטוטו, למשל, יועברו ישירות לאגודות ולא דרך המרכזים. האם אין בתביעה זו החטאת מטרה?

בעקבות פירסום דו"ח מכבי חיפה, יועלו בוודאי שאלות רבות. בטוחני שאילו היו בודקים ביסודיות באגודות נוספות לא היה מצב שונה בהרבה. הספורט הישראלי, במסגרתו מופעלים כספים רבים, חייב להתנהל כמפעל מסודר, עם מנהל תקין. אין בלבי כל רחמים על אגודות שמס הכנסה מסתער עליהן. ברגע שישנן חריגות מוכרחות להיות שחיתויות.

כדאי, איפוא, שהאגודות הגדו־לות בספורט הישראלי יקראו היטב את דו"ח מכבי חיפה וילמדו כיצד לא צריך לפעול.

הסכסוך נמשך אבל נראה שהליגה תתחיל במועד

בארלו חתום על תביעת שחקני האן.בי.איי. בבית־משפט בניו־יורק

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל"על־המשמר"

הסכסוך בליגת האן־בי־איי. הגיע לבית־המשפט. שישה כדורסלנים פנו לערכאות בניו־יורק. המפתיע שבין השישה נמצא גם קן בארלו, שנבחר ע"י אטלנטה, זכה בעונה שעברה עם טרסר מילאנו בגביע־אירופה לאלופות וביום משחק ב...מכבי ת"א.

שחקני האן.בי.איי. הפתיעו בסוף השבוע כאשר נציגיהם הגישו את התביעה לבית־המשפט הפדרלי בניו־יורק לבטל את תקרת השכר, לפתוח שוב את "שוק השחקנים" ולבטל החתמת שחקנים מהמכללות בטענה שכל הסעיפים מנוגדים לחוקת ארה"ב. נציגם הודיע כי הוחלט להגיש את התביעה בעקבות פסיקות אחרונות בענייני עבודה, וכן פסיקה של שופט בנושא מקביל לטובת שחקני הבייסבול נגד מועדוניהם.

בעבר הגיש איגוד השחקנים שתי תביעות ובשתיהן זכה. ב־1970 הגיש הכדורסלן הדגול אוסקר רובינסון תביעה נגד איחוד שתי הליגות המקצועיות וזכה. ב־1973 הגיעו להסכם והסדר עם הכדורסלנים בנושא זה. ב־1982 פנו השחקנים בתביעה נגד שכר־גג, וכעבור שנה נקבע הסכם ביניהם בקשר לכך. וכן הוחלט שהשחקנים יקבלו לפחות 53 אחוז מרווחי המועדונים.

על התביעה הנוכחית בניו־יורק חתומים שישה כדורסלנים, חמישה מהליגה ובראשם נשיא הארגון, בריצ'מן ממילווקי, וכן ארבעה שחקנים שסיימו מכללות, ביניהם הכוכב הגדול דייויד רובינסון. השישי הוא שחקן שסיים את לימודיו, נבחר ע"י אטלנטה, שיחק בטרסר מילאנו וכיום במכבי ת"א. ניחשתם, זהו קן בארלו. אגב, לפי המצב הקיים הרי שאם בארלו לא ישחק העונה באטלנטה יוכל להצטרף בעונה הבאה לכל קבוצה באן.בי.איי.

ארגון השחקנים הודיע לחבריו כי עליהם ליטול חלק בהכנות לאימונים שייפתחו ביום שישי, אולם לא נמסר דבר לגבי פתיחת הליגה. יש להניח שהכדורסלנים יפתחו את העונה בתחילת נובמבר גם ללא הסכם תוך ציפייה לפסיקת בית־המשפט בעניינים.

אוחנה הבקיע אבל מכלן נוצחה ע"י ברי"ז 4:2

● ליגות באירופה

שער שהבקיע אלי אוחנה לא סייע אמש לקבוצתו, מכלן, במשחק הביתי בליגה הבלגית בכדורגל, כשנוצחה ע"י קבוצתו של רוני רוזנטל (לא שיחק), ס.צ. בריז' — 4:2.

תוצאות נוספות אמש: אנדרלכט — גנט 1:6; סטנדרד ליאז' — וארגם 0:2; שארל רואה — לוקרן 1:2.

שאר המשחקים ייערכו היום.

הודו מובילה נגד אוסטרליה בגביע־דייויס!
ראה ספורט בעמוד 5

קלן עלתה לראש הטבלה

קבוצת קלן עלתה לראש טבלת הליגה המערב־גרמנית בכדורגל לאחר שניצחה במחזור ה־11 את נירנברג — 1:2, ולה 18 נקודות.

ורדר ברמן, שהוליכה עד לשבת, סיימה בתיקו 1:1 עם המבורג, ולה 17 נקודות.

מנשנגלאדבאך נשארה במקום השלישי, גם כן עם 17 נקודות, לאחר שניצחה את פראנקפורט — 1:3.

האלופה, באיירן מינכן, הביסה את האנובר — 1:4, ונשארה במקום הרביעי, עם 16 נקודות. מחזיקת הגביע, המבורג, ניצחה את ארדינגן — 1:3.

תוצאות נוספות: לברקוזן — קייזרסלאוטרן 0:2; שטוטגארט — בוכום 0:3; מאנהיים — שאלקה 0:2; קארלסרוהה — דורטמונד 0:2.

● שישה אלופי טריאתלון מאירופה וארה"ב ישתתפו בתחרות הבין־לאומית בישראל, שתתקיים בסוף נובמבר באילת.

● כדורסל

משחקי המוקד בקריית־אונו ובגבת

קבוצות אליצור קריית־אונו והפועל גבעתיים, שתיים שטרם ניצחו בשני המחזורים הראשונים בליגה הארצית, דרום, בכדורסל, יתמודדו הערב ב־8 בקריית־אונו במוקד המחזור ה־3.

שאר המשחקים בדרום: א. ס. רמת־השרון — הפועל באר־שבע; מכבי ראשל"צ — אליצור ת"א/פ"ת; מכבי פ"ת — הפועל קרית־גת; מ.מ. גבעת־שמואל — הפועל נען; הפועל רמת־גן — מכבי דרום ת"א.

במשחק המרכזי בצפון ייפגשו הערב בגבת קבוצות הפועל איחוד גבת, שירדה מהלאומית, והפועל נהריה, שכשלה בנסיונה לעלות לליגה הבכירה.

שאר המשחקים בצפון: הפועל כנרת/עמק — הפועל עין־דור/כפר־תבור; אליצור קרית־אתא — הפועל קרית־שמונה; מכבי בת־גלים — הפועל גן־שמואל; מכבי חדרה — הפועל בקעת בית־שאן; מכבי כרמיאל — מכבי קרית־מוצקין.

תחילת כל המשחקים ב־8.

השבוע בכדורסל

● שני: ליגה לאומית: מכבי נתניה — בית"ר ת"א; הפועל ת"א — אליצור נתניה; אליצור רמלה — מכבי חיפה; מכבי רמת־גן — הפועל חולון; הפועל חיפה — הפועל הגליל־העליון; הפועל ירושלים — מכבי ת"א.

הורחק לשלושה חודשים תודות... יום כיפור

כדורסלן הפועל ירוחם מליגה ב', דוד טל, הורחק רק לשלושה חודשים בפועל לאחר שפגע בשופט משה כיטון, במשחק נגד הפועל ערד, שהופסק בדקה ה־32 במצב של 38:60 לערד.

דייני ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל ציינו כי הם מקילים בעונש בגלל יום־הכיפורים שחל למחרת... הפועל ירוחם נענשה בשני משחקי־ראווה על־תנאי, קנס כספי והפסד טכני.

שטיגמן יחזור היום מסין לגרמניה

שחייני המועדון הגרמני המבורג, בתוכם הישראלי איל שטיגמן, עומדים לחזור היום לגרמניה, לאחר מחנה אימון בן שבועיים בסין.

הסינים אירחו את הגרמנים ונהנו משרותיו של המאמן המצויין טיסמן, שהוא גם מאמנו של שטיגמן.

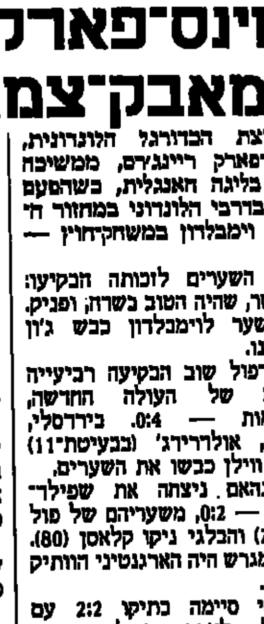
הולנד רק חמישית באליפות אירופה

נבחרת הכדורעף של הולנד, אותה מאמן הישראלי אריה זליגר, ובשורותיה משחק בני אביטל, הכניעה אתמול באליפות אירופה בבריסל את צ'כוסלובקיה — 0:3 (15:17, 12:15, 10:15) ותפסה את המקום החמישי.

בלגיה דורגה במקום ה־7 לאחר נצחון על יוגוסלביה — 0:3 (2:15, 13:15, 13:15); איטליה תפסה מקום 9 בנצחה את רומניה — 0:3 (5:15, 4:15, 14:16).

היום יתמודדו על הבכורה בריה"מ וצרפת. שבדיה ויוון ישחקו על מקומות 4־3.

בגמר בנשים יתמודדו בריה"מ ומזרח־גרמניה.

הכוכב הברזילאי של הקבוצה האנגלית ניוקאסל, מיראנדיה, אתמול נגד צ'לסי בלונדון (2:2). תצלום: איי.פי.

הפולני של הקבוצה הגרמנית המבורג, פורץ מול וולפגנג פרנקל מארדינגן בליגה הגרמנית אתמול. המבורג ניצחה 1:3.

ריאל נגד פורטו בשמינית־הגמר באלופות

הישראלים ישחקו עם יריבים מפולין, סקוטלנד, יוגוסלביה ופורטוגל בגביעי־אירופה בכדורגל

ריאל מדריד, שהודחה בסיבוב הראשון בגביע־אירופה לאלופות בכדורגל את נאפולי, שוב תיפגש בסיבוב השני (שמינית־הגמר) עם יריבה גדולה, והפעם זימנה לה ההגרלה ביום שישי בציריך את אלופת אירופה, קבוצת פורטו.

באיירן מינכן, שהופיעה בגמר האחרון, תשחק נגד אלופת שוייץ, נויישאטל.

קבוצתו של אבי כהן, גלאזגו ריינג'רס, תארח במשחק הראשון את גורניק זאבז'ה מפולין. אלופת אירופה בשנה שעברה, סטיאווה בוקארשט, הוגרלה לשחק נגד אומוניה ניקוסיה.

בגביע־אירופה למחזיקות־גביע תפגוש המבורג את אייאקס אמסטרדאם, מחזיקת הגביע, ואילו מכלן, בה משחק אלי אוחנה, תתמודד בבית במשחק הראשון עם סנט. מירן הסקוטית.

בגביע אופ"א זימנה ההגרלה את יובנטוס מול פאנאתינאיקוס אתונה, וברצלונה מול דינאמו מוסקבה. קבוצתו של רוני רוזנטל, ס.צ. בריז', תשחק במאבק הראשון בחוץ נגד הכוכב־האדום בלגראד, ובוורן, עם משה סיני, תתמודד בחוץ עם ויטוריה מפורטוגל.

משחקי הסיבוב השני יתקיימו ב־21 באוקטובר וב־4 בנובמבר.

מייטק קנטור – חזון ומופת

מייטק קנטור, איש מופת בספורט, איש חזון ואמת, הלך לעולמו בגיל 74.

לפני 15 שנה הקים את מדור הספורט הבין־קיבוצי. הוא ראה צורך לקיים את הקשר בין הספורטאים והפעילים הרבים בתנועה הקיבוצית לבין מוסדות הספורט במדינה. את היסודות של קשר ותוכן במדור הספורט אנו מקיימים עד היום.

בשנותיו האחרונות העלה מייטק על הכתב את תכניותיו ודעותיו לגבי הספורט והקשר שלו עם הפועל, בהתאגדות גופנית שיש בה תוכן רעיוני. הוא שהגה וכתב את תכנית הבר־מצוות במרכז הפועל, שהיום היא חלק מהחשיבה והדרך להשיג ולמשוך את הנוער לסניפי הפועל.

מייטק הקדיש את רוב שנותיו לפעילות ציבורית־ספורטיבית ש־הקנתה לו מעמד של בר־סמכא בנושאים רבים. לא פעם כאשר פעילים רצו להיזכר בהחלטות שהתקבלו במרכז הפועל, או בכל גוף אחר שהיה חבר בו, הכתובת היתה: מייטק קנטור. בביתו שמר וקיטלג את כל ההחלטות והרשימות מאז תחילת פעילותו הציבורית.

מייטק היה חבר בסיעת מפ"ם בהפועל. דבריו נשמעו בקשב רב, כאיש בעל נסיון ומחשבה אידיאולוגית, היודע לשזור בדבריו רוח ומעש, גישה ספורטיבית בעלת ערך מיוחד.

חבר נאמן ומסור במוסדות כנון. כיהן וייצג את התנועה הקיבוצית ואת מפ"ם. איש חזון שראה את עיוותי הזמן עם הצורך לשנות כדי להגיע לעיקר. הוא ייזכר בתנועה הקיבוצית כאיש העצה הטובה, כחבר שהקדיש את שנות חייו לפעילות ציבורית, ספורטיבית ופוליטית.

אמנון כהן

האיכפתניק

אין רבים שאכפת להם כמו למייטק קנטור, עמו קיימתי קשרים במשך שנים רבות, היה מסוג האנשים שלוקח את הדברים ללב. מדי פעם, שבפגישותיו היה שופע רעיונות, אם זה בתחום הספורט ואם בתחום ההסברה.

מייטק כאב את המצב בהפועל ובספורט הישראלי. היה שותף לתכניות פעולה. לדאבוני, במציאות הישראלית, לא באו תמיד רעיונותיו הטובים לכלל ביצוע. ומה בכך, התעמקו בהם, אבל זה היה נעלה ונשגב מהנעשה בספורט שלנו.

איש אמת היה. מסור מאוד [illegible]. ראיתיו במשחקי הפועל, ביחוד בכדורגל, [illegible] להיפגש עם נציגי ספורט [illegible] הבין־לאומי, שמע השגות וניהל ויכוחים.

מייטק יישאר חרות בזכרוני, כאדם שופע רעיונות, כאוהב־ספורט של־אמת — תכונה נדירה־מאוד.

ישראל פז

קווינס־פארק וליברפול במאבק־צמרת מרתק

קבוצת הכדורגל הלונדונית, קווינס־פארק ריינג'רס, ממשיכה לנצח בליגה האנגלית, כשהפעם גברה בדרבי הלונדוני במחזור ה־10 על ווימבלדון במשחק־חוץ — 1:2.

את השערים לזכותה הבקיעו: באניסטר, שהיה הטוב בשדה, ופניק. את השער לווימבלדון כבש ג'ון פאשנאנו.

ליברפול שוב הבקיעה רביעייה לרשתה של העולה החדשה, פורטסמות — 0:4. בירדסלי, מקמהון, אולדרידג' (בבעיטת־11) והאירי ווילן כבשו את השערים.

טוטנהאם ניצחה את שפילד־וונסדיי — 0:2, משעריהם של פול אלן (70) והבלגי ניקו קלאסן (80). הטוב במגרש היה הארגנטיני הוותיק ארדילס.

צ'לסי סיימה בתיקו 2:2 עם ניוקאסל, לאחר שהוליכה 0:2 משעריהם של מקריירי (שער עצמי) ודיקסון. לניוקאסל, שהחטיאה בעיטת־11, הבקיעו: גודארד וורטון, בדקה ה־83.

נצחון־חוץ גבוה קצרה האלופה, אברטון, על סאותהמפטון — 0:4, כשאת כל השערים הבקיע הסקוטי גרהאם שארפ.

בדרבי לונדוני נוסף ניצחה ארסנל בחוץ את צ'רלטון — 0:3, משעריהם של גרובס, תומאס ואדמס. באותה תוצאה ניצחה אוקספורד את נוריץ'.

ווסטהאם נפרדה בתיקו 1:1 עם דרבי, כשהאירי ליאם בריידי הבקיע ללונדונים ופול גי כבש לאורחים.

גם המשחק בין לוטון ומנצ'סטר־יונייטד הסתיים בתיקו 1:1. הטוב בשדה היה האירי נורמן וייטסייד. את השער ליונייטד הבקיע הסקוטי מקלר.

מחזיקת הגביע, קובנטרי, גברה על ווטפורד — 0:1, משער שכבש סיריל ריג'יס.

הטבלה האנגלית

.1	קווינס־פארק	10	6־18	25
.2	ליברפול	8	6־24	22
.3	טוטנהאם	10	6־14	20
.4	צ'לסי	10	13־20	19
.5	ארסנל	9	5־16	17
.6	מנצ'. יונייטד	10	9־15	17
.7	נוטינגהאם	9	9־15	17
.8	קובנטרי	9	12־11	16
.9	אברטון	10	7־14	15
.10	אוקספורד	9	14־14	14
.11	ווימבלדון	10	13־12	12
.12	דרבי	9	11־7	10
.13	פורטסמות	10	22־9	10
.14	לוטון	10	15־11	9
.15	ניוקאסל	9	16־11	9
.16	ווטפורד	9	11־5	8
.17	ווסטהאם	9	12־8	7
.18	סאותהמפטון	9	17־11	7
.19	נוריץ'	10	14־6	7
.20	שפילד	10	19־9	6
.21	צ'ארלטון	9	19־7	4

תיקו לריינג'רס

קבוצתו של אבי כהן, שלא שותף בגלל יום־הכיפורים, ריינג'רס, סיימה בתיקו 0:0 במשחק חוץ עם הארטס.

אברדין עלתה לראש הטבלה הסקוטית כשניצחה את דנפרמלין — 0:3.

סלטיק, במקום השלישי, סיימה בתיקו 1:1 עם היברניאן. באותה תוצאה הסתיים הדרבי העירוני בין דאנדי לדאנדי־יונייטד, ובין מורטון למאדרוול. נצחון־חוץ השיגה סנט. מירן על פלקירק — 0:1.

צמרת הליגה הסקוטית

.1	אברדין	10	7־19	16
.2	הארטס	10	7־17	16
.3	סלטיק	10	6־16	15
.4	ריינג'רס	10	6־19	12

מועדון החוף בצל גרוטאות

מי שיוון בליבו, יבוא לחוף ג'אבליה ביפו ותהיה לו ערגה. החול רך, לבן וחמים — חף מכל בקבוק, פחיות ושאר אשפה למיניה. הים רוגע ומימיו נקיים וצלולים בלי שום תופעות זיהומיות, כאלה המקובלות במקומותינו. עדיין. שכן, גבעת גרוטאות ופסולת תעשייתית הנערמת מצפון, מאיימת על הפינה היפהפייה הזו. "מכשירים קרקע לבניית וילות" כך יודעים לספר הוותיקים שבחוף.

אבל בינתיים, בין מחאה לפטיציה, אפשר להנות, לצחוק ולפטפט בעברית מתובלת באידיש, ולמצות עד תום את ימי החסד של סוף ספטמבר. וזה בדיוק מה שעושה מועדון ה"ספטים" של החוף.

יושבים מתחת לסככה, כשלמתרחץ המזדמן הם יראו כמשפחה שבאה לתפוס שלה. "במובן מסוים אנחנו באמת משפחה" הם יאמרו מאוחר יותר. קיץ וחורף, אביב וסתיו הם באים לרחוץ בים. הנאמנים שביניהם אינם מחסירים אפילו יום אחד. רובם תושבי יפו, בחלקם מגיעים מחולון, קרית־שלום ובת־ים. "יש לי אוטובוס מהבית עד חוף תל־אביב" מספרת שרה מקרית־שלום "אבל מעולם לא התפתיתי, כי אין כמו החוף הזה. פשוט אין. כבר שלושים שנה אני כאן — יום יום. לפעמים מחליטה לעצמי: מחר נשארת לעבוד בבית, לנקות לסדר לערוך קניות. אבל אף פעם לא עומדת בהחלטה. למקום הזה יש לגבי כוח משיכה שאין לעמוד בפניו".

היום הם כבר פנסיונרים ברובם. אבל ההתחלה היתה לפני שנים רבות. "את הילדים גידלנו פה על שפת הים" אומרת פולה. הילדים כבר מזמן לא ילדים, ואל החוף הם באים רק בשבתות. עסוקים בענייני פרנסה ובעשיית קריירה — חלקם בערי ניכר שאינן מזכירות את יפו בשום צורה ואופן.

ותיקי המועדון הם מורדו בן ה־80 "מלך הים" כפי שהוא מכונה כאן, ויהודה בוים, רווק בן 74 ובדרן החבורה. "אני בא הנה בגלל ה"גירלס"" הוא צוחק בהנאה, "בנות 50, 60 או 70 — בשבילי כולן יפהפיות". משנת 48 הם על החוף. למה יפו? "איזו שאלה זו, תסתכלי ותראי — יש מקום יפה וטוב מזה?" על עניין ה"בריא" הם כבר לא כל כך מדברים. יותר מדי חברים — ולא דוקא בשיבה טובה — הלכו לעולמם במשך השנים, מכדי שיאמינו שהים הוא סגולה לחיי נצח.

הם כולם שופעים ועליזים מאוד. מכירים היטב אחד את השני, יודעים לא מעט אחד על השני. מספרים צרות, משתפים בשמחות, מחליפים מירשמים קולינריים. כשמישהו לא מגיע, זו גם הזדמנות לקצת רכילות והחלפת מידע בלתי מזיקים. "כמו בכל מקום" מודים אנשי החבורה.

נושא ערימת הגרוטאות שמגביהה מצפון, צף ועולה בכל הזדמנות. "הארץ שלנו יפה, האנשים לא" אומרת שרה "תראי איך הורסים כל חלקה טובה".

"אנשי ג'אבליה" מנסים לעורר דעת־קהל, עתונות ואנשי ציבור בעלי השפעה כדי להציל את החוף הקטן — מקווים אבל לא מטפחים יותר מדי אשליות. "אנחנו הרי בתוך עמנו יושבים, ויודעים למה ניתן לצפות".

פעם היו כאן חולות...

יוסף מנהל החוף 20 שנה

פולה: גידלתי פה את הילדים

אשה אחת מתחת לשמשיה גדולה אומרת לי, שלבד מיופיו הטבעי של המקום, מצוי כאן גם היופי של דו־קיום בין ערבים ליהודים. "לא תרגישי פה מיהו יהודי ומיהו ערבי. כולם ביחד בלי שום הבדל". ויעידו כל כך יוסף, ערבי יפואי ממנהל החוף וחוי היהודי עוזרו, שמנהלים את העניינים בשלוה ובנחת "במקום כזה, קשה שיהיה אחרת" הם אומרים.

ראוף, בעל המסעדה המקומית, גם הוא ערבי יפואי שממטבחו נהנים כבר 30 שנה חובבי דג ללא הבדל מוצא וגזע. "כולנו כאן בחוף ג'בליה כמו משפחה", אומר ויורד מהסוכה למטבח כדי לשוב ולעלות בפעם המי יודע כמה. "שומר על כושר" אומר ראוף שלפי מראהו זה בדיוק מה שקורה. כך או אחרת, אחרי שבילית כאן יותר מיום אחד — שמעת סיפורים, ספגת אוירה ושמש משופת וגם טעמת מושט ומשובת, אתה מבין שישנם נאמני חוף ג'אבליה וישנו שאר העולם.

כתבה וצלמה: רחל שלו

דגים טריים הביתה

עד לחצי קילו ליום!

דיאטת הרוטאציה
ד"ר מרטין קטהן
הוצאת ר. סירקיס

ספר דיאטות חדש נוסף לי למדף. אני שייכת לאספנים של ספרים אלה ומדווחת עליהם [illegible], בתקוה שלכל אחד מהם יימצאו המודים שייעזרו בו, בתנאי, כמובן, שלא יסתפקו בקריאה אלא ימלאו אחרי כל ההוראות. מקריאה בלבד — האמינו לי, אני מדברת מתוך ניסיון — לא מאבדים אפילו גרם אחד.

דיאטת רוטציה — אנו למדים מההקדמה — פותחה באוניברסיטת ואנדרבילט בנאשוויל, ארה"ב, אחרי 10 שנות מחקר ותצפית. אבי הדיאטה ומחבר הספר הוא פסיכולוג, העומד בראש תוכנית ואנדרבילט לפיקוח על המשקל. לדבריו, מותאמת הדיאטה לנשים ולגברים, אפשר גם לשתף את כל המשפחה, היא מבוססת על המחזוריות ופועלת בשני מישורים: שלושה שבועות אינטנסיביים ותקופת הפוגה שבה שומרים על המשקל שהושג. בתחום שלושת שבועות הדיאטה קיימת רוטציה ברמת הקלוריות היומיומית.

יש בספר המון הסברים ועצות, אבל כבר בעמוד 47 מגיעים לעיקר, והוא התפריט לשלושת שבועות הדיאטה. בשבוע הראשון מותר לצרוך 600 קלוריות ליום בשלושת הימים הראשונים ו־900 קלוריות ליום בארבעת הימים הנותרים. בשבוע השני צורכים מדי יום 1200 קלוריות, ובשבוע השלישי חוזרים לסבב 600־900 (כמו בראשון), מוצע תפריט יומי, יש תפריטים חליפים ואפילו לא מעט מירשמים, הצעות לפעילות גופנית, תשובות לשאלות העשויות להתעורר, פתרונות לבעיות העלולות לצוץ..

תפריט לדוגמה, ליום מספר 4 (900 קלוריות)

ארוחת בוקר: 1/2 בננה; 300 גרם דגנים עשירי סובין, ללא סוכר; 1 כוס חלב דל שומן; משקה נטול קלוריות. צהריים: סלט טונה (מ־60 גרם טונה משומרת במים); ירקות ללא הגבלה; 2 פרוסות לחם מחיטה מלאה; 1 כפית מיונית או רוטב סלט דל קלוריות; 1/2 אשכולית; 1 גביע לבן; משקה דל קלוריות. ערב: עוף אפוי (90 גרם אחרי בישול); 1/2 כוס גזר; 1 כוס סלט; 1 תפוח עץ; משקה נטול קלוריות.

וזה היה לנשים. גברים ביום זה אוכלים לארוחת בוקר, בין היתר, תות, פרוסת לחם מחיטה מלאה, כפית מעדן פירות או מרקחת; לצהרים נועדו להם 2־3 כפות תרד, 5 קריקרים, תפוח או אגס, ולערב חצי אשכולית, אומצה של 180 גרם (אחרי בישול), תפוח אדמה קטן, כוס תבשיל גזר וסלרי...

אמנם אני מכירה גברים רבים שיתלהבו מתרד, גזר וסלרי, אבל יש כאמור, תפריטים חליפיים ובכלל, רבותי, דיאטה זו לא פיקניק, בשביל להוריד — כמובטח — עד חצי ק"ג ליום צריך לחרוק שיניים.

הספר ראה אור במהדורה מיוחדת של קו־אופ הריבוע הכחול ומופץ ברשת זו במחיר מיוחד של 15 ש"ח.

(צב"ש)

למה יארד הוא יארד?

היארד האנגלי הוא אחת ממידות האורך העתיקות שהשתמרו עד היום. הוא נקבע על ידי המלך הנרי ה־1 (1068־1135) שחייב את נתיניו להשתמש במידת אורך במרחק שבין קצה אפו של המלך לבוהן של ידו המושטת בקו ישר קדימה. אם משהו לא השתבש במשך יותר מ־800 שנה היה זה מרחק של 0.9144 מטר.

זה מה שיש

מולטימדיה לצליינים

נוכח ההצלחה של "החוויה הישראלית" בקרב התיירים החליטו בעלי החברה לא לקפח גם את הצליינים הנוצריים ונרתמו לארגן בבנין ימק"א הירושלמי מופע מולטימדיה בשם "הולילנד ארוונטשר" (הרפתקאה בארץ־הקודש) בגירסה ישראלית ובגירסה נוצרית. בגירסה הישראלית נפרסת ההיסטוריה העתיקה והמודרנית של עם־ישראל; בגירסה הנוצרית — מוצגים פרקים בתולדות הנצרות ואתרים בישראל הקשורים בישו. ה"הולילנד ארוונטשר" משתמש בטכניקה חדשה של צליל, צבע ותנועה להמחשת העלילה. המופע יתקיים באולם האירועים של ימק"א, המכיל 170 מקומות ישיבה. בפרוייקט הושקעו למעלה מ־450 אלף דולר.

מילון לשפת סימנים

דרישה גוברת ללימוד שפת הסימנים של החרשים ניכרת לאחרונה בקרב סטודנטים בחוג לבלשנות ובחוגים לעבודה סוציאלית באוניברסיטאות. כל אלה ישמחו לדעת, כי ארגון החרשים קיבל משרה ברוכין, המנהלת את קרן קיסריה, תרומה בסך 45 אלף דולר למטרת הוצאה לאור של מילון לשפת הסימנים. ועדה אקדמית מיוחדת, בשילוב עם אנשי אגודת החרשים תערוך (במשך כשנה, מקווים) את המילון, שנועד לשמש את ציבור האקדמאים ואת כל המתעניינים בשפת הסימנים.

משחק העולם המשוגע

לפני זמן מה דיווחתי על משחק של בורסה לילדים, כבר אינני זוכרת את שמו, אבל איכשהו הוא לא נראה לי חינוכי. טוב, אז יש קונטרה. אפילו של אותו יצרן (אמהור־אמקור), המתמחה במשחקים חינוכיים. בינינו — רבים גם במשחק זה לא ימצאו שום דבר חינוכי, כי כלליו נוגדים את חוקי החברה הזעיר־בורגנית שבה אנו חיים. "עולם משוגע" הוא פיתוח של משחקים קלאסיים, ישנים ומוכרים — אני מצטטת מהקומוניקט — אלא שהוא מציע מסלול מטורף: המרוויח, המתעשר — הוא המפסיד; המפסיד (כסף) הוא המתעשר; המתעשר הוא המפסיד. הבנתם? סוף ציטוט. הרכבים רגילים: לוח קרטון, קוביות, חיילי המשחק, בנק, שטרות, קלפים, העקרון הסיבובי רגיל — קונים, מוכרים, מתקדמים, נסוגים — רק שבאמצע יש הרבה בילבול וזה אל"ף משעשע ובי"ת — (האספקט החינוכי) מלמד את הילד, שגם למשוגעים יש מקום בעולמנו. לבני 8 ומעלה — אומר היצרן. 33.75 ש"ח. יש חנויות ששמעו על הנחות של חגים.

רנסנס של חימום איטי

למרות — ואולי בגלל — אופנת המיקרוגל מורגש רנסנס של כירה לחימום איטי — אומר מיכאל רוזנסקי, מנכ"ל חברת "מולדת" ומבקש לא לקרוא למוצר "פלטה של שבת", כי הוא בהחלט לא רק זה. חברת "מולדת" הוקמה בשנות החמישים על־ידי משה רוזנסקי, מייצר תנורי נפט לחימום ביתי וחקלאי ובמרוצת הזמן עברה לייצור מוצרי חשמל שונים, כמו תנורי חימום ביתיים, סירי גריל ומשטחי חימום. המשטח לחימום איטי (לא רק לשבת) זכה לעיצוב חדשני, צבעים מודרניים, מאריך חשמלי הקבוע בגוף ונורה מאותתת על הפעלתו — בקיצור הוא מתאים גם לשומרי שבת המדקדקים ביותר וגם לסתם אוהבי בישול איטי (צ'ולנט), חובבי המטבח הסיני, או סתם אנשים הרוצים שהאוכל על השולחן ישאר חם, למרות שהסעודה מתמשכת. 60 ש"ח לצרכן.

מרכז לתזונה ברמת־אביב

נילי ארבל דיאטנית מוסמכת ומפקחת תזונה ודיאטה במשרד הבריאות, תעמיד אחרי החגים את הידע שלה לרשות לקוחות פרטיים. הרעיון הוא שב"בודי שום", הלא הוא "מכון לעיצוב הגוף" שברמת־אביב ג' (במרכז המסחרי), יתפקד גם מרכז מקצועי לתזונה ולדיאטה, ובו יעבידו צוות תזונאים ורופא, סדנאות ויעוץ אישי בנושאי הרזיה, הרגלי תזונה נכונה וכל זה. היוזמות של הפרוייקט הן אלה רוטנברג ואיריס טאוסינג, בעלות ה"בודי שום".

תותבת אלקטרונית

יד תותבת המופעלת אלקטרונית — שילוב "חכם" בין מרכיבים אלקטרוניים, חשמליים ומכניים, לפי צרכיו של הנכה — הוצגה בערב עיון של חברת אשר אורטופדיה מתקדמת, שהיא אחת משלוש החברות בעולם המייצרות ומתאימות תותבות־ידיים חשמליות. בין מוצגים אחרים: תותבות־רגליים שתורות מ"סייבר־קרבון" של חברת בלטשפורד, הנחשבות לטובות בעולם ומכשירים אורטופדיים חדשניים (בתמונה).

שעוני הקליפסים

הצעקה האחרונה בחו"ל הנותן את הטון הם שעוני Le Clip הקליפסים בעברית טובה. שעון אישי שאינו שעון יד, הוא פשוט מחובר למצבט (קליפס) ואפשר להצמיד אותו לדש, לחגורה, לשרוול, לכובע, לתלות על שרשרת או על צמיד, או באוזן, להעמיד על שולחן שיהדק ניירות, להדביק לרמה של האופניים או למיכל הדלק של האופנוע... בקיצור — סטייל. שעוני "לה קליפ", לא דגיטלים, עמידים במים ושקטים. הם שעוני קווארץ, מיוצרים בסגנונות שונים, זרוק, אלגנטי, קלאסי, ספורטיבי, "גברי", ילדותי, סולידי — והמצבט בהתאם, מתאים לכל גיל ולכל מצב רוח. השנה נמכרו ביפאן, ארה"ב ואירופה המערבית 2.5 מיליון יחידות, מה שהעמיד שוב על הרגליים את תעשיית השעונים השוויצית. טוב, או עכשיו גם בארץ. שוקי יעקובי מנכ"ל חברת "לוגר" מייבא אותם ב־20 דגמים שונים ומקווה למכור כעשרת אלפים. נמכר בחנויות שעונים, חנויות אופנה ומתנות ורשת סופרפארם, תמורת 100־130 ש"ח השעון. מחיר מוגזם בהחלט, אם ניקח בחשבון שזהו בסך הכל שעון קווארץ ומחירו הממוצע בחו"ל 35 דולר.

קול־מודד

המצאה אמריקנית מאפשרת למדוד בשבריר של שניה מרחקים ותחומים בקירות. הפאטנט מבוסס על אולטרא־קול ואין ספק שהוא יחליף בעתיד הקרוב את סרט המדידה הקלאסי. המכשיר בגודל קלקולטור־כיס מחובר למיתקן המשלח גלי אולטרא־קול. כדי למדוד אורך של אולם, למשל, מצמידים אותו לאחד הקירות, לוחצים על כפתור, משודרים את גלי הקול, המחשב מכפיל את הזמן שבו עברו הגלים את המרחק עד לקיר שממול במהירות הקול ומקרין את התוצאה על הצג. נוח מאד, בפרט כשצריך למדוד גובה.

כרית ספיגה להנקה

מפעל שיאון שבקיבוץ משגב עם פיתח מוצר חדש "אניק" — כרית ספיגה שתפקידה למנוע את הכתמת הבגדים של האם־המניקה. הכרית מורכבת מבד עדין, המגן על העור בפני גירויים, מילוי צמר גפן רפואי בעל כושר ספיגה מעולה ושכבת פוליאתן אטומה למניעת חילחול החלב העודף. הכרית היא דקה ואינה נראית מבעד לחזיה. "אניק" מיוצר לפי ידע שוויצי, נמכר באריזות בנות 30 יחידות (7.95 ש"ח).

"בריטניה על המפה"

מעתה יוכלו הנוהגים בבריטניה להשיג בחינם מפה חדשה וצבעונית של האיים הבריטיים, הניתנת באדיבותם של איגוד בתי־מלון וחברת "אירופקאר" להשכרת רכב. המפה מדגישה את כל הדרכים העיקריות של בריטניה ומבליטה מצודות, גנים לאומיים, בתים היסטוריים ואתרים אחרים בעלי עניין. המפה מופקת על ידי רשת בתי מלון "בסט ווסטרן" וחברת "אירופקאר" להשכרת רכב, וניתנת להשגה בנציגויותיהם ברחבי בריטניה — מוסרת רשת טרייוואקס בשם B.T.A (סוכנות התיירות הבריטית).

הנוכריות זולות יותר

הבחורות בארצות המפרץ הפרסי עלולות להשאר רווקות: הגברים מעדיפים נוכריות. בכווית, למשל, ל־30 אחוז מהגברים נשים "מיובאות". הסיבה לכך — במוהר נכבד מאד, שיש לשלם למשפחתה של הכלה המקומית, במתנות יקרות שמן הדין להעניק לכלה והמחיר הגבוה של החתונה המסורתית. הרבה יותר זול לשאת אשה נוכריה.

כעניים בפתח

הגיע הזמן שתוקם קרן ציבורית ממלכתית, נוסח קרן לביא, שתטפל בסיוע לחולים הנזקקים לניתוחים, השתלות איברים או טיפול בחו"ל. הקרן תהיה בפיקוח ועדה ציבורית, ותהיה יעילה יותר מאשר הקרנות הפרטיות הקמות חדשות לבקרים, שחלקן איננו בפיקוח.

זו בושה לחברה הישראלית, שחולים הנזקקים לניתוחים דחופים בחו"ל נאלצים להופיע בכלי התקשורת, לספר לעם ישראל על מצבם האומלל ולהתחנן כעני בפתח לתרומות להצלת חייהם.

אלי אלון, תל־אביב

תכנון שלומיאלי בכביש גהה

מהרשימה ב"על המשמר" מיום 15.9, בנושא המחלפים בכביש גהה, נובע כי הפקידים האלמוניים, אשר הגישו לכם את האינפורמציות החלקיות וחד־צדדיות בנושא המחלפים — הם האחראים לתכנון הכבישים והמחלפים. אם כך, רצוי לשאול אותם:

א. מדוע הם מתחמקים בעקביות מוויכוח גלוי בנושא הליקויים בתכנון, למרות שלא פעם הוזמנו לוויכוחים בכלי התקשורת?

ב. מדוע עורו בזמנו מתכנני הכביש והגשרים לִרְפּוּ מכשולים לפיתוח כביש גהה על־ידי המיקום האומלל של מוביל המים הארצי, באמצע הכביש, ושל עמודי מתח עליון וגבוה קרוב מדי למסלולים?

כדי לעקוף את המכשולים האלה הכניסו המתכננים עקומות בתוואי הכביש, בנו קירות תומכים, התקינו קטעי מוביל חדשים מהצד, עקרו עמודי מתח עליון, הרכיבו עמודים חדשים, הקפיאו קרקעות — ועוד היד נטויה: המון הוצאות מיותרות, מאבקים עם הרשויות ופיגורים (הערה: לי אין שום קשר עם הרשויות).

איך אפשר להאמין לחישובים (אם בכלל ישנם כאלה) של כדאיות כלכלית, אם הם אפופים סודיות — האם לא כך הוטעה הציבור בהשקעות אחרות? על סמך אילו נתונים ובאיזו שיטה נעשו חישובי הכדאיות הכלכלית של האובייקטים? עם אילו פרוייקטים "רווחיים" הושוו הפרוייקטים של המחלפים הגרועים? האם נבדקו כראוי אלטרנטיבות אחרות, שאינן דורשות הפקעות דראסטיות של קרקעות ומאבקים ממושכים עם הרשויות?

יש פתרונות יותר טובים מהפתרונות האחרונים בגבולות הקיימים של הכביש, למרות המצב הקשה אליו הוא הוכנס בקלות דעת. מדוע אין עושים מיכרז פומבי לתכנון האובייקטים? רצוי להוציא את התכנון השלומיאלי הזה מהמחתרת. ישנן עוד הרבה שאלות מאוד לא סימפטיות בנושא התכנון.

אינג' ארנולד ברן, תל־אביב

לחם מיוחד

לחם מיוחד עולה פי ארבעה ויותר מלחם אחיד. אל"מ (מיל.) יורם רשף מספר ("ידיעות אחרונות", 18.9) על יוזמתו בהקמת רשת מאפיות ללחם יקר ומיוחד. לדבריו, הביקוש הגדול ביותר הוא בערי פיתוח — "דווקא בשכבות המצוקה קיימת המודעות הגדולה ביותר לאוכל ופינוק."

בשבילי זה חומר למחשבה על מי נמצא במצוקה, מי המסכן, ומה האמת והשקר הכרוכים בהעמדת הפנים של עני ועשיר, קפיטליזם וסוציאליזם וכיו"ב. הכל בולשיט. הכל ביזנס פוליטי. תיאוריות פסאודו־מציאותיות.

מ. בן חורין, ירושלים

הם לא מתים

תבוסות גרמניה, סופם של הקושרים היה אכזרי ביותר: הם נתפסו בידי האס.אס. וניתלו במיתרי־פסנתר על אנקולי קצבים.

קונגו, 1965: פטריס לומומבה, ראש הממשלה המודח של קונגו (הבלגית לשעבר) נלכד בידי אנשיו של הרמטכ"ל ז'וזף־מובוטו (היום: ססה־סקו), והועלה על מטוס קטן בשדה תעופה נידח, בדרום המדינה. איש אינו יודע היכן נרצח: באוויר או על הקרקע באליזבטוויל בירת קטנגה, שם חיכה לו אויבו הגדול מואיז צ'ומבה. הגופה לא התגלתה עד היום. הרקע: בגידתו של הרמטכ"ל מובוטו, שהשתלט אחר כך על המדינה.

שטוקהולם, 1986: ראש ממשלת שוודיה, אולוף פאלמה, נורה ונהרג בידי מתנקש בצאתו מקולנוע בלב שטוקהולם. שעתיים קודם לכן שיחרר את שומרי ראשו, כדי ליהנות מערב שקט בחברת אשתו. הרקע: לא ברור. המשטרה האשימה קבוצות טרוריסטים כורדיים. לאחרונה מופנים החשדות לתוך שוודיה עצמה.

ניו־דלהי, 1984: ראש ממשלת הודו, אינדירה גאנדי, נורתה בשעה שעשתה את

(המשך מעמוד 7)

דרכה ברגל למשרדה, בידי שומרי ראשה הסיקים. הרקע: נקמה על פשיטת הצבא אל מקדש הזהב בעיר אמריצ'אר, שם התבצרו בדלנים סיקים חמושים.

המלצות לגורבצ'וב

לאור המסופר כאן, כמה המלצות למנהיגים שואפי תוחלת חיים גבוהה:

● שמרו על מרחק מההמונים. קשה לדעת מה מחזיקות הידיים הגלהצות.

● אל תלכו לתיאטרון ולקולנוע. מנהיג אחראי מסתדר עם ספריית וידאו פרטית.

● לעולם אל תתנו אמון באנשי צבא ושומרי ראש, שאינם שייכים לשבט/דת/מפלגה שלכם.

● טוסו תמיד במטוסי סילון. למטוס קל אין קופסה שחורה: יער אידאלי להתנקשות ללא עיקבות.

● סעו במכוניות סגורות ומשוריינות. אם אתם מתעקשים לנפנף להמונים, קנו תא זכוכית.

● הזהרו מחפץ חשוד.

● אל תאכלו במסעדות בלתי מוכרות.

המיתוס של הטוטליטריות

(המשך מעמוד 7)

מהמערב כמה שיותר קלפים פוליטיים נגד בריה"מ. אם אחד מאמצעי התעמולה האנטי־סובייטית במערב היה איסור פירסומם של ספרים ומאמרים בבריה"מ, היתה המדיניות החדשה לצמצם עד כמה שאפשר את מסגרות הצנזורה.

אויבים אישיים ופוליטיים

כך או אחרת, למדיניות החדשה ולגורבצ'וב באופן אישי יש כבר הרבה אויבים אישיים ופוליטיים, הבאים מחוגים שונים ומשכבות שונות. אין ספק שהתשתית העיקרית של האופוזיציה זה המנגנון עצמו, מכיוון שמתנהלים שם טיהורים ואנשים רבים מאבדים את זכויותיהם ומעמדם. גורבצ'וב ואנשיו רוצים לבטל גם כמה זכויות של הממסד וזה יכול רק להגביר את האופוזיציה.

יש חברי פוליטביורו לשעבר, כגון רומנוב, גרישין, זימיאטין, קונייב ואחרים, אשר לא רק הודחו, אלא גם הושמצו. יחד איתם הודחו אנשים רבים שהיו מקורבים אליהם. מובן שאותם חוגים מגלים עויינות רבה לשלטון החדש. יש התנגדות חרשה מהענף האידיאולוגי של המפלגה, אשר במשך עשרות שנים התרגל לדיכוי אידיאולוגי אפילו של סטיות קטנות. שבירת הטאבו מערערת את יציבותם של אנשי האידיאולוגיה הוותיקים וגורמת להם בלבול מוחלט.

אבל ההתנגדות החזקה ביותר באה מהתשלובת התעשייתית הצבאית, שרק על חשבונה אפשר לשנות את הכלכלה הסובייטית. קיצוץ התקציב הצבאי יקטין את משקלה הפוליטי של אותה תשלובת. בצבא יש גם התנגדות מצד כוחות שאינם מוכנים להתפשר עם עליית הכוחות הקונבנציונליים בגלל פירוק הטילים הגרעיניים.

גם בתוך הצמרת עצמה יש התנגדות לגורבצ'וב. גורבצ'וב ואנשיו לא הצליחו עדיין להתפטר מראש המפלגה האוקראינית וחבר הפוליטביורו ולדימיר שרביצקי, אשר הפגין בעבר סימנים ברורים של התנגדות נגד הקו החדש. וזה אומר שבארגון מפלגתי כל־כך חזק כמו האוקראיני אין לגורבצ'וב תמיכה מספקת.

קואליציה של קיצוניים

אבל הדבר הכי פיקנטי הוא שלגורבצ'וב יש גם אוייבים חשובים במערב. אני לא מדבר על האוייבים הפוליטיים הטבעיים של בריה"מ שהיו וישנם במערב. במערב יש חוגים שאינם מעוניינים ברפורמות שישפרו את תדמיתה של בריה"מ ויאפשרו לה לפתור את בעיותיה. המערב הסתגל לחיות עם בריה"מ תוקפנית אבל חלשה ותלויה בו מבחינה כלכלית. לאותם חוגים ברז'נייב או צ'רנייקו סניליים היו מנהיגים אידיאליים וכדאי, מבחינתם, לתמוך בכל אופוזיציה נגד גורבצ'וב ואנשיו.

מכאן, שהסכנה הגדולה ביותר לקו החדש היא לא רק קיומה של אופוזיציה פנימית, אלא הקשר בין אותה אופוזיציה לחוגים קיצוניים במערב. למעשה, יש סימנים למשהו כמו "אינטרנציונל" של קיצוניים החושש משינויים בבריה"מ ומעוניין בהמשך העימות בין בריה"מ למערב כדי לגרור את בריה"מ למירוץ נשק הרסני שיביא להגברת תלותה במערב. חוגים במערב מעדיפים מצב זה על בריה"מ עם פרספקטיבה חדשה, שלא תהווה, אמנם, איום צבאי על המערב, אבל יכולה להוות איום כלכלי דוגמת יפן.

אנו עדים, איפוא, לקואליציה מוזרה בין מתנגדי השינויים בבריה"מ ובמערב ואל נתפלא אם נמצא סניפים לקואליציה זו גם בארץ.

תאורה פנימית
על המתרחש במפ"ם
בעריכת נחום דוניצה

כולם פעילים כולם

סמינר משלחת הסתיים בשבוע שעבר בגבעת־חביבה. הרצאות, דיונים, לימודים והעיקר — הכרת האנשים בתפקיד המקביל בקצה השני של הארץ.

פעילי נוער מפ"ם בסמינר

קבוצת האנשים שישבה בשעת בין הערביים על הדשא היתה שקועה בשיחה. כמה צעירים ואישה אחת שהיו בדרך לחדר ההרצאות נעצרו להקשיב ועד מהרה לקחו אף הם חלק בדיון. לא דיברו שם על פרשיית בית"ר ירושלים ואי־סיקורה העיתונאי. גם לא על הדו־קרב המימי בין קריסטל לאלקסיס בפרק האחרון של "שושלת". הנושא שהסעיר את הרוחות היה — מה הדרך היעילה ביותר לכל אחד מהם להעביר את המסר המפ"מי בשטח, איך משתחררים מתוויות מטעות ואיך הם רואים את פעילותם, כל אחד בתחום שלו.

המקום — גבעת־חביבה. המסגרת — סמינר משלחת לפעילים, 130 במספר, שהתכנסו למארתון בן שלושה ימים. קצר, דחוס ואינטנסיבי.

"השתדלנו להביא לכאן נציגים מכל המגזרים בהם אנו פעילים", ציינו נעמי ריפתין ממחלקת ההדרכה ונחום שור ממחלקת ההסברה, בדברי הפתיחה לסמינר. "המטרה היא, להציג את תוכנית העבודה לשנה הקרובה תוך חידוד והכנת מטרות, דרכי פעולה, התמודדות עם בעיות וכמובן לפגוש האחד את השני, להכיר וללמוד זה מזה".

כשהחלו המשתתפים להציג את עצמם בפני השאר, נראה היה שמאמציהם של המארגנים אכן נשאו פרי. במקום נכחו נציגיהם של 30 סניפי המפלגה מכל רחבי הארץ, מכל המגזרים. במבט חטוף אפשר היה לראות שגוף הקרחות והשיער הלבן הולך ונעלם ובמקומו באים אנשים חדשים. דוגמה טובה לכך היוו נציגי נוער מפ"ם, שבמרוצת שלושת ימי הסמינר הפגינו השתתפות פעילה, אף הנציגים משלוש הערים הגדולות, ששלחו מספר מרשים של אנשים, רובם צעירים.

במהלך הסמינר קיבלו המשתתפים מגוון רחב של הרצאות, כשבכולן האפשרות לשאול שאלות או להביע דעות, עובדה שבלטה במיוחד בפאנל שהציג את הפעילות במחלקות השונות. הצלחתו הביאה להמשכו אף ביום המחרת. בין לבין היתה לפעילים הזדמנות לפגוש בנציגים בכירים של המפלגה, לשמוע ולהשמיע רעיונות, רצונות ואף ביקורות.

חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, דיבר על ההיערכות להליכה העצמאית, הוא הסביר והדגיש את המציאות, המחייבת התמודדות עצמאית תוך התייחסות גם לבחירות המוניציפליות. בהמשך סקר את פעילות 1:1, את מיפקד החברים לקראת הוועידה ואת המהלכים שהובילו לקיומה, במארס הקרוב. על מפ"ם בהסתדרות והפעילות השוטפת שם דיבר אפרים זילוני, יו"ר הסיעה בהסתדרות, שבמסגרת תפקידו כסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי נטל חלק פעיל בשיחות על הסכם השכר. דב פלג, יו"ר האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, הזכיר את העמדות הכלכליות של מפ"ם והתייחס למצב המשק. ח"כ יאיר צבן ניתח את מקומה של המפלגה כיום ומנה את מכלול הפעולות והבעיות העומדות לפניה כמפלגה עצמאית הצועדת לבדה אל הקלפי. הוא קרא לוועדי העובדים להצטרף למועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם, כדי לחזק כבר את כוחם. ולדי מוריג, רכז מחלקת הארגון, העלה את נושא תוכנית העבודה וייעודה בתוך המרחבים, לקראת הוועידה ולקראת מערכת הבחירות. ח"כ אמירה סרטני דיברה על העבודה בכנסת והעלתה נושאים הנוגעים ישירות בטיפולה, כנושא החינוך.

נושאים אחרים שוכו אף הם לטיפול: הפעילות המוניציפאלית, האיגוד המקצועי, הפעילות בדור הצעיר במיגזר הערבי, בקבה"א ובמגזר הערבי. לא נפקד גם מקום של הרצאה על "השמאל והימין במדינת ישראל", מפי פרופ' זאב שטרנהל, וכמובן — מסיבה אל תוך הלילה.

"היו לנו שלוש מטרות" אומר נחום שור, רכז מחלקת ההסברה "לכייל את המערכת והפעילים המרכזיים שבה, על תוכנית הפעולה בשנת הבחירות, להקנות לפעילים עדכון על התפישות הבסיסיות בתחומים השונים ולגבש כצוות אחד, כרשת הנחיה אחת. האנשים שבאו, באו מתוך העשייה המפ"מית. היתה אווירה של לימוד! אנשים לא התפרפרו. השאלות שנשאלו היו ענייניות והעידו על מעורבות גבוהה. ניתנה כאן אפשרות לפגוש את הנהגת המפלגה, להחליף דעות ולשאול שאלות את מעצבי האסטרטגיה תוך ליבון בעיות עיוניות. להערכתנו, הסמינר השיג את מטרותיו".

"קיבלתי כאן כלים להתמודד בזירה שאני מנהל בשטח עם אנשים", סיכם אחד המשתתפים, "אבל מעבר לכך — פגשתי פעילים כמוני, ממקומות אחרים בארץ. שמעתי מה הם חושבים על אותם נושאים שגם אני מתמודד איתם, ראיתי מי הם פיזית, וכך יצאתי לא רק עשיר בידע, אלא גם בחברים חדשים".

צילמו וימי כהן

לא דיברו על אלקסיס

מתכוננים לסוכות

בירושלים ובעפולה נשלמות והולכות בימים אלה ההכנות לקראת פעילות סוכות.

בירושלים מתוכנן הפנינג המוני במתכונת הייד פארק ב"סוכת הידברות", שיחול בבוקר שבת ה־10 באוקטובר ויימשך לאורך כל היום בגן סאקר בלב העיר. צימי מסניף ירושלים קרא לסניפי מפ"ם ברחבי הארץ לארגן את טיולי סוכות לירושלים ביום האירוע. לרשותם יעמיד הסניף לרשות המטיילים מדריכים לסיור בעיר ואחר־כך תהיה השתתפות פעילה ב"הייד פארק".

בעפולה יימשך אירוע סוכות שלושה שיא ב"סוכת שלום" של אנשי הסניף. ממחלקת הארגון נמסר, כי מצפים להשתתפות פעילה של סניפי וקיבוצי העמקים הסמוכים.

מכל מקום

צעירים לנהריה

ישיבת מזכירות חגיגית התקיימה באוגוסט בסניף מפ"ם בנהריה, בהשתתפות רכז האיזור אלי סערו, לסיכום שנת הפעילות שחלפה ולהתוויית דרכי הפעולה לקראת השנה החדשה, תוך ניתוח וביקורת עניינית על פעולות הסניף.

הדוברים הבליטו את ההישגים, אך לא נמנעו מלגעת בליקויים וכשלונות, כשהמטרה המוצהרת היא לגבש את המתכון הרצוי לתוכנית פעולה עתידית, שתגייס הן את ותיקי הסניף והמזכירות והן את חברי החטיבה הצעירה.

בהתייחסם למבצע 1:1, סיפרו הפעילים כי במהלכו בלטו השינויים שחלו בשטח מבחינת ההרכב הדמוגרפי של הסניף. מצד אחד, החברים הוותיקו והמגבלות הפיזיות עשו את שלהן; מצד שני, לא הצטרפו די צעירים, אמנם לפני שנה החלה קליטת שכבת גיל צעירה יותר, אך לא בכמות מספקת, בהתחשב במספר הצעירים תושבי נהריה שניתן לצרפם.

בסיכום הוחלט להעמיד במרכז הפעולה להרחבת מסגרת החטיבה הצעירה את נדב רם, ששימש עד כה כמזכיר הסניף, ומתוך מודעות ודאגה לפעילות השוטפת ימשיכו ויעבירו תפקידים מרכזיים אחרים לצעירים יותר. "אני מאמין שהם יעשו את המלאכה על הצד הטוב ביותר", אמר אחד הוותיקים, "עם המוטיבציה שלהם ושיטות העבודה המותאמות, כפי שהם אומרים, לרוח הזמן, יש לקוות לתוצאות חיוביות".

ברכת הנשיא

לפני ערב ראש השנה נפגשה קבוצת ותיקים וגימלאים ממפ"ם עם נשיא המדינה חיים הרצוג בלשכתו. במהלך הפגישה, אותה יזם [illegible] מן המחלקה לאיגוד מקצועי, [illegible] הוותיקים את ברכתם לנשיא ושמעו ממנו התייחסות למותו של [illegible] המייסדים, הארי שבחבורה, מאיר יערי. "דומני כי אי־אפשר לומר דברים [illegible] בלי להזכיר זאת," אמר הנשיא. יערי, ועימו יעקב חזן, יבדל לחיים ארוכים, [illegible] בראש הגרעין היסודי, אבן הצור שעליה קמה תנועה גדולה, תנועה אידיאליסטית [illegible] ומתלכדת, תנועה של הגשמה אישית, תנועה של מהפכה חברתית, [illegible] לבנייה, לצדק ולשלום. אתם, ותיקי תנועת מפ"ם והשומר הצעיר, [illegible] מעין של אמונה גדולה בכוחו של האדם להיטיב את עצמו ואת [illegible] שהולידה מעשים גדולים בכל מערכות העם בהתיישבות חלוצית, [illegible]

"אני יודע שאתם מביטים היום סביבכם בדאגה", אמר הנשיא, [illegible] מתופעות שונות המתרחשות בחברה הישראלית, [illegible] שעליהם חונכתם וחינכתם. [illegible]

גידול של 20% ביצוא היהלומים בספטמבר

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

גידול של כ־20 אחוז נרשם ביצוא היהלומים מישראל בחודש ספטמבר, והיצוא הסתכם ב־221 מיליון דולר, לעומת 185 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

יצוא היהלומים מאז תחילת השנה הסתכם ב־1.54 מיליארד דולר, והו גידול של 23 אחוז לעומת התקופה המקבילה ב־86.

הגידול הנמשך ביצוא היהלומים נגזר מהמעבר ליצוא אבנים גדולות יותר מבעבר.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6551 חלקה 194, 219 ברחוב יהודה הנשיא המסומנת כאזור מגורים מיוחד ע"פ ת.ב.ע. 548 בקשה למתן אישור לרישום שטחים עפ"י תבע 548.

מהות הבקשה: שינוי צורת המגרש מהמופיע בתבע 548 אולם במסגרת השטח הציבורי הפתוח שבתוכנית. כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבנייה התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה התשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז ירושלים, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' 3256, שינוי מס' 3/82 לתכנית מס' 966 ג'" (שינוי לתכנית מתאר מקומית).

ואלה השטחים הכלולים בתכנית: ירושלים, שכ' הר נוף, מתחם 9, מגרש 170; מתחם 6, מגרשים 169, 171 — שעל־פי תכנית מס' 966 ג'. שטח בין קואורדינטות רוחב 166350־166600 וקואורדינטות אורך 132400־132650 — הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד שטח ממגרש מיוחד לבנייה לשטח פתוח ציבורי.
ב. שינוי יעוד שטח פתוח ציבורי למגרש מיוחד לבנייה.
ג. שינוי יעוד שטח מסחרי למגרש מיוחד לבנייה.
ד. שינוי גבולות מגרשים.
ה. קביעת חזית מסחרית.
ו. הגדלת מס' קומות מ־6 קומות ל־8 קומות על עמודים.
ז. קביעת בינוי והוראות בינוי בהתאם לנספח הבינוי.
ח. שינוי ההוראה בדבר גודל יחידות דיור ומתן אפשרות לבניית דירות ששטחן קטן מ־100 מ"ר.

הודעה על הפקדת השינוי האמור פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3295 מיום 23.1.86, עמ' 1257. השינוי האמור, בצורה שאישרה הוועדה המחוזית עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, במח' מהנדס העיר, רח' הלל 23 ירושלים.

אלי סויסה — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלת בנייה בגוש 6385 חלקה 130 ברח' ביאליק פינת חפץ־חיים.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ג' בו מותר להקים בניין דיור בן 5 קומות על עמודים וחדרים על הגג, 137.5% בניה 6.27 דירות.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 5 קומות על עמודים וחדרים על הגג 148.40% בנייה 7 דירות, ומרפסות ללא גג בולטות 1.5 מ' מחוץ לקו בנין קדמי.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/261/1/1".

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6586, חלקה 31, גוש 8981 חלקה 4 אזור התעשיה.

עיקר הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד קרקע מחקלאות לאזור תעשיה מיוחד, קביעת שטחים לצורך סלילת דרכים והוראות בניה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3316 התשמ"ו, עמ' 2970 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 16.6.85, ובעיתון ערב מעריב מתאריך 18.6.85 ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 30.6.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 23 לתכנית מתאר 101/02/2 — "אילת מזרח", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:
1. פיתוח מרכז עירוני לאילת על שטח שדה התעופה עד אזור המלונות, חוף צפוני.
2. קביעת מרכז מסחרי ואזורי לתיירות ומלונות.
3. אזור למכונים ימיים.
4. אזור לטרמינל תחבורה.
5. אזור למוסדות מחקר וחינוך על־תיכוני.
6. אזור לבריכות.
7. פארק צפרות.
8. דרכים, מסילות ברזל.

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: שטח התכנית: 2,631 דונם — "אילת מזרח". מצפון — הערבה, ממזרח — חוף הים, מדרום — ורד הערבה, ממזרח — אזור לא לתכנון.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

על המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט ונימוקים בלווית תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.

שלום דנינו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

בית המשפט המחוזי בירושלים — תיק הצהרות מוות 44/87

בעניין: חוק הצהרות מוות תשל"ח — 1976; ובעניין: הצהרת מוות של נספי שנות השואה המפורטים להלן; המבקשים: חנן לוינסון.

הודעה

לפניו יודע כי המבקשים פנו אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 9.11.87 בשעה 9.00. אלה תיאורים של הנספים לפי הצהרות המבקשים:

שם הנעדר, מקום לידתו, תאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים ידוע אחרון	התעסקות	אזרחות	התאריך והזמן לאחרונה שבו נראה חיה או שהנעדרים עדיין היו בחיים והמקום שבו נמצא אז
גולדה רוזנברג		צ'נסטוכוב פולין	עקרת בית	פולין	1941 — במחנה ההשמדה אושוויץ

מבקש אחרים: כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל, מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט, בין בכתב עד יום הדיון ובין בעל פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרת מוות יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל בעצמו או ע"י בא כוחו ויגמק את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט בכתובת שיתנה על ידיו, שבה פורטו טעמי התנגדותו או ימסור הודעה בפני פקיד רישום־קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יחליט בית המשפט כראות עיניו.

[illegible] אליהו, צ. בן־זוהר

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 כושנים ביהדות – כמוכות תשכו (כ). 08.40 ספרות יסודי – מסך לספרות – יש לי חלום (כ). 09.00 אנגלית ר. 09.20 חינוך מיוחד – השעה שלנו – רג הזהב (כ). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך – פרפר נחמד – חגי תשרי. 11.00 חשבון ה' – שברים שקלים (כ). 11.15 צרפתית על יסודי. 11.30 גאוגרפיה כללית ה"ד – יפן – בקצה המרחקים. 12.00 ספרות ו"ט – אגדות חגי המעגל (כ). 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.20 הסטוריה כללית האיסלאם. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: מדינות באפריקה. 15.00 רכבת ההפתעות – סרט אנימציה. 15.20 נכרית פלפלת להתעורר בזמן. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים סניות – רפוס. 15.55 רחוב סומסום. 16.25 ילדת הסלא – תהליך לאב – פרק 17. 17.00 ערב חדש. 17.30 תהילה – שם הפרק צריך לחצות את הנהר. מהומות בביה"ס לאמנויות על רקע הפקת מחזה המבוסס על הספר הקלברי פין. השחורים מתקוממים, המנהל נבהל, אך בסופו של דבר הכל בא על מקומו בשלום. 18.20 סרט הנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 עם הכוכבים: להיות רמעות לפחרים (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.03 עד סוס מגזין לסוס ולכידור. 20.30 תביעות קטנות. תכנית דו־שבועית, הדנה בתביעות קטנות, בסכומי כסף שאינם עולים על 3000 שקלים. השופט לשעבר דן כהן הוא הבורר באולפן. ופסיקתו מחייבת את הצדדים. טיעוני הצדדים מועלים במקורם בפעם הראשונה באולפן תביעות קטנות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 לקראת שידור. 21.50 שושלת (ראה המניה). 22.40 מצב הרוח – מגזין דו שבועי לענייני תרבות ואמנות בתכנית משולבים מופעים, ראיונות וכתבות בתחומים אחרים. מנחה: ירון לונדון. 23.30 סדרת מתח אלפרד היצ'קוק מגיש – שם הפרק: חיה ותגלת – ד"ר טריון מקבלת שיחת טלפון מפחידה מאדם המאיים על חייה. אולם העובדה המפחידה מכל היא שהקול ששמעה בטלפון נשמע כקול בעלה, שנהרג 4 שנים לפני כן בתאונת דרכים. 23.55 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניתנה באך: סונטה מס' 3 בסול מינור לוויולה דה גמבה וצ'לו. קמפרה: אריון קנטטה לסופראן, לחליל, לכנר, ויולה וצ'מבלו. היידן: קונצ'רטו במה מג'ור לכינור, צ'מבלו ולכלי קשת. רוסיני: סונטה לכלי קשת מס' 4 במי במול מג'ור. ליסט: פנטסיה הונגרית לפסנתר ולתזמורת. שופן: הסילפידים בלט. 09.00 קונצרט בוקר מנדלסון: הפתיחה מערת פינגל. ברהמס: סונטה מס' 1 במי מינור לצ'לו ולפסנתר. שוברט: חמישיית כלי קשת בדו מג'ור. בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ולתזמורת, מוצארט סרנדה מס' 4 ברה מג'ור. 11.57 פינת השיר משירי אברהם בן יצחק (סונגה). 12.00 אמנים באולפן ריקי סרבר־פסנתר /במלאת 30 למותו. שומאן: שירי היינה, אופ. 24 (י. וינרמילר בריטון). פרנגו: סויטה ברזילאית. הדליש: רישומי ילדות ולאוריגורנו: פסטוראלה ודאצ'ניצה, אופ. 37 בארטוק בטבע. 13.05 בהאזנה ניגונות בוקריני: קונצ'רטו ברה לחליל ולכלי קשת. היידן: שלישיית בריטון מס' 109 בדו. ברליוז: רומנס וקפריס. פולנק: סויטה צרפתית על פי נושאים של קלוד ג'רבז. פארישׁ: קונצ'רטו בסול מינור לנבל ולתזמורת. רביסיו רפסודיה לסקספון ולתזמורת. ראבל: רומנסה יהודית ספרדית. מוצארט: הלצה מוסיקלית. 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו. דיוקן של מלחין – אנדרה היידן. מסע סביב לפסנתר מלאומה. המגדל הפורח באוויר, יומן סירי בדסעיר. 16.00 מוסיקה ליום ראשון ניקולאס גומברט: מוטט אווה רגינה. יקוב ארקדלט: מוטט. אהירגן וילרט: מוטט אווה רגינה. אנדרה קמפרה: מיסת המתים. מוצארט: מיסה. 18.00 רפי מסנתר הורוביץ במוסקבה. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד – רנטי מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי (ש'ח). מונטוורדי: מתוך מקרתי מוסיקליו המבט והמגרת, לפנים הייתי שלי. פרסקובלדי: טוקטה מס' 11 לצ'מבלו. ראינדיה: כשליבי התענה באהבה. רוסי: כשהלילה פורש כנפיה. מארזו: סויטה מס' 5 לשתי חליליות וכס מטרפרו, לאמברטו: צילו של אוהבי. כאנרו: סונטה במי במול מג'ור לוויולה דה גמבה וצ'מבלו. כאנרו: קונצ'רטו איטלקי. טלמן: ליבי יהללך – קנטטה. 22.30 מן המקורות המוסיקה בתנ"ך: המלוכה. 23.00 מחזורי יצירות. שוברט: מחזורי שירים.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 חוגה – עם בני הגרל. 09.05 טלרדיו – שירות מידע למאזינים. 10.05 סיירקד – מתלות ושירים משלנו. 11.05 מגיני בוקר מגישו גדעון הוד. 12.05 מעורב ישראלי – עם חנפי כהן. 13.00 חדשות ותכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת. צרפתית למתקדמים. 16.05 דרייעקרה – מגזין נוער. 17.10 צבעי הקשת: ממזרח ממערב וגם משלנו. 18.05 מנחת ערב. 19.30 שירים לעולם. 22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין ההורים לילדיהם עורכת ומנחה רבקה מיכאלי יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב – פסיכולוג חינוכי קליני. כשהילד זקוק לחינוך מיוחד.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין – עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 כוכב הבוקר: עם הגרי מנציני, הזמרתו ומקהלתו. 10.05 כל צבעי הרשת. 12.10 אלף־אלף כבית – עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום – חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק – רווי הזמור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 שעה קלה עם אריק סיני 17.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים. 17.55 קראתי ספר – קוראים ממליצים. 18.05 שירים עבריים. 18.45 היום בספורט היום הזה. 19.35 עם ישראל – מוסף לענינים יהודיים בעולם. 20.05 שלום לכן דודי – פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי – מנחה: אלכס טלמור. 00.15 להאחז בחלום – שירים לסיום של יום.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 מבוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 מסיקה – עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 אחד אחד – להיטים עבריים. עורכת ומגישה: שירה גרא. 14.05 דו רה יומי. 15.05 שירים לתג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה – עם שמואל גושתן. 18.45 משולש – עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 רדיו ספורט – מגזין ספורט. 20.05 עושים מרינה – עורך ומגיש: דודו רייך (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהסבר"ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע, חיים שתיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם ד"ר ניסים קלדרון – מרצה לספרות עברית. 00.05 ציפורי לילה – עם שלמה ארצי. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 19.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 סבבכבסיס – אינפורמציה, ר"שים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה – עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר – להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים – עם שמירה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע? שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש – עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית – עם יקיר אביב. 18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים – עם יגאל רביד. 21.05 ארום עתיק – שירים שלא נס ליחם – עם מיכל שטאלי. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב
9.10 ,7.15 ,4.30
אסתר: הטורף 9.40 ,7.15 ,5
אורליה: החנות מעבר לפינה 9.30 ,7.15 ,3
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30 ,7.00 ,4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: טוויסט וצעקה 9.30 ,7.00
דקל: האלמנה השחורה 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: ילדים חורגים לאלוהים 7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס 9.30 ,7.15 ,5
לימור וחדש: מעקב חושני 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים 9.30 ,7.30
סינמה 1: סוד ההצלחה 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לא יכולה בלי זה 9.30 ,7.15 ,3 ,12 ,12
רב־חן:
חן 1: פגישה עיוורת 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ליבו של אנגל 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: נשק קטלני 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אני והחברה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: הבלתי משוחדים 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: רובוקופ 9.10 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: המשפחה 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 2: גברים גברים 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 3: משפחת המלוכלכים 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: נודדי החוק 10.00 ,7.50 ,5 ,2

רמת־גן
אואזיס: פגישה עיוורת 9.30 ,6.40 ,4
לילי: מרבץ לוהט 9.30 ,7.15
ארמון: הטורף 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הגוכל, האוהבת והמאהבת 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: מעקב חושני 9.15 ,6.15
גן 4: אני והחברה 9.40 ,7.30 ,5

ירושלים
אדיסון: השוטר מבברלי הילס 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: לוחם עם כבוד 9.15 ,4.30
כפיר: הבלתי משוחדים 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: בייבי אריזונה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: המשפחה 9.00 ,7.00
סמדר: אני והחברה 9.30 ,7.00
והבירה: טנור לרגל שיטוצים
אורון
אור 1: מעקב חושני 9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: לא שם זין 9.30 ,7.15 ,4.30
אור 3: לא יכולה בלי זה 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: סוד ההצלחה 9.00 ,6.30
אור 5: קוקה קולה קיד 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: רובוקופ 9.00 ,7 ,4.30

תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 21.45 ,18.45

חיפה
אורה: השוטר מבברלי הילס 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: האלמנה השחורה 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: גבר מאוהב 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: כלא הילטון 9.15 ,7.00 ,4.30
אורליו: החנות מעבר לפינה 9.15 ,6.45
קרן אור המחודש: לא שם זין 9.15 ,7.00
פאר: הטורף 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה
שרון: המכשפות מאיסטוויק 9.15 ,7 ,5
סטודיו: רימון חי 9.15 ,7 ,5

חולון
מגדל: רובוקופ 9.30 ,7.15 ,5
מגדלי: הטורף 9.00 ,6.00
רינגה: תתיך אמריקאי 9.30 ,7.30 ,5
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: סוד ההצלחה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה
היכל: השוטר מב. הילס 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל – הפסטיבלים
א', ב', ג' – שירותים אישיים 9.30 ,7.45

באר־שבע
חן: שומר ראש 9.10 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה
היכל 1: השוטר מבברלי הילס 2 9.10 ,7.15 ,5
היכל 2: רובוקופ 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: משפחת פלורד 9.30 ,7.15

כפר־סבא
בית ברל: פרוט בכתי הקולנוע 12.00 ,10.00

עפולה
מופתרון: חנות קטנה מטריפה 9.00

גבעתיים
חורו: רובוקופ 9.30 ,7.15

ראשון־לציון
רון 1: השוטר מבברלי הילס 2 9.30 ,7.15
רון 2: משפחת פלורד 9.30 ,7.15

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים — גני בת־ים — הנביאים 3
חולון — אחרון — הופיין 52
ירושלים — קרית משה — קרית משה 1
נתניה — מקסים — סלומון 2
פתח־תקוה — קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן — פינצ'י — חיבת ציון 43
תל־אביב — דיזנגוף — דיזנגוף 132; קינג ג'ורג' — המלך ג'ורג' 25
חיפה — יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100; באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – פנימית, נשים.
הדסה ע"כ — ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
ביקור חולים — כירורגית

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 20.00–08.00, בימי ו' בין 15.00–08.00, טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד מיד — אוזן קשבת הטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי — 04־922222

קו פתוח לחיילים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 222782.
"קו פתוח" — אוזן קשבת ליהודים ובני־נוער — 03־221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקתדרה לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–24.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00–21.00.
הכתובת: רח' כריכבכא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 623566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 285822, 294869.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לנפגעות האיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה — טלפון 065־95334; טבעון — 101, טלפון 04־931401; נהריה — טל' 04־823333; בת־ים — טל' 5511111; באר־שבע — טל' 057־74767; שח"ל בגוש דן, טל' 03־330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וביום אחרי חג בלבד.

כ־50 בני נוער תקפו ערבים העובדים באכסניה בכפר סמיר

טלקס

● הנחה במס למייצאי הפרחים

החל מה־1 באוקטובר נהנים מגדלי הפרחים בישראל מהנחה של 5 אחוזי מכס ביצוא פרחים לארצות השוק המשותף באירופה – מסר שר־החקלאות אריק נחמקין, שחזר בימים אלה מאירופה, שם ניהל מו״מ עם מוסדות השוק ונפגש עם שרי חוץ בקהילה האירופית.

במסיבת עתונאים שקיים השר בלשכתו בתל־אביב מסר נחמקין, כי 5 אחוזי הנחה במכס שווים ל־6 מיליון דולר שיתוספו למגדלים כתמורה על עבודתם.

יוסף גלילי

● יוגבר הפיקוח על השוק האפור בחקלאות

„ועדת אדמוני", שבדקה את פעילותן של מועצות הייצור במגזר החקלאי, קבעה, שכל המוצרים, שמחירים מוסכם בין משרד החקלאות למגזר החקלאי, כמו פטימים, ביצים, חלב ומוצריו, תפוחי אדמה, בצל, גזר ועוד – כמויותיהם ומחיריהם יציבים בשוק, אין בהם מחסור ופער התיווך הוא „נמוך ביותר".

„זוהי תרומה משולשת לעקרת הבית, לחקלאי ולאוצר המדינה (אינדקס)" – אמר שר־החקלאות אריק נחמקין, בפגישה עם עתונאים ביום ה׳ בלשכתו בתל־אביב, בה הודיע כי הוא נחוש בדעתו – גם בעקבות דו״ח „ועדת אדמוני" שהוגשה לו זה עתה – להגביר את הפיקוח על השוק האפור והשחור בחקלאות, בו פער התיווך הוא למעלה מ־40 אחוז בהשוואה לפער התיווך בענפים שהם בתיכנון. **יוסף גלילי**

● בוטלה הזמנת מצרים לתערוכת הפרחים בחולון

בלחץ המחלקה להגנת הצומח במשרד־החקלאות בוטלה הזמנת מצרים לתערוכת הפרחים בחולון, בשל החשש לחדירת מזיקים – נודע לכתבנו ממקורות מוסמכים.

האיסור ליבוא הצמחים ממצרים יצא מהאגף להגנת הצומח למרות לחצו של משרד־החוץ בנדון. המשרד הביע תקווה ששלטונות מצרים יקבלו זאת בהבנה. **אשר שילוני**

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

שני בני מיעוטים העובדים באכסניית הנוער בכפר־סמיר שליד חיפה הותקפו בליל־החג על־ידי כ־50 בני נוער ונזקקו לטיפול רפואי.

בני הנוער, ובהם שלושה חיילים במדים, הגיעו לאכסנייה סמוך לשעה 10.45 כשהם מצויידים במקלות. שלושת החיילים כיוונו את נשקם האישי לעבר בני המיעוטים ואף דרכו אותם. במקום התפתחה קטטה במהלכה נפגע אחד מבני המיעוטים בראשו ממכה בחפץ קהה, ככל הנראה גרזן, וחברו נפצע באורח קל. השניים פונו לבית־החולים „רמב״ם" והפצוע בראשו נותח.

הנערים נמלטו מהמקום לאחר שמנהל האכסניה הודיע להם כי הזעיק את המשטרה.

אתמול בשעות הצהריים שבו הנערים למקום אך נמלטו לאחר שמנהל המקום שב והתקשר למשטרת חיפה. הרקע למעשה הוא ככל הנראה סכסוך בין בני נוער עם בני המיעוטים, אולם משטרת חיפה אינה מוציאה מכלל אפשרות כי הרקע הינו לאומני.

חברי מזכירות מפ״ם בחיפה מביעים את מחאתם על מעשי הבריונים נגד עובדים ערבים באכסניית הנוער בכפר־סמיר.

„כל אירוע של תוקפנות ובריונות, מדאיג, אולם כחיפאים, הגאים בדו־הקיום הקיים בעיר, אנו מודאגים כפל כפליים. אם בחיפה מתרחשים אירועים כאלה אנא אנו באים. אנו פונים לכל הנוגעים בדבר לברר ולבדוק מה הביא למעשי הבריונות, להעניש את האשמים ולמנוע בעתיד הישנות מקרים דומים", נאמר בהודעת מזכירות מפ״ם חיפה.

צעירה נרצחה בנתניה — אמה ואחיה נעצרו כחשודים

נעצרו 2 חשודים ברצח תושב קריית־מוצקין

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי״ם

ירדנה חמי בת 23 משכונת אזורים בנתניה, נרצחה אתמול בבוקר בדקירות סכין מטבח. אמה ושני אחיה נעצרו כחשודים ברצח.

סמוך לשעה 4.30 לפנות בוקר הוזעק נהג אמבולנס על ידי המשטרה לרחוב שמורק 65 בשכונת אזורים. צוות הנט״ן שהגיע לבית המשפחה, בקומה הרביעית, מצא את ירדנה חמי עדיין בהכרה, כשהיא מצועה בחזה בסכין מטבח שחדר לחזה ויצא דרך הגב.

הפצועה הועברה לביה״ח לניאדו והוכנסה לחדר הניתוח, שם ניסו הרופאים להחיותה, אך סמוך לשעה 9 בבוקר נקבע מותה.

משטרת נתניה מינתה צוות חקירה מיוחד לבירור נסיבות הרצח.

רצח בקריית מוצקין

יוליק גיסמן (42) תושב קריית־מוצקין נרצח בליל יום חמישי על רקע כספי. משטרת זבולון עצרה שני חשודים בביצוע המעשה.

ביום ששי נמצאה גופתו של גיסמן בשעות הבוקר על־ידי תושב קריית־מוצקין כשהוא מוטל לא הרחק מבית הקולנוע „אורות" שבקריה מכוסה בסדין. האורח הזעיק את המשטרה וזו פתחה מיד בחקירה נמרצת לגילוי נסיבות הרצח ומבצעיו. על הגופה נמצאו סימני אלימות וחבלות וכן הוברר כי הקרבן נדקר בסכין. במהלך החקירה נעצרו שני חשודים בביצוע המעשה. השניים נעצרו בדירה השייכת לנרצח.

בעת שהשוטרים הגיעו לדירה שרר בה אי־סדר וככל הנראה התפתח בה מאבק בין הנרצח לבין שני חשודים. הרקע לרצח קשור בחוב כספי שחבו שני החשודים לבעל הדירה.

לכתבנו נודע כי חשוד אחר הורה כבר בביצוע הרצח, אך טרם בוצע שיחזורו. שני החשודים, תושבי קריית־מוצקין כבני 30, יובאו הבוקר לבית־משפט השלום בחיפה להארכת מעצרם.

ילד רוכב אופניים נדרס למוות ע״י נהג אמבולנס

הילד אלדד בוזינסקי בן 8 מכפר־סבא נהרג ביום הכיפורים כאשר רכב על אופניו ונפגע על ידי אמבולנס מד״א שנסע בתפקיד.

התאונה אירעה כחצי ק״מ אחרי צומת הכפר הירוק, לכיוון צומת הקאנטרי קלאב והרצליה.

הילד נפגע מהפגוש הימני של האמבולנס ונהרג במקום. רופא ילדים שהגיע למקום, ד״ר יצחק גינוסר וניידת טיפול נמרץ מד״א, ניסו לבצע בו החייאה, אך בדרך לביה״ח בילינסון, נקבע מותו.

נהג האמבולנס, בן 24 נעצר, נחקר ושוחרר על ידי המשטרה.

בשיחה עם כתבת עתי״ם מסר מנהל מד״א בנתניה, אברהם ברגר, כי תופעת הילדים שנסעו באופניים לכל רוחב הכביש בכבישים בין עירוניים, היתה תופעה בולטת ביום כיפור זה והיקשתה על נהגי האמבולנס שנסעו בתפקיד בכל כבישי הארץ לבצע את תפקידם.

הוא סיפר, כי ילדים קטנים עצרו אותו בנתניה ושאלו אותו היכן הדרך להרצליה. בני 6 ו־7 נסעו בכבישים בין עירוניים מרחקים גדולים ונהגי אמבולנס רבים התלוננו על התופעה.

רוכב קטנוע נפצע קשה

ישראל קיש תושב בת־ים נפצע קשה בערב יום הכיפורים, לאחר שהתהפך עם הקטנוע עליו רכב בפתח־תקווה. נוסעת שנסעה עמו נפצעה קל.

התאונה אירעה סמוך לשעה 5 אחה״צ בדרך פתח־תקווה, ליד בית החרושת לקופסאות פח. נסיבות התאונה טרם ידועות. הפצוע הועבר לביה״ח בילינסון בפתח־תקווה.

(עתי״ם)

בפלילים

בני מיעוטים שדדו אופניים ושעונים מילדים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בני מיעוטים מיפו שדדו ביום הכיפורים אופניים ושעונים מילדים שרכבו להנאתם בכביש אסף הרופא — בית־דגון. האופניים השדודים נמצאו על־ידי המשטרה בכפר חב״ד. החשודים, ארבעה תושבי יפו בני 15, נעצרו לחקירה על־ידי שוטרי תחנת ראשל״צ.

סמוך לשעה 14:00 הגיעה לתחנת משטרת ראשל״צ הודעה על שני ילדים תושבי העיר הנעדרים מביתם.

ניידת יצאה לאיזור ופגשה בדרכה קבוצות רוכבים נוספות שסיפרו כי הותקפו על־ידי ארבעה צעירים שהיכו אותם, איימו עליהם וגזלו מהם שעונים וזוגות אופניים.

השוטרים איתרו את הנעדרים ובסריקות שערכו באיזור אחר התוקפים נעצרו ארבעה נערים. בביתו של אחד מהם נמצא שעון יד השייך לאחד הילדים.

מחקירתם נתברר, כי הם תיכננו להעביר את האופניים ללוד. כשעשו דרכם ללוד, דרך כפר חב״ד, נעצרו על־ידי תושבי הכפר שחשדו בהם ואילצו אותם להשאיר בידיהם 6 זוגות אופניים שדודים.

החשודים נעצרו לחקירה היום בפני שופט.

6000 דולר נשדדו מדירה בראשון־לציון

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

6000 דולר נשדדו ביום חמישי בלילה מדירה בראשון־לציון. בעל הדירה, יוסף צרפתי בן 60, נפגע ממכת אגרוף בפניו וקיבל טיפול במקום.

סמוך לשעה 3 לפנות בוקר התעוררה בעלת הדירה, גם היא בת 60, בעקבות רעשים וניגשה לשירותים. כשחזרה לחדר השינה מצאה שני רעולי פנים רכונים על בעלה ומצמידים סכין לגופו. האשה החלה לצעוק ואחד השודדים דחף אותה לכיוון המיטה. אז החל בעלה לזעוק והשודדים היכו אותו באגרוף בפניו וסתמו את פיו בסמרטוטים.

השודדים הפכו את הדירה ומצאו 6000 דולר מתחת למזרן. הם נטלו את הכסף, חתכו את כבל הטלפון ונמלטו.

צרפתי יצא החוצה ופתח בצעקות והמשטרה שהגיעה למקום פתחה בחקירה.

סגן מנהל בי״ס נאשם בהפעלת תחנה בכבלים

מאת שלי יחימוביץ׳, כתבת „על המשמר"

סגן מנהל בית־ספר ממלכתי־דתי בדימונה מואשם בהפעלת תחנת טלוויזיה בכבלים.

בכתב־האישום נטען, כי עזרא רוגן בן 44 הפעיל יחד עם שלושה שותפים נוספים במחסן ביתו תחנת טלוויזיה בכבלים. הנאשם ושותפיו סיפקו שירותי טלוויזיה וסרטי וידיאו.

הנאשם ושותפיו נלכדו על־ידי שוטרי משטרת דימונה בחודש דצמבר אשתקד, בעת שהפעילו את התחנה והקרינו את הסרט „שיר לך לנצח".

לרבקה רון ובני המשפחה

איתכם באבלכם הכבד במות האח

בנו וקסלר ז״ל

קיבוץ מזרע

תשובות לחידות היגיון

רוכבי אופנים וכלב

הכלב עבר מרחק של 15 ק״מ. הרוכבים נפגשו באמצע הדרך, בקילומטר העשירי מכל צד. כיוון שמהירותם היתה קבועה, 10 קמ״ש, הם עשו את המרחק בשעה אחת. הכלב, שמהירות ריצתו היתה 15 קמ״ש, רץ במשך אותה שעה ועבר 15 ק״מ.

ארוכת הדרך

החתול יטרוף את העכבר. לאחר שיעבור בכל העיגולים ויצבור את כל 101 הנקודות.

איך מודדים

זורקים את האוסצילוסקופ לתוך הבאר ומודדים בעזרת שעון־עצר את הזמן שעובר עד שיפגע בקרקעית. אחר כך מסתייעים בנוסחה פיסיקאית ידועה לחישוב מרחק בעזרת מהירות הנפילה: $Y = 4.9 \times T^2$ (הגובה במטרים = 4.9 כפול זמן הנפילה ברבוע).

כמה משולשים

48. זה מה שיצא לכם?

חלוקה שווה

זה מה שמתקבל

תנו מבט

הפרצוף יוצא הדופן הוא מספר 6 (ראשון מימין), שחסר בו מרכיב U.

והמספר החסר

המספר החסר בפלונטר של המשושים הוא 5. סכום המספרים בכל משושה הוא 20.

עוד מספר חסר

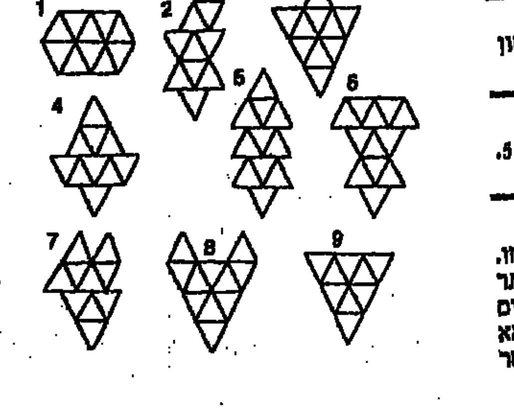
ברגע שתופסים את ההגיון אין חידה קלה מזו. העיקרון הוא שבכל שורה המספר הימני ביותר הוא תוצאת החיבור של שני המספרים השמאליים, פחות המספר השני מימין. לדוגמא (שורה עליונה) 10 = 30 — 7 + 33. המספר החסר הוא איפוא 44.

יש כאן טעות

משחק ילדים. הטעות היא כמובן בעיגול הראשון משמאל, בשורה התחתונה, במקום 170 צ״ל 169, כי המספרים מתקדמים בקפיצות של 11.

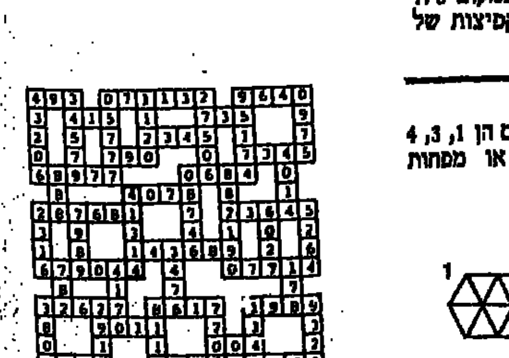
משחק הרכבה

הצורות המורכבות מ־10 משולשים הן 1, 3, 4 ו־7. כל האחרות בנויות מיותר או מפחות משולשים, ראו בעצמכם.

לבעלי סבלנות

הנה הפתרון של התשבץ. יש לכם כוח לבדוק?

שישה סופרים

לכנון הוא פובליציסט; הבי — משורר; גרין — סטירייקון; וורדי — היסטוריון; אפרתי — מחזאי ושאורי — נובליסט. כך יצא גם לכם?

איך מאייתים

אם הפקידה שמעה את האות „ל", מה המשיכות היתה ל„כמו מה"?

„תרים ידיים וזרוק הנשק" — קראה ערביה עם סכין שלופה לקצין מג״ב

„שמעתי מאחורי קריאה בערבית, תרים את הידים וזרוק את הנשק. עם הקריאה הסתובבתי אחורה, ותוך כדי הסיבוב הבחנתי בסכין שהיתה שלופה ומכוונת לגבי".

במלים אלה תיאר קצין משמר הגבול, מפקח איתן לוי, את הנסיון לרצוח אותו במהלך פעילות שיגרתית של משמר הגבול באזור שער שכם בירושלים.

ביום ו׳ סמוך לשעה 9 בבוקר בדק המפקח אליו נלווה שוטר, את הערכות אנשיו באזור שער שכם. בשעה שעמד על אי תנועה מול שער שכם, שמע מאחוריו קריאה של אשה ערביה כבת 30 אשר הניפה לעברו סכין מטבח ארוכה וניסתה לרצוח אותו. „נתתי לה מכה ביד תוך כדי הסיבוב. הסכין נפלה, דרכתי עליה ועצרתי את האשה.

הוא סיפר, כי סיור ממונע של משמר הגבול שהיה במקום אסף את האשה לתחנת המשטרה במגרש הרוסים.

עוד הוא אמר, כי האשה התכוונה לדקור אותו והסכין כבר היתה במרחק סנטימטרים אחדים מגבו, כאשר נחלץ. „פעלתי כמו שצריך. רק לאחר מעשה הבנתי שיכולתי לאבד את חיי", אמר הקצין.

בשיחה עם כתב עתי״ם אמר הקצין, כי הקהל שהיה במקום לא הגיב והתפזר תוך שניות. לאחר מכן החיים ברחוב חזרו לשיגרה רגילה. האשה לא התנגדה למעצר.

האשה, כבת 30, היתה לבושה בשמלה פרחונית. היא נחקרת עתה במשטרת מרחב ירושלים וטרם ברור הרקע למעשה. נבדקת אפשרות אם האשה שפויה. (עתי״ם)

אלף איש חסמו בליל החג את צומת אור־עקיבא ורגמו כלי־רכב

בתשעה מקרים נזרקו אבנים על אמבולנסים ● 2558 איש טופלו ע״י מד״א, מהם 143 ילדים שנפגעו ממשחקי אופניים

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי״ם

כאלף איש התגודדו בליל החג בצומת אור־עקיבא שבכביש חיפה תל־אביב הישן, חסמו את הכביש ורגמו באבנים כלי־רכב שחלפו במקום. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק.

המשטרה הגיעה למקום בפיקודו של מפקד תחנת חדרה ועצרה ששה מהמתגודדים לחקירה. הששה הובאו לתחנת משטרת חדרה, נחקרו ושוחררו לבתיהם. שאר המתגודדים התפזרו לבתיהם בעת שהמשטרה הגיעה למקום.

74 יולדות

74 יולדות הועברו לבית־החולים ביום כיפור על־ידי אמבולנסים של מד״א מתוכם אחת, מקיבוץ אפרת ליד ירושלים, הובלה לביה״ח יחד עם תינוקה, שנולד כשהוא בריא ושלם במרפאת הקיבוץ.

2,558 איש טופלו ביום כיפור על ידי צוותי עזרה ראשונה של מד״א. 1,050 מהם פונו לבתי חולים, 561 טופלו בתחנות מד״א ו־629 טופלו בביתם. 90 איש מהם סבלו מחולשה בשל הצום.

143 ילדים שנפגעו כתוצאה ממשחקי אופניים טופלו גם הם על ידי צוותי מד״א.

חרף הבקשות החוזרות ונשנות, לא לפגוע באמבולנסים בתפקיד, מסר דובר מד״א, כי בתשעה מקרים נזרקו אבנים על אמבולנסים. זריקות האבנים היו בחולון, רמת־גן, פתח־תקווה ואילת. בנס־ציונה וקצרין כוסה הכביש בשברי זכוכיות, כדי להפריע למהלך כלי הרכב והאמבולנסים לנסים במקום, וליד מושב עזרות בשפלה, מתחו אלמונים כבל לרוחב הכביש, ורק בשל עירנותו של נהג האמבולנס נמנע אסון.

שעות מספר לפני כניסת יום כיפור ניתן היה למצוא את המוני בית ישראל בספריות הווידיאו (צילום: אילן אוסנדרייבר / „ישראל סאן")

אולצו לעבוד ביום הכיפורים

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

יום כיפור הוא היום הקדוש ביותר בשנה ליהודים, וודאי כשהוא חל בשבת. עובדה זאת לא עמדה לפקידי מס הכנסה ומס רכוש בנצרת. הם חוייבו להופיע אתמול לעבודה ומשרדיהם היו פתוחים.

פקידים במשרדים הנ״ל אמרו, כי חוייבו לעבוד ביום כיפור וכי נאמר להם, כי מי שלא יופיע לעבודה ינכו משכרו.

עוד אמרו עובדים הגרים מחוץ לעיר, כי נאלצו בשל קדושת היום לצאת מוקדם בבוקר כדי להגיע בזמן לעבודה וזאת בשל השבתת התחבורה. כמו־כן נאלצו לנסוע בדרכים העוקפות ישובים יהודים.

מת משה חובב

משה חובב, לשעבר מנהל „קול ישראל" ומוותיקי הרדיו, מת בערב יום כיפור בקופנהגן מהתקף לב. בן 58 היה.

משה חובב היה ממניחי היסוד לקריינות־העברית־ברדיו והתפרסם במיוחד בקריאת החדשות.

כיהן במשך 5 שנים כמנהל „קול ישראל".

לאחרונה היה בשליחות הקק״ל בסקנדינביה.

ארונו יגיע היום והלוויה תיערך מחר בשעה 4 אחר הצהרים בירושלים. (עתי״ם)

מנכ״ל „כימיקלים לישראל" הודיע על התפטרותו

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

מנכ״ל הקונצרן הממשלתי „כימיקלים לישראל", יורם זיו, הודיע בסוף השבוע שעבר על כוונתו להתפטר מתפקידו ליו״ר מועצת המנהלים של הקונצרן, רפי איתן.

זיו לא נימק בקשתו להתפטר, אולם רפי איתן אמר אמש ל„על המשמר", כי מדובר בעניין אישי ואין לכך שייכות לעובדה שבמועצת המנהלים של „כימיקלים לישראל" יש השפעה לדירקטורים ממחנה השר שרון בחירות.

רפי איתן ביקש, לדבריו, מזיו לשקול את כוונתו להתפטר ואמר, כי העניין יובא לישיבת מועצת המנהלים של הקונצרן בסוף אוקטובר.

„ספר לבן" של סוחרים שאינם שומרים שבת

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

החוגים החרדים עומדים לפרסם בקרוב „ספר לבן" שבו יירשמו כל היצרנים והסוחרים בארץ שאינם שומרים על קדושת השבת.

מזה כמה חודשים שוקדת „הוועדה למען השבת" על ליקוט ואיסוף חומר על היצרנים השונים כדי לבדוק אם הם עובדים בשבת. כבר כבר הוכנה רשימה של תעשיינים ובעלי מפעלים שומרי שבת, וזו הופצה בבתי־עסק ובחנויות בשכונות החרדיות בכל הארץ. רשימה של חנויות הבדים והריהוט בעלות הכשר שבעליהם שמרו בציייתנות על השבת, תופץ בקרוב במדריך כיס מיוחד.

ברשימה השחורה מופיעות תחנות דלק שבתקופת הקיץ החלו למכור דלק לצרכנים לפני צאת השבת.

פרטים אלה מסר העתון הירושלמי „כל העיר".

חרדים מבקשים להוריד „לילות פרנקפורט העליזים"

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" בחיפה

ראשי החוגים החרדים בחיפה פנו ליו״ר מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני בחיפה, עו״ד יונה יהב, בבקשה להוריד את ההצגה „הלילות העליזים של פרנקפורט", לנוכח הביקורות הקשות לה זכתה ההצגה מצד מבקרי התיאטראות.

במכתב ששיגרו ליונה יהב מבקש נציג הסיעה הדתית מעיריית חיפה, משה בליטנטל, לדעת „מי החליט לקיים את ההצגה למרות הביקורת הקטלנית של העיתונות. לצערנו יצא שם רע לתיאטרון חיפה ואני חוזר ופונה אליך, תוריד את ההצגה ותחסוך חרפה לעיר חיפה".

אל מכתבו צירף בליטנטל את גזרי העיתונים בהם הופיעו קטעי הביקורת.

בתגובה מסר המנהל האמנותי של תיאטרון חיפה, יהושע סובול, כי בניגוד לדבריו של בליטנטל, ישנן גם ביקורות טובות להצגה. „בליטנטל תמיד דורש להוריד הצגות. לנו יש את תגובת הקהל. אנו עורכים סטטיסטיקה בהצגות ובודקים כמה אנשים עוזבים במשך ההצגה. בהצגה זו עוזבים צופה אחד עד שניים בלבד. המכירה בקופות גבוהה מהרגיל, כי ההצגה מעוררת עניין".

סקר: מצב הוראת הערבית בבתי־הספר גרוע

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

מצב הוראת הערבית בבתי־הספר היהודיים הוא „די גרוע", „גרוע" עד „גרוע מאוד" — קבעו 60 אחוז מתוך משתתפי סקר שנערך בסוף שנת הלימודים הקודמת בידי המכון למחקר חברתי־שימושי. הסקר בדק את עמדותיהם של 300 מתוך 800 מורים לערבית ונדפס באוגוסט 1987.

הסקר מוסר, כי 60 אחוז מן המורים לערבית סבורים, שהוראת שפה זאת מוגבלת מהכשרה לא מספקת של מורים, אך הם לא המליצו לטפל בסוגייה זאת דווקא. לדעתם, הנושא המרכזי שבו צריכים לטפל משרד־החינוך וגורמים אחרים הוא היחס השלילי כלפי הערבית.

את אופקיהם בערבית מרחיבים המורים בעיקר על־ידי הקשבה לחדשות. רוב המורים רואים בערבית את מקצועם העיקרי והם מתכוונים להמשיך ולעסוק בו בשנים הבאות. השיטה הטובה ביותר להוראת ערבית, לדעת המורים, היא באמצעות מעבדה לשונית. לדעתם יש להפסיק להורות ערבית בעברית, ולעבור להוראת ערבית בערבית.

המטרה החשובה ביותר בהוראת ערבית ליהודים, סבורים המורים, היא להכיר טוב יותר את העמים השכנים ולשפר את היחס הרגשי כלפיהם. קידום הערבית יעמיק את תחושת ההזדהות של התלמידים היהודיים עם התרבות המזרחית היהודית. כמעט כל המורים שהשתתפו בסקר מגלים נכונות גבוהה להשתלם ולקבל סיוע במהלך עבודתם.

טיסת שכר ראשונה של „אל־על" נחתה באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

טיסת שכר ראשונה של „אל־על" במטוס „בואינג 707" מציריך־ישירות לאילת נחתה בסוף השבוע בשדה התעופה של העיר ובכך נפתחה עונת החורף של טיסות השכר.

175 תיירים שווייצריים נחתו ישר לתוך חמסין אילתי (37 מעלות) ומיהרו להתקלף ממעילי החורף שלבשו.

בשדה התעופה של אילת נתקבלו התיירים בשירה, בפרחים וביין ודיילות חינניות הדריכו אותם בצעדיהם הראשונים באילת. ביקורת הגבולות והמכס היו יעילים ומהירים ותוך פחות מחצי שעה כל התיירים פוזרו לבתי־המלון.

שכה שנהב, מנהל סניף „אל־על" באילת, מסר, שהעונה אילת נמכרה היטב ויש ביקוש רב להוספת טיסות. מה־25 באוקטובר יגיעו שתי טיסות שבועיות מציריך ובפעם הראשונה טיסת שכר שבועית מפרנקפורט, גרמניה ב„בואינג 707".

מעצרו של בנימין שריקי הוארך עד תום משפטו

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה אליעזר בר האריך ביום ששי את מעצרו של תלמיד ישיבת „שובו בנים" בירושלים בנימין שריקי עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בבקשה להארכת מעצרו טענה התובעת אמירה רינגר, כי נגד הנאשם הוגש כתב־אישום על עבירות של נשיאת נשק שלא כדין וקבלת נכסים שהושגו בפשע. לטענת התביעה, העבירה המיוחסת לנאשם הינה חמורה ביותר לנוכח המטרה לפגוע בערבים שעמדה לנגד עיניו בבצעו את העבירות המיוחסות לו.

נגד הנאשם הוגש כתב־אישום שבו מיוחסת לו בין השאר הכישת שישה מוקשי חיקוי ידי המכילים 350 גרם חומר נפץ כל אחד, שני רימוני עשן, שלושה נפצים ולבנת חבלה.

רוב רבני הערים יחרימו את מעמד „הקהל" בכותל בסוכות

מאת יהודית גפן

רוב רבני הערים והדיינים וכן רבים מחברי מועצת הרבנות הראשית לא ישתתפו במעמד „הקהל" אשר ייערך ליד הכותל ביום הראשון של חול המועד סוכות — כך אמרו חוגים המקורבים לרב אליעזר שך.

לדבריהם, קריאתו של הרב שך נגד המעמד ונגד היוזמה של משרד־הדתות והרבנים הראשיים לשתף באירוע הדתי אישים פוליטיים, ובעיקר כוונתם לתת לנשיא המדינה מעמד של מלך בקריאת התורה זכתה לתהודה רבה ורוב הציבור החרדי וכן גם רבים מאנשי המימסד הרבני והדייני לא יבואו למעמד זה.

להערכתם, יבואו אמנם אלפים, אך אלה יהיו בעיקר אנשי מורשה והמפד״ל וכן גם יהודים מהציבור החילוני.

הם ציינו, כי כל האירוע יהיה למעשה כישלון של הרבנים הראשיים ובמיוחד של זבולון המר, אשר יביא בכך להתאבדות פוליטית של המפד״ל.

מקורבי הרב שך המשתייכים לאגודת ישראל אמרו, כי אפשר לצפות ששמיר ופרס ינצלו במערכת הבחירות את התמונות שיצולמו באותו מעמד שבו יחזיקו בספרי התורה כדי לנגוס בקולות של הציבור המצביע למפד״ל.

החייל שנרצח יובא למנוחות בנהריה בהסכמת משפחתו

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

משפחתו של החייל, חנוך טוביה דנמן, שנרצח בשדות קיבוץ סרדר לפני שבוע, ככל הנראה על רקע חבלני, הסכימה לקיים את הלווייתו בארץ.

תחילה ביקשה המשפחה לקיים את טקס הקבורה בהולנד, אולם לאחר שיחות עם חבריו לחטיבה ואנשים אחרים, לרבות שכניו, הוא הסכימה שהקבורה תתקיים בבית־העלמין הצבאי בנהריה.

טקס הלוויה יתקיים מחר בשעה 4 אחה״צ בחלקה הצבאית של בית־הקברות בנהריה.

בינתיים נמשך האיפול שהוטל על החקירה. אולם גורמים משטרתיים בכירים אינם מטילים כמעט ספק שהמקרה אירע על רקע חבלני. ככל הנראה חנוך דנמן נאבק בתוקפיו לפני שנרצח.

צוות החקירה מנסה לצייר מפת דרכים כדי להתחקות אחר מעשיו של החייל מאז נראה לאחרונה ביום 20 בספטמבר בשעה 4 אחה״צ ועד ליום שני 27 בספטמבר בשעה 5.30 אחה״צ, מועד גילוי גופתו.

מקור המחוז הצפוני של המשטרה אמר, כי יש סבירות גבוהה מאוד שמדובר בפיגוע חבלני.

בצוות החקירה המיוחד סבורים שהנוף נרצח במקום שבין עכו, מקום מגוריו לבין השדות של קיבוץ סרדר, מקום מציאת הגופה.

